

PATVIRTINTA

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros
centro direktoriaus 2018 m.
įsakymu Nr.

d.

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS PROFESINIS STANDARTAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Viešojo administravimo sektoriaus profesinis standartas (toliau – Standartas), nustato viešojo administravimo sektorių ir pagrindinius veiklos procesus, sektoriaus kvalifikacijas ir jų aprašus.

2. Standarto rekvizitai:

2.1. standarto pavadinimas: Viešojo administravimo sektoriaus profesinis standartas;

2.2. standarto valstybinis kodas: PSxxx.

3. Standarte vartojamos sąvokos:

3.1. **kvalifikacijos vienetas** – kvalifikaciją sudarančių kompetencijų derinys, kurį galima įvertinti ir pripažinti;

3.2. **specializacijos kvalifikacijos vienetas** – kvalifikacijos vienetas, reikalingas atlikti veiklai, orientuotai į atskirus produktų ir (arba) paslaugų tipus.

4. Kitos Standarte vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatyme, Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo saugumo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos bendrojo pagalbos centro įstatyme, Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatyme, Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos teismų įstatyme, Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme, Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme, Lietuvos Respublikos antstolių įstatyme, Lietuvos Respublikos notariato įstatyme.

5. Standarte aprašomas kvalifikacijas sudaro šios dalys:

5.1. kvalifikacijos vienetai (skiriami pagrindiniai ir specializacijos kvalifikacijos vienetai);

5.2. kompetencijos ir kompetencijų ribos.

II SKYRIUS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS APIBRĖŽIMAS PAGAL EKONOMINĖS VEIKLOS RŪŠIŲ KLASIFIKATORIŲ

6. Viešojo administravimo sektoriaus profesinis standartas apima veiklas pagal Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių, patvirtintą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2007 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. DĮ-226 „Dėl Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus patvirtinimo“:

84.11 grupė. Bendroji viešojo valdymo veikla;

84.12 grupė. Sveikatos priežiūros švietimo, kultūros ir kitų socialinių paslaugų, išskyrus socialinį draudimą, veiklos reguliavimas;

84.13 grupė. Verslo veiklos reguliavimas ir parama efektyviau ją organizuoti;

- 84.21 grupė. Užsienio reikalai;
- 84.22 grupė. Gynybos veikla;
- 84.23 grupė. Teisingumo ir teisminė veikla;
- 84.24 grupė. Viešosios tvarkos ir apsaugos veikla;
- 84.25 grupė. Priešgaisrinių tarnybų veikla;
- 84.30 grupė. Privalomojo (valstybinio) socialinio draudimo veikla.
- 7. Viešojo administravimo sektorius yra be posektorių.

III SKYRIUS

PAGRINDINĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS VEIKLOS SRITYS

- 9. Pagrindinės viešojo administravimo sektoriaus veiklos sritys (veiklos procesai):
 - 9.1. administracinių sprendimų priėmimas;
 - 9.2. įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė;
 - 9.3. įstatymų nustatytų administracinių paslaugų teikimas;
 - 9.4. viešųjų paslaugų teikimo administravimas;
 - 9.5. viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas.

IV SKYRIUS

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJOS

- 10. Viešojo administravimo sektoriui priskiriamos šios kvalifikacijos:
 - 10.1. Bendrojo pagalbos centro specialistas (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.2. Karys (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.3. Pasienietis (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.4. Pataisos pareigūnas (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.5. Policininkas (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.6. Ugniagesys gelbėtojas (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.7. Viešosios tvarkos sargybinis (IV lygis pagal LTKS);
 - 10.8. Karys (V lygis pagal LTKS);
 - 10.9. Karys (VI lygis pagal LTKS);
 - 10.10. Teisininkas (VI lygis pagal LTKS);
 - 10.11. Viešojo administravimo specialistas (VI lygis pagal LTKS);
 - 10.12. Viešojo saugumo specialistas (VI lygis pagal LTKS);
 - 10.13. Viešosios ekonomikos specialistas (VI lygis pagal LTKS);
 - 10.14. Karys (VII lygis pagal LTKS);
 - 10.15. Teisininkas (VII lygis pagal LTKS);
 - 10.16. Viešojo administravimo specialistas (VII lygis pagal LTKS);
 - 10.17. Viešosios ekonomikos specialistas (VII lygis pagal LTKS);
 - 10.18. Karys (VIII lygis pagal LTKS).
- 11. Viešojo administravimo sektoriaus kvalifikacijų priskyrimas Lietuvos kvalifikacijų lygiams pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą „Lietuvos kvalifikacijų lygiai“ bei atitikmuo pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C189, p. 1) nurodytas Standarto 1 priede.
- 12. Viešojo administravimo sektoriui tarpsektorinės kvalifikacijos nepriskiriamos.
- 13. Viešojo administravimo sektoriaus kvalifikacijų aprašai pateikiami Standarto 2 priede.

Viešojo administravimo sektoriaus
profesinio standarto
1 priedas

**VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ PRISKYRIMAS
KVALIFIKACIJŲ LYGIAMS**

Kvalifikacijos pavadinimas	Kvalifikacijos lygis (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą)	Kvalifikacijos lygis (pagal Europos Sąjungos Tarybos 2017 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sandaros, kuria panaikinama 2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos rekomendacija dėl Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos kūrimo (OL 2017 C 189, p. 1))
Bendrojo pagalbos centro specialistas	IV	IV
Karys	IV	IV
Pasienietis	IV	IV
Pataisos pareigūnas	IV	IV
Policininkas	IV	IV
Ugniagesys gelbėtojas	IV	IV
Viešosios tvarkos sargybinis	IV	IV
Karys	V	V
Karys	VI	VI
Teisininkas	VI	VI
Viešojo administravimo specialistas	VI	VI
Viešojo saugumo specialistas	VI	VI
Viešosios ekonomikos specialistas	VI	VI
Karys	VII	VII
Teisininkas	VII	VII
Viešojo administravimo specialistas	VII	VII
Viešosios ekonomikos specialistas	VII	VII
Karys	VIII	VIII

Viešojo administravimo sektoriaus profesinio
standarto
2 priedas

VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SEKTORIAUS KVALIFIKACIJŲ APRAŠAI

1. Kvalifikacijos pavadinimas: bendrojo pagalbos centro specialistas, Lietuvos kvalifikacijų lygis IV (pagal Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, priedą (toliau – LTKS))

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: pagalbos prašymų priėmimas, teiktinos pagalbos poreikio įvertinimas, pranešimo apie pagalbos poreikį parengimas ir perdavimas atitinkamoms skubiosios pagalbos tarnyboms, patarimų, patekusiems į nelaimės žmonėms, teikimas. Veiklos uždaviniai: 1) administruoti pagalbos skambučius pagalbos telefono numeriu 112; 2) teikti skambinančiam pagalbą iki pagalbos tarnybų atvykimo į nelaimės vietą; 3) valdyti priešgaisrines gelbėjimo pajėgas. Darbo sąlygos: dirbama uždaroje aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti pareigas vidaus tarnybos sistemoje. Sveikatos būklės reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinti specialieji teisės aktai. Būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimams, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Darbo priemonės: kompiuteris, ryšio technika bei įranga. Papildoma informacija: Bendrojo pagalbos centro (toliau – BPC) specialistas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, Lietuvos Respublikos BPC įstatymu, kitais BPC specialisto veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), sąžiningumas, konfidencialumas, atsakingumas, savikontrolė, operatyvumas ir greita reakcija, greitas situacijų įvertinimas ir sprendimų priėmimas, gebėjimas dirbti komandoje, atsparumas padidinto streso situacijoms ir gebėjimas suvaldyti stresą, gebėjimas išklausyti ir aiškiai suformuluoti mintis žodžiu ir raštu. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti pagalbos skambučių operatoriais BPC.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Pagalbos skambučių administravimas pagalbos telefono numeriu 112 (LTKS)	Priimti ir reaguoti į skubiosios pagalbos prašymus, įvertinti	Skubiosios pagalbos tarnybų (policijos, greitosios medicinos pagalbos (toliau – GMP),

IV)	pagalbos poreikį.	priešgaisrinės gelbėjimo pajėgų (toliau – PGP), aplinkos apsaugos) struktūros, uždaviniai, veiklos organizavimas. BPC veiklos paskirtis, struktūra, veiklos principai, uždaviniai, teisiniai pagrindai. Bendrojo pagalbos telefono numerio 112 paskirtis ir veikimo reikalavimai. BPC kokybės kontrolės sistema. Skubiosios pagalbos tarnybų ir BPC bendradarbiavimo ypatumai. Atsakymo į pagalbos skambučius ir reagavimo į pagalbos prašymus taisyklės. Gautų pagalbos pranešimų (prašymų) įvertinimas, teiktino pagalbos poreikio nustatymas. Pagalbos tarnybų kompetencijai priklausantys įvykių tipai, įvykių klasifikavimas. Pranešimų apie pagalbos poreikį pagalbos tarnyboms perdavimo tvarka. Pranešimų apie pagalbos poreikį pagalbos tarnyboms parengimas ir perdavimas. Pagalbos telefonu suteikimas.
	Dirbti su Bendrojo pagalbos centro informacine sistema (toliau – BPCIS).	BPCIS sauga (saugos politika, saugaus darbo su BPCIS principai, asmens duomenų tvarkymo BPC taisyklės); BPCIS struktūra; Įvykio registravimas, skambinančiojo vietos nustatymo duomenys, įvykio klasifikavimas BPCIS, informacija apie įvykį, BPCIS užregistruotų įvykių paieška, darbas su pranešimu apie pagalbos poreikį ir jam priskirtais resursais, įvykių statusai, įvykio papildymas; BPCIS papildomos galimybės.
Pagalbosteikimas skambinančiajam iki pagalbos tarnybų atvykimo į įvykio vietą (LTKS IV)	Identifikuoti psichologinę ir suicidinę krizę, stresą ir jų keliamas rizikas.	Psichologinės krizės atpažinimas ir tinkamos pagalbos galimybės. Psichologinės krizės etapai, ir pagalba. Suicidinės rizikos atpažinimas ir tinkamo pokalbio valdymo gairės. Streso ir atskirų streso rūšių požymių atpažinimas. Streso mechanizmas ir stresą

		sukeliantys veiksniai. Fiziniai, emociniai ir psichologiniai streso požymiai. Streso rūšys. Kritinio įvykio stresas, kaupiamasis stresas, „perdegimo sindromas“. Streso valdymas. Pagalbos formos: patarimai, paaiškinimai, nurodymai ir pan.
	Taikyti pagrindinius pokalbio valdymo principus.	Psichologinės pagalbos principai. Aktyvaus klausymosi technika, empatija. Pokalbiui padedančios ir trukdančios priežastys, Pagrindiniai operatoriaus darbo principai. Sudėtingų situacijų valdymas. Skambintojo agresijos priežastys ir valdymas. Fizinę negalią turinčių skambintojų poreikiai. Psichikos sutrikimų turinčių žmonių pokalbių valdymas. Pokalbių su stiprias emocijas patiriančiais skambintojais valdymas. Vaikų ir senyvo amžiaus žmonių raidos ypatumai ir pokalbio su jais valdymas. Skambučių dėl smurto artimoje aplinkoje valdymas.
	Įvertinti nukentėjusio gyvybines funkcijas ir teikti pirmosios pagalbos instrukcijas telefonu.	Bendrosios pirmosios medicininės pagalbos teikimo taisyklės. Pirmosios pagalbos rinkiniai, individualios teikiančiojo pirmąją pagalbą apsaugos priemonės. Žmogaus gyvybinių požymių nustatymas. Žmogaus gaivinimas. Žaizdos ir trauminiai sužalojimai. Aplinkos veiksnių sukelti pažeidimai. Kvėpavimo sutrikimo sukeltos gyvybei pavojingos būklės. Pirmosios pagalbos teikimo tvarka ūmių, gyvybei pavojingų būklių metu. Gyvybei pavojingos psichikos būsenos, jų atpažinimas, pirmoji pagalba. Apsinuodijimai, nuodų patekimo būdai, pirmoji pagalba.
Priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų (toliau – PGP) valdymas (LTKS IV)	Vykdyti operatyvųjį PGP valdymą.	Degimo teorijos ir gaisro gesinimo pagrindai. Gaisrinės saugos reikalavimai. Teisės aktai, reglamentuojantys gaisrų gesinimą ir gelbėjimo darbus

		atlikimą. Gelbėjimo darbų atlikimo ypatumai. PGP vykdomos specifinės veiklos. Vadovavimas gaisro gesinimui ir gelbėjimo darbams. Parengties organizavimas Valstybinėje priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje. PGP eksploatuojama technika. Duomenys, skirti PGP valdyti (rikiuoti). Informacijos apie gaisrus ir gelbėjimo darbus rinkimas ir pildymas BPCIS. Budinčios pamainos dokumentų pildymas. Operacijų rajonai ir kiti žemėlapiai. Gaisrinių hidrantų sąrašai, bevandeniai ir nepakankamai vandens turintys rajonai. PGP sutelkimo įvykiams, ekstremaliesiems įvykiams likviduoti planai. Incidentų likvidavimo planai. Pareigūnų, vykdančių PGP valdymą, teisės, pareigos ir funkcijos. Gautų pagalbos pranešimų įvertinimas, teiktinos pagalbos poreikio nustatymas, sprendimų dėl PGP reagavimo į pranešimus apie pagalbos poreikį priėmimas, atitinkamų PGP išsiuntimas (aliarmavimas) į įvykio vietą, jų veiksmų koordinavimas ir turimos aktualios informacijos joms teikimas.
	Naudoti radijo ir telefono ryšio priemones.	PGP naudojamos ryšio priemonės. Radijo ir telefoninio ryšio tarp PGP palaikymo tvarka. Keitimasis informacija radijo ryšio priemonėmis.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija; pilietiškumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Europos Tarybos 2018 m. gegužės 22 d. rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (2018/C 189/01) (toliau – Rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų). Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	

<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami mokantis pagal formaliojo profesinio mokymo programą.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 30 mokymosi kreditų.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal formaliojo profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas egzamino metu (vertinamos teorinės žinios ir praktiniai gebėjimai).
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

2. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS IV

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Veiklos uždaviniai: 1) kovoti individualiai; 2) kovoti komandos sudėtyje, atliekant veiksmus mažuose padaliniuose. Darbo sąlygos: darbas lauko sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: nustatomi pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrų 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymą Nr. V-1142/V-1139 „Dėl sveikatos būklės įvertinimo principų, metodikos ir tinkamumo karo ar civilinei krašto apsaugos tarnybai pagal sveikatos būklę kriterijų patvirtinimo“. Darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės vykdyti manevrinių dalinių kario veiklą / ginkluotės ar technikos operatoriaus veiklą / ginkluotės ar technikos remontininko veiklą.
--	--

<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Individualūs kovos veiksmai (LTKS IV)	Vykdyti individualius kovos veiksmus.	Topografijos, pirmosios medicinos pagalbos, taktikos, ginkluotės ir šaudybos, atominės, biologinės ir cheminės saugos ir ginkluotės žinojimas, ryšių technikos žinios ir kiti įgūdžiai.
	Taikyti paramos kovos veiksams priemonės.	Kovos veiksmuose dalyvaujančių dalinių aprūpinimas būtina įranga, technikos ir sužeistųjų evakavimas, paramos kovos veiksams naudojamos įrangos ir technikos valdymas ir remontavimas.
Kovos veiksmai mažuose padaliniuose (LTKS IV)	Taikyti specialiąsias kovos priemones ir būdus.	Karinės specialybės atitinkančios veiklos vykdymas, patikėtos įrangos ir technikos priežiūra ir naudojimas, padalinio vado nurodymų vykdymas.
	Vykdyti kovos veiksmus komandos sudėtyje.	Kovos veiksmų taktikos metodų taikymas veikiant grandyje, skyriuje, būryje, kuopoje.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Manevrinių dalinių kario veikla (LTKS IV)	Vykdyti kovos veiksmus, veikiant mūšio lauke skyriaus sudėtyje ir savarankiškai.	Taiklusis šaudymas, šaudymo rezultatų stebėjimas ir ugnies koregavimas. Ugnies pozicijos įrengimas. Šarvuotų kovos priemonių ir inžinerinių įrenginių naikinimas.
	Vykdyti kario veiksmus, būtinus išgyventi ekstremaliomis sąlygomis, susijusius su pirmosios medicininės pagalbos užtikrinimu, įrangos ir technikos eksploatavimu, priežiūra ir naudojimo dokumentacija.	Išgyvenimas ekstremaliomis sąlygomis. Orientavimasis vietovėje ir oro erdvėje. Maskuotės. Pirmosios medicinos pagalbos suteikimas, teisingas slaugymas, mediciniškas sužeistųjų (nukentėjusiųjų) rūšiavimas, jų evakavimas iš mūšio lauko į sužeistųjų surinkimo punktus. Naudojimasis reglamentuotais radijo ryšio dokumentais. Radijo ryšio palaikymas pagal radijo ryšio organizavimo procedūras, ryšininko dokumentų pildymas.

		Tinkamas ginkluotės priežiūros atlikimas. Kovinės technikos eksploatavimas ir priežiūra įvairiomis sąlygomis ir metų laiku. Saugus žmonių ir pavojingų krovinių vežimas. Važiavimas kolonoje skirtingomis kelio ir klimato sąlygomis bet kuriuo paros metu. Naudojimasis maršruto schema.
Ginkluotės ar technikos operatoriaus veikla (LTKS IV)	Vykdyti ginkluotės ar technikos operatoriaus kovos veiksmus.	Taikinių aptikimas, lydėjimas ir sunaikinimas.
	Vykdyti ginkluotės ar technikos operatoriaus veiksmus, susijusius su ginkluotės, technikos, įrenginių ir inventoriaus valdymu, gelbėjimosi priemonėmis.	Priskirtos ginkluotės valdymas; ginkluotės ir technikos, įrenginių ir inventoriaus priežiūra, panaudojimas, tausojimas ir išsaugojimas. Individualios ir kolektyvinės gelbėjimosi ir apsaugos priemonių panaudojimas.
Ginkluotės remontininko veikla (LTKS IV)	Pasiruošti ginklų ir ginklų sistemų remontui, įvertinti atliktą remontą ir tobulinti remonto veiklą.	Kariuomenėje naudojamų ginklų ir ginklų sistemų poreikio remontuoti vertinimas, remonto darbų planavimas ir atlikto remonto įvertinimas ir remonto veiklos tobulinimas.
	Remontuoti ginklus ir ginklų sistemas.	Kariuomenėje naudojamų ginklų ir ginklų sistemų remontas. Esamų įrengimų ir įrankių naudojimas pagal paskirtį.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi: - būti Lietuvos Respublikos piliečiu; - atitikti minimalius sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimus; - praeiti bazinį kario kursą; - būti pilnametis; - būti tinkamas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai; - turėti ne žemesnį kaip pagrindinį ar jam prilyginamą	

	išsilavinimą.
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus Lietuvos kariuomenės organizuojamus arba jos pripažįstamus mokymus sąjungininkų ir partnerių valstybėse. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 30 mokymosi kreditų.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

3. Kvalifikacijos pavadinimas: pasienietis, LTKS IV

Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas	Veiklos objektas: valstybės sienos apsauga ir kontrolė. Veiklos uždaviniai: 1) užtikrinti žmogaus teises ir veiksmingai bendradarbiauti vykdant valstybės sienos apsaugą; 2) nustatytose ribose vykdyti valstybės sienos kontrolę; 3) nustatyti administracinius nusižengimus ir juos tirti, atpažinti nusikalstamas veikas pasienio teritorijose; 4) nustatytose ribose prižiūrėti sienos apsaugos procedūras, jas valdyti ir joms vadovautis; 5) dalyvauti koviniuose veiksmuose šalies ginkluotųjų pajėgų sudėtyje. Darbo sąlygos: uždaros patalpos ir atviros erdvės. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti periodinį sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygelę. Patikrinimą nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinti specialieji teisės aktai. Darbo priemonės: informacinės technologijos sistemos, transporto ir specialiosios priemonės (numatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016 m. lapkričio 23 d. nutarimu Nr. 1162 „Dėl specialiųjų priemonių specifikacijos ir specialiųjų priemonių panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“), šaunamieji ginklai. Papildoma informacija: būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimams, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Pasienietis savo veikloje vadovaujasi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodeksu (Šengeno sienų kodeksas (toliau – ŠSK)) (OL 2016 L 77 p. 1), Lietuvos Respublikos valstybės sienos ir jos apsaugos įstatymu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės
-------------------------------------	---

	apsaugos reikalavimais, kitais valstybės sienos apsaugos veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), sąžiningumas, atsakingumas, savikontrolė, greita reakcija, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti pasieniečiais valstybės sienos apsaugos tarnybos padaliniuose (pasienio rinktinėse, pasienio užkardose, daliniuose). Pasieniečio pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas ar tarnybinis ženklas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Bendrieji valstybės sienos apsaugos aspektai (LTKS IV)	Apsaugoti žmogaus teises ir laisves užtikrinant sienos saugumą.	Specialiųjų nacionalinių, Europos Sąjungos ir tarptautinių teisės aktų, politikos dokumentų ir procedūrų, užtikrinančių žmogaus teises valstybės sienos apsaugos metu, žinojimas, palaikymas ir vykdymas. Veikimas savarankiškai, vadovaujantis nustatytomis individualios funkcijos gairėmis.
	Laikytis profesinės etikos, standartų ir gerbti įvairovę.	Specialiųjų etikos kodeksų normų, organizacinių vertybių ir profesinių standartų žinojimas. Veikimas savarankiškai pagal organizacines vertybes, profesinius standartus ir elgesio kodekso gaires. Pagarbos įvairovei demonstravimas.
	Taikyti valstybės sienos apsaugą užtikrinančius nacionalinius, Europos Sąjungos ir tarptautinius teisės aktus, taisykles ir procedūras.	Disponavimas ribotu nacionalinių, ES ir tarptautinių teisės aktų, politikos ir procedūrų spektru. Specialiųjų nacionalinių, ES ir tarptautinių teisės aktų, politikos dokumentų ir procedūrų palaikymas ir vykdymas. Sprendimų ir veiksmų susiejimas su nustatyta politika ir procedūromis ir, jei būtina, pranešimas apie tai. Veikimas savarankiškai, vadovaujantis nustatytomis individualios funkcijos gairėmis.
	Bendradarbiauti su nacionaliniais, Europos Sąjungos ir tarptautiniais	Ribotas procesų, taisyklių ir procedūrų spektras, užtikrinantis sąveiką su

	partneriais.	bendradarbiaujančiomis agentūromis ir kitomis organizacijomis. Nustatytų susitarimų su partneriais ir agentūromis sąlygų taikymas. Įgyvendinant nacionalinius, ES ir tarptautinius įstatymus, politiką, taisykles ir procedūras, tinkamo savarankiškumo lygio taikymas. Sukurtų tinklų nario funkcijų nacionaliniu lygmeniu atlikimas pagal poreikį.
	Efektyviai ir pagarbiai bendrauti vykdant pasienio formalumus.	Vadovavimasis specialiujų etikos kodeksų normomis, organizacinėmis vertybėmis ir profesiniais standartais siekiant palengvinti teisėtą asmenų judėjimą per sienas. Amžių, lytį ir kultūros lygį atitinkančios kalbos vartojimas. Veiksmingas bendravimas kitomis kalbomis pagal nacionalinę politiką, atitinkančią 4 (ketvirto) lygio sienos apsaugos veiklą. Pagalba asmenims, kertantiems sieną, jų palaikymas, konsultavimas ir informacijos teikimas pagal poreikį, orientuojantis į kokybišką paslaugą. Veiksmingas bendravimas su asmenimis ir grupėmis nuspėjamomis sienos apsaugos sąlygomis. Veikimas savarankiškai, vadovaujantis nustatytomis individualios funkcijos gairėmis.
	Valdyti su sienos apsauga susijusią informaciją ir duomenis.	Vadovavimasis bendrais ir žinybiniais teisės aktais, užtikrinančiais informacijos ir duomenų saugumą. Laikymasis dalijimosi informacija protokolų, gerbiant ir paisant konfidencialumo standartų. Laikymasis nustatytų procedūrų – kaip laiku ir tiksliai daryti įrašus ir parengti ataskaitas. Veikimas savarankiškai, vadovaujantis nustatytomis individualios funkcijos gairėmis.

	Suderinti skirtingų kultūrų ir socialinius-ekonominius veiksnius sienos apsaugoje.	Kultūrų skirtingumo ir sugyvenimo principų bei būklės žinojimas. Pagarbos demonstravimas kitoms kultūroms, pasitelkiant įvairius skirtingų šalių kultūrinius įgūdžius. Pagarbos įvairovei demonstravimas. Veikimas savarankiškai, vadovaujantis nustatytomis individualios funkcijos gairėmis. Sprendimų ir veiksmų susiejimas su nustatyta politika ir procedūromis ir, jei būtina, pranešimas apie tai.
	Tobulinti profesinį meistriškumą.	Mokymosi ir tobulėjimo galimybių žinojimas ir naudojimas jomis. Atsakomybė už saugų ir atsakingą pareigų atlikimą. Atsakomybė už asmeninę gerovę ir atsparumą visiems neigiamiems sienos apsaugos aspektams. Asmeninis augimas, tobulėjimas ir tęstinis mokymas.
Valstybės sienos kontrolė (LTKS IV)	Vykdyti sienos stebėjimą.	Situacinio supratimo demonstravimas sienų kontrolės veiklos kontekste. Vietinės pasienio aplinkos ir geografinių ypatumų žinojimas. Patruliavimo ir sienos stebėjimo būdų, taktikos ir metodų žinojimas ir tinkamas taikymas. Neteisėtos tarpvalstybinės veiklos ir sudaromų kliūčių jai aptikti užkardymas, taikant nustatytų procedūrų ir reagavimo būdų spektrą. Pasienio stebėjimas taikant nustatytus būdus, metodus ir taktiką visų rūšių pasienyje pagal nacionalinius reikalavimus. Patruliavimas pasienyje laikantis gairių, siekiant kuo veiksmingiau užkardyti neteisėtą tarpvalstybinę veiklą, įskaitant neteisėtą sienos kirtimą ir tarpvalstybinį nusikalstamumą. Gebėjimas naudoti sienų kontrolės sistemų ir technologijų diegimo metodus. Pagarba ir gerų santykių su vietos

		bendruomenėmis palaikymas. Atsakomybė už saugų ir atsakingą pareigų atlikimą.
	Atlikti pasienio tikrinimus.	Pagrindinių dokumentų, susijusių su tarpvalstybine veikla, žinojimas. Žinojimas specialių gairių ir teisės aktų dėl prieglobsčio, grąžinimo, repatriacijos, išsiuntimo ir sulaikymo procesų, procedūrų ir vadovavimasis jais, laikantis pagrindinių žmogaus teisių. Kelionės dokumentų saugumo požymių žinojimas. Situacijų neleidžiančių atvykti, gyventi ar keliauti Europos Sąjungoje atpažinimas. Pažintinių ir praktinių įgūdžių spektro taikymas, vykdant patikrinimus kertant sieną pagal ŠSK ir (arba) taikytinus nacionalinės teisės aktus. Pasienio apklausų įprastomis aplinkybėmis vykdymas. Sistemingas apieškojimas asmenų, jų turimų daiktų ir transporto priemonių, laikantis įstatymų ir gerbiant kiekvieno asmens pagrindines teises. Kelionės dokumentų galiojimo ir naudojimo ištyrimas ir įvertinimas bei poreikio perduoti bylas nustatymas. Patikrinimo kertant sieną technologijų ir įrangos valdymas ir patikros rezultatų interpretavimas nustatyta tvarka. Funkcijų atlikimas taikant nustatytą profiliavimo metodiką. Konkrečių problemų sprendimas.
	Valdyti sienos kontrolės rizikas ir krizines situacijas.	Rizikų ir grėsmių savo ir kitų saugai, saugumui, gerovei žinojimas ir atpažinimas bei jų valdymui skirtų procedūrų laikymasis. Informacijos vykdant atvirą ar slaptą veiklą surinkimas ir dalijimasis ja oficialiais kanalais. Savarankiškas nuspėjamų konfliktinių situacijų pagal atitinkamus įstatymus,

		politiką, taisykles ir procedūras valdymas arba išsprendimas.
	Užtikrinti asmenų ir turto saugumą vykdant pasienio kontrolę.	Rizikos ir grėsmių savo ir kitų saugai, saugumui, gerovei žinojimas ir atpažinimas ir jų valdymui skirtų procedūrų laikymasis. Būtinų paieškos, saugos ir gelbėjimo procedūrų visose sienos apsaugos situacijose taikymas, atsižvelgiant į nacionalinę politiką. Reikalui esant jėgos ir savigynos metodų naudojimas laikantis pagrindinių teisių principų.
Administracinių nusižengimų nustatymas ir tyrimas bei nusikalstamų veikų požymių atpažinimas pasienio teritorijose (LTKS IV)	Atlikti pirminius procesinius veiksmus įtarus nusikalstamą veiką ar administracinį nusižengimą.	Žinojimas ir vadovavimasis konkrečiais teisės aktais ir politikos dokumentais administracinių procedūrų, ikiteisminių baudžiamųjų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo klausimais. Įtariamų pažeidimų tyrimo taisyklių ir procedūrų laikymasis renkant ir vertinant visą svarbią informaciją ir įrodymus. Apklausų atlikimas siekiant išsiaiškinti įvykio aplinkybes, naudojant nustatytą apklausos strategijų ir metodų spektrą ir laikantis pagrindinių teisių. Konkretaus įrodymų išsaugojimo metodų spektro taikymas. Tyrimų ataskaitų pagal nustatytas nacionalines gaires ir praktiką rengimas. Vadovavimasis nustatytais sulaikymo procedūromis, nepažeidžiant asmens pagrindinių teisių. Dalyvavimas tyrime bendradarbiaujant su kitomis agentūromis. Įrodymų pateikimas teismo posėdyje ar administraciniame procese. Ribotas savarankiškumas procesiniams sprendimams priimti.
	Atlikti informacijos apie nusikalstamas veikas sienos apsaugos srityje gavimo ir perdavimo	Rizikos ir grėsmių savo ir kitų saugai, saugumui, gerovei žinojimas ir atpažinimas. Tarnybos metu gaunamos

	procedūras.	potencialios žvalgybos informacijos rinkimas, siekiant padėti išvengti ir nustatyti tarpvalstybinę nusikalstamą veiklą bei administracinius pažeidimus.
Sienos apsaugos procedūrų priežiūra, valdymas ir vadovavimas joms (LTKS IV)	Taikyti ir vertinti pagrindines sienos apsaugos taisykles ir procedūras.	Pagrindinių individualaus ir komandinio darbo principų žinojimas. Veiksmingas darbas grupėse ir komandose, paskirstant komandinius vaidmenis ir prisiimant atsakomybę. Netinkamą elgesio organizacijos viduje nustatymas ir pranešimas apie tai. Kitų asmenų, atliekančių įprastas užduotis, priežiūra ir instruktavimas. Asmeninis augimas, tobulėjimas ir tęstinis mokymas.
Valstybės gynimas karo metu (LTKS IV)	Vykdyti kovinius veiksmus karinio padalinio (skyriaus) sudėtyje.	Kario - motorizuoto šaulio veiksmai, atliekami karinėse pratybose (taikos metu), karo padėties metu ir ginkluotos kovos (karinės operacijos) metu.
	Orientuotis vietovėje.	Orientavimasis vietovėje pagal gamtos požymius, žemėlapius ir kitą įrangą (globalios paieškos sistemos prietaisus, kompasus, kreivėmačius ir pan.).
Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)	Asmuo, siekiantis įgyti pasieniečio profesinę kvalifikaciją, privalo turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.	
Kvalifikacijos įgijimas	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami mokantis pagal Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pasieniečių mokyklos pasieniečio formaliojo profesinio mokymo programą.	
Rekomenduojama mokymo	Mokymo pagal Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie	

apimtis kvalifikacijai įgyti	Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pasieniečių mokyklos pasieniečio formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 60 mokymosi kreditų.
Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Pasieniečių mokyklos pasieniečio formaliojo profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nustatyta tvarka.
Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)	Atitinka Europos Sąjungos sienos apsaugos sektoriaus kvalifikacijų sandarą. Sąsaja reglamentuota Šengeno sienų kodeksu (Reglamentas (ES) 2016/399, 16 straipsnis) ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų agentūros reglamentu (Reglamentas (ES) 2016/1624, 36 straipsnis).

4. Kvalifikacijos pavadinimas: pataisos pareigūnas, LTKS IV

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: laisvės atėmimo vietų apsauga ir jose laikomų asmenų priežiūros ir socialinės reabilitacijos užtikrinimas. Veiklos uždaviniai: 1) užtikrinti pataisos įstaigose ir tardymo izoliatoriuose laikomų nuteistųjų ir suimtųjų dinaminę priežiūrą ir šių įstaigų apsaugą; 2) kontroliuoti nuteistųjų ir suimtųjų elgesį; 3) atlikti nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose prevenciją; 4) užtikrinti pataisos įstaigose ir tardymo izoliatoriuose esančių ir baudžiamajame procese dalyvaujančių asmenų apsaugą nuo nusikalstamo poveikio. Darbo sąlygos: patalpos (koridoriai, kameros, kabinetai), laukas (pastatų vidiniai kiemai, įvažiavimo / išvažiavimo teritorija). Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti periodinį sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygėlę. Sveikatos būklės reikalavimus nustato vidaus reikalų ir sveikatos apsaugos ministrai. Darbo priemonės: specialiosios priemonės (antrankiai, lazdos, dujos) ir šaunamieji ginklai. Papildoma informacija: Pretenduojantis į tarnybą asmuo turi atitikti specialiuosius reikalavimus, nustatytus Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos įstatyme. Pataisos pareigūnas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutu, Lietuvos Respublikos pataisos pareigūnų veiklos įstatymu, Laisvės atėmimo vietų apsaugos ir priežiūros instrukcija, Tipinėmis minimalios elgesio su kaliniais taisyklėmis, Europos kalėjimų taisyklėmis, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei,
--	---

	objektyvumas (nešališkumas), sąžiningumas, atsakingumas, savikontrolė, greita reakcija, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti jaunesniaisiais specialistais, atsakingais už suimtųjų ar nuteistųjų priežiūrą šalies tardymo izoliatoriuose ir pataisos namuose. Pataisos pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Suimtųjų ir nuteistųjų apsaugos ir priežiūros užtikrinimas (LTKS IV)	Atlikti atvykusių suimtųjų ir nuteistųjų kratą, perduoti jų vertingus daiktus saugojimui.	Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklės. Režimo reikalavimų ypatumai. Procedūra atvykus suimtajam ar nuteistajam į tardymo izoliatorių ar pataisos namus ir pildoma dokumentacija. Kratos atlikimo taktika. Suimtojo ir / ar nuteistojo asmens teisės ir pareigos. Dienotvarkės ypatumai. Inžinerinių ir techninių apsaugos priemonių naudojimas. Tarnybinių dokumentų įforminimas.
	Prižiūrėti ir stebėti suimtuosius ir nuteistuosius.	Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklės. Priežiūros reikalavimų ypatumai. Dinaminės apsaugos principai. Kamerų, spynų, langų, durų ir vartų veikimo mechanizmai ir veikimo ypatumai. Inžinerinės ir techninės priemonės ir jų veikimo ypatumai. Suimtųjų ir / ar nuteistųjų skirstymo į gyvenamąsias patalpas tvarka. Dienotvarkės turinys ir ypatumai. Pareigūno nurodymai ir jų vykdymas. Pareigūnų nurodymų nevykdymas. Bendravimo su suimtaisiais / nuteistaisiais principai. Prievartos panaudojimo pagrindai ir rūšys. Šaunamieji ginklai ir jų panaudojimo teisiniai pagrindai ir tvarka. Specialiųjų priemonių rūšys, jų panaudojimo teisiniai pagrindai ir tvarka. Tarnybinių dokumentų įforminimas.

	Budėti įkalinimo įstaigų teritorijose.	Kamerų, spynų, langų, durų ir vartų veikimo mechanizmai ir veikimo ypatumai. Pataisos įstaigų įrangos inžinerinės ir techninės apsaugos priemonės ir jų veikimo ypatumai. Pareigūno nurodymai ir jų vykdymas. Pareigūnų nurodymų nevykdymas. Bendravimo su suimtaisiais / nuteistaisiais principai. Prievartos panaudojimo pagrindai ir rūšys. Šaunamieji ginklai ir jų panaudojimo teisiniai pagrindai ir tvarka. Specialiųjų priemonių rūšys, jų panaudojimo teisiniai pagrindai ir tvarka. Tarnybinių dokumentų įforminimas.
Suimtųjų ir nuteistųjų priėmimo į įkalinimo įstaigą, perkėlimo, pristatymo bei jų paleidimo iš įkalinimo įstaigos vykdymas (LTKS IV)	Konvojuoti suimtuosius ir nuteistuosius.	Konvojavimo taisyklės. Konvojaus rūšys. Konvojuojamųjų apsauga. Konvojaus sudėtis. Konvojavimo organizavimas. Konvojavimo paraiška. Konvojuotojų pareigos ir atsakomybė. Konvojavimo vykdymo tvarka. Atskirų konvojavimo rūšių ypatumai. Šaunamųjų ginklų, fizinės ir kitokios prievartos panaudojimas konvojavimo metu: pagrindai ir įforminimas.
	Vykdyti nuteistųjų ir suimtųjų paleidimą iš pataisos įstaigos.	Paleidimo iš pataisos įstaigų pagrindai ir tvarka. Pildoma dokumentacija paleidžiant asmenį iš įstaigos.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; skaitmeninė kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.	

<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami mokantis pagal pataisos pareigūno formaliojo profesinio mokymo programą pataisos pareigūnų profesinio mokymo įstaigoje.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Pataisos pareigūno formaliojo profesinio mokymo programos apimtis – 60 mokymosi kreditų.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

5. Kvalifikacijos pavadinimas: policininkas, LTKS IV

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: asmens, visuomenės ir valstybės turto ir teisėtų interesų apsauga, fiziškai užtikrinant gyvenamosios aplinkos saugumą. Veiklos uždaviniai: 1) vykdyti intervenciją ginant žmogaus laisves ir teises, viešosios tvarkos ir visuomenės rimties kontrolę, skubios pagalbos teikimą nuo teisės pažeidimų ir stichinių nelaimių nukentėjusiems asmenims; 2) vykdyti kriminogeninių vietų kontrolę, policijos saugomų objektų ir prižiūrimų asmenų stebėjimą ir apsaugą, kelių eismo priežiūrą; 3) įgyvendinti policijos kontroliuojamų administracinių teisinių režimų jurisdikciją, vykdyti pirminį reagavimą į pranešimus apie galimas nusikalstamas veiklas ir užtikrinti įvykio vietos režimą. Darbo sąlygos: uždaros patalpos ir atviros erdvės, naudojant tarnybinį transportą, specialiąsias priemones ir įrangą, reikalui esant ir ginklus situacijose, galinčiose sukelti pavojų jo ar aplinkinių sveikatai ir gyvybei. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti periodinį sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygėlę. Patikrinimą nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinti specialieji teisės aktai. Darbo priemonės: specialiosios priemonės (antrankiai, lazdos, dujos) ir šaunamieji ginklai. Papildoma informacija: būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Policininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais policijos veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas),
--	--

	sąžiningumas, atsakingumas, savikontrolė, greita reakcija, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti policijos patruliais, policijos postiniais policijos įstaigose, Antiteroristinių operacijų rinktinės „Aras“ kovotojais. Būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Policininko pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas (LTKS IV)	Saugoti žmogaus teises ir laisves nuo pasikėsینimo viešose vietose.	Žmogaus teisės ir laisvės. Tarptautiniai ir nacionaliniai žmogaus teisių ir laisvių apsaugos standartai. Viešųjų ir privačių teisių ir laisvių santykis ir sinergija.
	Patruliuoti viešose vietose.	Policijos kontroliuojamų viešųjų vietų nustatymas. Patruliavimo maršrutų struktūra. Patruliavimo būdai ir priemonės. Patrulių komunikacija, tarpusavio pagalba ir sinergija. Patruliavimo taktika.
	Atstatyti viešosios tvarkos ir rimties kontrolę, reikalui esant naudojant prievartą.	Saugumo viešose vietose ir viešuose renginiuose kriterijai ir pajėgumų, būtinų jam užtikrinti, įvertinimas. Policijos pareigūno taktika atkuriant tvarką ir užtikrinant žmonių saugumą viešose vietose ir masiniuose renginiuose. Policijos prievartos priemonės ir jų naudojimo viešose vietose ir renginiuose aplinkybės, sąlygos ir tvarka. Situacijų, kai būtina policijos intervencija, vertinimas. Policijos pareigūno taktika teroristinio išpuolio, netikėtų nevaldomo smurto proveržių ir įkaitų paėmimo metu. Policijos pareigūno taktika išlaisvinant įkaitus. Policijos priemonės ir jų panaudojimo tvarka ypatingose policijos operacijose (teroristų neutralizavimas, įkaitų išlaisvinimas, netikėti nevaldomo smurto proveržiai).

	Padėti asmenims, tapusiems teisės pažeidimų ar stichinių ir panašių nelaimių aukomis.	Policijos taktika technogeninėse, taip pat didelio masto transporto priemonių, avarijose ir stichinių nelaimių (potvynių, audrų, liūčių, karstinių įgriuvų ir pan.) metu. Pagalba asmenims, tapusiems socialinių neramumų (užpuolimų, pogromų, tyčinių padegimų) ar nusikaltimų prieš asmenį aukomis.
Nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevencija (LTKS IV)	Atlikti viešųjų vietų kriminogeninį vertinimą, stebėjimą ir kontrolę.	Bendrosios ir situacinės nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos turinys. Teritorijos kriminogeniškumo žemėlapių sandara ir viešasis naudojimas E-policija platformoje. Teritorijų kriminogeniškumo pobūdžio ir policijos priemonių santykis. Išskirtinio kriminogeniškumo teritorijų kontrolės ypatumai. Policijos rėmėjai ir jų panaudojimas policijos uždaviniams vykdyti.
	Saugoti visuomenės saugumo požiūriu svarbius objektus.	Policijos saugomų objektų visuomeninis ir politinis statusas. Saugomų objektų teisiniai režimai, jų apsaugos ištekliai, būdai ir priemonės.
	Stebėti policijos priežiūrai perduotus asmenis ir kontroliuoti kaip jie laikosi apribojimų.	Individualios nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos turinys. Policijos priežiūrinių asmenų kategorijos ir jiems taikomi apribojimai. Stebėjimo ir priežiūros priemonės ir tvarka.
	Atlikti mobilią kelių transporto eismo saugumo kontrolę.	Kelių transporto eismo saugumo reikalavimai (Saugaus eismo automobilių keliais įstatymas ir Kelių eismo taisyklės). Mobilios kelių eismo priežiūros priemonės ir jų naudojimas.
Administracinių nusižengimų atskleidimas ir tyrimas bei nusikalstamų veikų požymių atpažinimas (LTKS IV)	Kvalifikuoti administracinius nusižengimus.	Administraciniai nusižengimai, kurie nustatomi, tiriami ir už kuriuos skirti nuobaudas turi policija. Kiti administraciniai nusižengimai, kurie nustatomi policijos darbo metu ir kuriuos nagrinėja kitos viešojo

		administravimo institucijos. Administracinio nusižengimo protokolo surašymas. Administracinio nusižengimo bylos eiga, nagrinėjimas ir nuobaudos skyrimas. Administracinės nuobaudos apskundimo tvarka ir terminai.
	Atlikti pirminius ikiteisminio tyrimo veiksmus įvykio vietoje.	Asmenų, padariusių nusikalstamą veiką ir užkluptų įvykio vietoje arba žinant jų buvimo vietą sulaikymas arba persekiojimas. Nusikalstamos veikos požymiai ir rūšys. Ikiteisminio tyrimo stadijos ir dalyviai. Įvykio vietos nustatymas ir jos apžiūros tvarka. Įvykio vietos apsaugos organizavimas. Pirminiai ikiteisminio tyrimo veiksmai įvykio vietoje. Bendravimas su nukentėjusiais ir liudytojais.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, privalo turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir baigti mokymus pagal specialią mokymo programą.	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami mokantis pagal Lietuvos policijos mokyklos policininko formaliojo profesinio mokymo programą.	
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal Lietuvos policijos mokyklos policininko formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 60 mokymosi kreditų.	
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal Lietuvos policijos mokyklos policininko formaliojo profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nustatyta tvarka.	

<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.
--	------------

6. Kvalifikacijos pavadinimas: ugniagesys gelbėtojas, LTKS IV

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: gaisrų prevencijos vykdymas, jų gesinimas, pagalbos kitais kritiniais atvejais teikimas, žmonių gyvybės ir turto apsauga, gelbėjimo darbų atlikimas. Veiklos uždaviniai: 1) gelbėti žmones ir jų turtą; 2) gesinti gaisrus; 3) vykdyti gelbėjimo darbus eismo įvykiuose; 4) lokalizuoti cheminius, radiologinius ir kitus įvykius. Darbo sąlygos: dirbama uždaroje ir atviroje, neretai sveikatai pavojingoje aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: būti tokios sveikatos būklės, kuri leistų eiti pareigas vidaus tarnybos sistemoje. Sveikatos būklės reikalavimus nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinti specialieji teisės aktai. Būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimus, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Darbo priemonės: gaisrinė ir gelbėjimo technika bei įranga Papildoma informacija: ugniagesys gelbėtojas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos ir civilinės saugos įstatymais, kitais ugniagesio gelbėtojo veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), sąžiningumas, atsakingumas, savikontrolė, greita reakcija, gebėjimas dirbti komandoje. Igiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti ugniagesiais gelbėtojais valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos padaliniuose. Ugniagesio gelbėtojo pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Žmonių ir jų turto gelbėjimas (LTKS IV)	Naudoti gelbėjimo aukštyje (gylyje) įrangą.	Gelbėjimo darbų aukštyje (gylyje) įrangos apibūdinimas. Saugus darbas su gelbėjimo darbų aukštyje (gylyje) įranga, panaudojant savisaugos priemones.
	Gelbėti žmones ir (arba) gyvūnus aukštyje (gylyje).	Gelbėjimo darbų aukštyje (gylyje) planavimas. Žmonių ir gyvūnų gelbėjimas, taikant gelbėjimo aukštyje (gylyje) taktikos principus.

	Naudoti gelbėjimo nuo vandens (ledo) paviršiaus įrangą.	Gelbėjimo nuo vandens (ledo) paviršiaus įrangos apibūdinimas. Saugus darbas naudojant gelbėjimo nuo vandens (ledo) paviršiaus įrangą.
	Gelbėti žmones ir (arba) gyvūnus nuo vandens (ledo) paviršiaus.	Nėrimo ir plaukimo technikos naudojimas, gelbėjant nuo vandens paviršiaus. Žmonių ir (arba) gyvūnų gelbėjimas, taikant gelbėjimo darbų nuo vandens (ledo) paviršiaus taktiką.
Gaisrų gesinimas (LTKS IV)	Naudoti gaisrų gesinimo transporto priemonės ir įrangą.	Gaisrų gesinimo transporto priemonės. Gaisrų gesinimo įranga. Pirminės gaisro gesinimo priemonės. Kvėpavimo organų apsaugos aparatai netinkamoje kvėpuoti aplinkoje.
	Taikyti gaisrų eigos ir gesinimo principus.	Degimo proceso teorija. Degimo nutraukimo būdai. Gaisro gesinimo organizavimo principai. Ugniagesio gelbėtojo apsaugos priemonių saugaus naudojimo principai. Radijo ryšio priemonių veikimas ir naudojimas gaisro vietoje. Pajėgų ir priemonių išsidėstymas gaisro vietoje. Vandens šaltiniai gaisrams gesinti. Statinių konstrukcijų gaisro vietoje ardymas.
	Gesinti gaisrus ir ieškoti nukentėjusiųjų gaisro vietoje.	Gaisro žvalgyba. Nukentėjusiųjų gaisro vietoje paieška. Gaisrų gesinimo ypatumai įvairios paskirties objektuose. Gaisrų gesinimas nepalankiomis sąlygomis. Darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai darbo vietai.
Gelbėjimo darbų vykdymas eismo įvykyje (LTKS IV)	Taikyti gelbėjimo darbų eismo įvykyje taktiką.	Teisės aktai, reglamentuojantys priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų veiksmus, likviduojant eismo įvykių padarinius. Gelbėjimo darbų eismo įvykyje taktika. Galimi pavojai eismo įvykio vietoje.
	Naudoti gelbėjimo techniką ir įrangą eismo įvykiuose.	Rankinė ir elektrinė gelbėjimo darbų įranga. Hidraulinė gelbėjimo darbų įranga. Pneumatinė gelbėjimo darbų

		įranga.
	Vykdyti gelbėjimo darbus eismo įvykiuose.	Skirtingų transporto priemonių konstrukciniui ypatumai. Standartinės procedūros, likviduojant eismo įvykių padarinius. Ugniagesio gelbėtojo apsaugos priemonės. Automobilio stabilizavimo priemonės. Oro pagalvių blokavimo priemonės.
Pirmosios pagalbos nukentėjusiajam teikimas (LTKS IV)	Teikti pirmąją pagalbą nukentėjusiems.	Žmogaus gyvybiniai požymiai. Žmogaus gaivinimas. Sužalojimų pobūdžio nustatymas ir pirmosios pagalbos teikimas. Pirmoji pagalba eismo įvykio metu, apsinuodijus ir kitais pavojingais gyvybei atvejais.
	Teikti pirmąją psichologinę pagalbą.	Emocinių išgyvenimų svarba žmogaus gyvenime. Elgesio motyvacijos dėsniniai. Streso ir nerimo įveikimo būdai.
Gelbėjimo darbų vykdymas cheminiuose, radiologiniuose ir kituose įvykiuose (LTKS IV)	Taikyti gelbėjimo darbų cheminiuose, radiologiniuose ir kituose įvykiuose taktiką.	Teisės aktai, reglamentuojantys cheminių, radiologinių kitų įvykių padarinių lokalizavimą. Pavojingų krovinių klasifikacija, jų ženklavimas. Radioaktyviųjų medžiagų tipai, jų ženklavimas. Meteorologinių sąlygų įtaka cheminių, radiologinių ir įvykių išplitimui.
	Vykdyti gelbėjimo darbus cheminiuose, radiologiniuose ir kituose įvykiuose.	Cheminio ir radiologinio įvykio lokalizavimo taktika (vykimo maršruto sudarymas, pajėgų sutelkimo vietos numatymas, saugaus darbo zonų nustatymas, reikiamo apsaugos lygio pasirinkimas). Cheminių įvykių metu kylančių pavojų lokalizacija ir likvidacija. Radioaktyviųjų medžiagų fizinių ir cheminių savybių poveikio žmogaus organizmui mažinimas. Kitų įvykių plitimo apribojimas.
	Naudoti cheminių, radiologinių ir kitų įvykių padarinių lokalizavimo įrangą.	Apsaugos priemonės dirbant cheminiuose ir radiologiniuose įvykiuose. Cheminių, radiologinių ir kitų įvykių padarinių lokalizavimo įranga. Cheminiai ir radiaciniai matavimo prietaisai.

		Švarinimo įranga.
Darbas priešgaisrinėje gelbėjimo komandoje (LTKS IV)	Atlikti transporto priemonių ir įrangos techninę priežiūrą.	Ugniagesio gelbėtojo pareigos transporto priemonių ir įrangos techninės priežiūros metu.
	Valdyti asmeninį profesinį tobulėjimą.	Profesinio tobulėjimo sritys. Profesinių normatyvai su gaisrų gesinimo transporto priemonėmis ir įranga. Profesiniai normatyvai su gelbėjimo įranga. Profesiniai normatyvai tiekiant gesinamąsias medžiagas. Profesiniai normatyvai su kvėpavimo organų apsaugos aparatais. Bendrasis fizinis pasirengimas.
	Vykdyti ugniagesio gelbėtojo pareigas budinčioje pamainoje.	Priešgaisrinės gelbėjimo komandos pamainos veiklos ypatumai. Ugniagesio gelbėtojo pareigos pamainų pasikeitimo metu. Ugniagesio gelbėtojo pareigos užtikrinant vidaus tvarką komandoje. Ugniagesio gelbėtojo pareigos budint pamainoje.
	Vykdyti gaisrų prevenciją visuomenėje.	Gaisrų prevencijos ir civilinės saugos pagrindai. Darbas su visuomene gaisrų prevencijos srityje (konsultavimas, mokymas dirbti su pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis).
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami mokantis pagal Ugniagesio gelbėtojo formaliojo profesinio mokymo programą.	
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal Ugniagesio gelbėtojo formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 45 kreditai.	

<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal Ugniagesio gelbėtojo formaliojo profesinio mokymo programą, vertinimas vykdomas egzamino metu (vertinamos teorinės žinios ir praktiniai gebėjimai).
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

7. Kvalifikacijos pavadinimas: viešosios tvarkos sargybinis, LTKS IV

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: ypatingos svarbos valstybės objektų ir asmenų apsauga. Veiklos uždaviniai: 1) užtikrinti ypatingos svarbos ir kritinės infrastruktūros objektų saugumą nuo pašalinių asmenų ir objektą bei jame esančius asmenis pažeisti galinčių medžiagų ar įrenginių; 2) užtikrinti Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko asmens, transporto, darbo ir gyvenamosios vietos ir jų rango užsienio svečių saugumą nuo fizinio kėsinosi; 3) užtikrinti laisvės atėmimo bausmės ar kardomosios priemonės vykdymą; 4) vykdyti kovines užduotis ginkluotųjų pajėgų sudėtyje; 5) vykdyti specialiąsias užduotis (dirbantiems specializuotuose padaliniuose). Darbo sąlygos: uždaros patalpos ir atviros erdvės, naudojant tarnybinį transportą, specialiąsias priemones ir įrangą, reikalui esant ir ginklus situacijose, galinčiose sukelti pavojų jo ar aplinkinių sveikatai ir gyvybei. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti periodinį sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygelę (sveikatos patikrinimą nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro patvirtinti specialieji teisės aktai). Darbo priemonės: specialioji technika, įranga, specialios apsaugos ir ginkluotė. Papildoma informacija: apsaugininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais valstybės objektų ir asmenų apsaugos veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), sąžiningumas, atsakingumas, savikontrolė, greita reakcija, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti įstaigose ir organizacijose, atliekančiose valstybės objektų ir asmens apsaugos funkcijas: apsaugos darbuotojais, asmens sargybiniais, apsaugos patruliuotojais, apsaugos skyriaus kontrolieriais, kontrolės punkto operatoriais.
--	---

	Būtina atitikti bendrojo fizinio pasirengimo reikalavimams, kuriuos nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras. Apsaugininko atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Ypatingos svarbos valstybės objektų apsauga (LTKS IV)	Užtikrinti ypatingos svarbos energetikos objekto apsaugą nuo pašalinių asmenų ir (arba) objektą pažeisti galinčių medžiagų ar įrenginių.	Ginkluota ypatingos reikšmės energetikos objekto (Suskystintų gamtinių dujų terminalo, Ignalinos atominės elektrinės) apsauga stebint objekto perimetrą, vamzdynus ir uosto akvatoriją, taip pat povandeninę. Ginkluota objekto gynyba užkardant arba atsakant į puolimą, kuriuo siekiama užimti, pažeisti ar sunaikinti saugomą objektą.
	Užtikrinti kritinės infrastruktūros objekto apsaugą nuo pašalinių asmenų ar pavojingų medžiagų.	Objektų, kurių funkcionalumo nutraukimas gali paveikti gyvybines valstybės, visuomenės ar pramonės funkcijas (transportas, ryšiai, informaciniai ištekliai ir pan.), kurių apsaugą vykdo valstybė ir kurių apsaugai gali būti naudojama ginkluota jėga, perimetro apsauga nuo pašalinių asmenų ir poveikį galinčių sukelti medžiagų ar įrengimų.
	Užtikrinti valstybės saugomų objektų saugumą nuo fizinio poveikio.	Specialiais teisės aktais numatytų valstybės objektų arba daiktų, kurių saugumui užtikrinti dėl jų didelės vertės ar svarbos gali būti naudojamos policinio pobūdžio prievartos priemonės, fizinio saugumo užtikrinimas.
Valstybės vadovų ir aukšto rango valstybės svečių apsauga (LTKS IV)	Užtikrinti fizinį valstybės vadovų asmens saugumą.	Ginkluota valstybės vadovų apsauga nuo nesankcionuotų kontaktų jiems esant viešosiose erdvėse ar vykstant tarnybiniu transportu. Vadovų evakuacija neįprastinių ar ekstremalių įvykių metu. Valstybės vadovų fizinė apsauga ir lydėjimas vizitų į užsienio valstybes metu.
	Užtikrinti valstybės vadovų įstaigų ir jų darbo	Valstybės vadovų įstaigų perimetro stebėjimas fiziškai ir

	viėtų saugumą.	specialiomis nuotolinio stebėjimo priemonėmis. Stebėjimo informacijos analizė. Patekimo į įstaigą kontrolė. Ginkluota gynyba puolimo atveju. Fizinė valstybės vadovų apsauga darbo vietose.
	Užtikrinti valstybės vadovų gyvenamųjų vietų saugumą.	Valstybės vadovų gyvenamųjų vietų (pastatų, teritorijų) perimetro stebėjimas, patekimo kontrolė ir ginkluota apsauga. Vadovų ir jų šeimos narių evakuacija užpuolimo atveju.
	Padėti užtikrinti užsienio valstybių vadovų saugumą, jų vizitų Lietuvoje metu.	Bendradarbiavimas su analogiškoms užsienio tarnybomis rengiant aukšto rango vizitus ir jiems vykstant.
Laisvės atėmimo vietų ir įtariamųjų ar laisvės bausmę atliekančių asmenų apsauga (LTKS IV)	Užtikrinti kardomojo suėmimo ir laisvės atėmimo vietų perimetro saugumą nuo vidinio ir išorinio pažeidimo.	Laisvės atėmimo vietų ir kardomojo sulaikymo vietų apsaugos režimo užtikrinimas. Ginkluota objektų perimetro apsauga nuo laisvės atėmimo ar kardomo sulaikymo vietos ginkluoto užpuolimo ar joje laikomo asmens pabėgimo. Apsauga nuo neteisėto daiktų patekimo į objektą. Asmenų, įeinančių ir transporto priemonių, įvažiuojančių į saugomą objektą, tikrinimas.
	Pervežti suimtuosius ir nuteistuosius į / iš laisvės atlikimo vietas.	Ginkluota nuteistųjų ir suimtų asmenų sargyba pagal specialią schemą ir planą pervežant iš kardomojo suėmimo vietų į laisvės atėmimo bausmės atlikimo vietas ir atgal.
	Konvojuoti suimtuosius ir kaltinamuosius į / iš teismą ar ikiteisminio tyrimo įstaigą.	Ginkluotas suimtųjų ir kaltinamųjų lydėjimas į teismo posėdžius ar ikiteisminio tyrimo įstaigas ir jų fizinis saugojimas. Saugomų asmenų evakuacija užpuolimo atveju.
Valstybės gynimas karo metu (LTKS IV)	Vykdyti kovines užduotis ginkluotųjų pajėgų sudėtyje.	Pagal valstybės gynybos planus valstybės gynybos vykdymas karo metu ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ir susijusių veiksmų taikos metu bei ginkluotos kovos metu vykdymas.

	Evakuoti laisvės atėmimo bausmę atliekančius ir suimtuosius asmenis.	Pagal valstybės gynybos planus, užtikrinant kalinių saugumą, vykdomi kalinių išskeldinimo iš laisvės atėmimo vietų veiksmai į nurodytą vietovę naudojant ginkluotąsias pajėgas.
Specialiųjų užduočių vykdymas dirbantiems specializuotuose padaliniuose (LTKS IV)	Vykdyti antiteroristines operacijas.	Pasirengimas specialiosioms operacijoms. Specialių antiteroristinių priemonių planų ir programų įgyvendinimas. Antiteroristinių operacijų organizavimo, valdymo ir vykdymo ypatumai.
	Rinkti ir analizuoti informaciją apie terorizmo grėsmes.	Informacijos rinkimas, analizė ir keitimasis apie terorizmo grėsmes. Bendradarbiavimas su kitomis institucijomis renkant, analizuojant ir keičiantis informacija apie terorizmo grėsmes.
	Sulaikyti asmenis, įtariamus padarius arba besirengiančius daryti nusikaltimus.	Sulaikymo operacijų organizavimas, valdymas ir vykdymas. Asmens, padariusio nusikaltimą sulaikymo taktika. Atliekamų žvalgybos veiksmų ypatumai.
	Išlaisvinti įkaitus ir neutralizuoti sprogmenis.	Veiksmai ekstremaliomis ir didelio pavojaus sąlygomis. Pavojingų nusikaltėlių sulaikymas. Įkaitų išlaisvinimo operacijos. Sprogstamųjų įtaisų neutralizavimas. Pavojingų ginkluotų nusikaltėlių sulaikymo taktika. Sprogstamųjų įtaisų ir sprogmenų neutralizavimo ypatumai.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, privalo turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą ir baigti specialius mokymus pagal specialią mokymo programą.	

<i>taikoma)</i>	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacija įgyjama mokantis pagal formaliojo profesinio mokymo programą, neformaliojo ar savišvietos būdu arba iš profesinės veiklos patirties.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 60 mokymosi kreditų.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį. Asmens kompetencijų, įgytų siekiant nurodytos kvalifikacijos mokantis pagal mokymo programą, vertinimas vykdomas Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nustatyta tvarka.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

8. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS V

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Veiklos uždaviniai: 1) mokyti karius; 2) teikti administracinę ir valdymo bei kontrolės paramą mažų kariuomenės padalinių vadams ir dalinių štabų specialistams (karininkams). Darbo sąlygos: darbas lauko ir ekstremaliomis sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: nustatomi pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrų 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymą Nr. V-1142/V-1139 „Dėl sveikatos būklės įvertinimo principų, metodikos ir tinkamumo karo ar civilinei krašto apsaugos tarnybai pagal sveikatos būklę kriterijų patvirtinimo“. Darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės vykdyti karo inžinerijos techniko veiklą / ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos techniko veiklą / žvalgybos ir kontržvalgybos specialisto veiklą / karo policininko veiklą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>

<i>vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>		
Karių mokymas (LTKS V)	Perduoti specialiąsias karybos žinias ir įgūdžius jaunesniam kariniam personalui.	Karių supažindinimas su siekiamais mokymų uždaviniais, mokymų programos vykdymas, karių motyvavimas, užduočių kariams nustatymas, jų įvykdymo vertinimas.
	Vertinti ir motyvuoti jaunesnįjį karinį personalą.	Vadovavimas karių grandžiai ar skyriui, tiesioginio vado įsakymų vykdymas, skyriaus ar grandies veiklos planavimas ir vykdymas. Grandies ar skyriaus karių motyvavimas, ataskaitų apie grandies ar skyriaus karių veiklos rezultatus rengimas ir pristatymas.
Administracinės ir valdymo bei kontrolės paramos mažų kariuomenės padalinių vadams ir dalinių štabų specialistams (karininkams) teikimas (LTKS V)	Administruoti padalinį.	Pagrindinių administracinės teisės žinių taikymas organizuojant ir administruojant padalinio veiklą, padalinio veiklos dokumentacijos pildymas.
	Teikti paramą karininių padalinių vadams taikos, krizių ir karo metu.	Pagrindinės lyderystės įgūdžiai, ugdymo vadybos gebėjimai, topografija ir navigacija, rikiuotė, karybos ir taktikos įgūdžiai, kiti kariuomenės reikalaujami specifiniai įgūdžiai reikalingi eiti pareigoms.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Karo inžinerijos techniko veikla (LTKS V)	Vykdyti sprogdinimo darbus ir sprogmenų neutralizavimą.	Savarankiškas savo ir pavaldinių darbo planavimas ir organizavimas. Būrio / skyriaus karinės technikos, ginkluotės, ryšio priemonių, žvalgybos prietaisų naudojimas. Pratybų būrio / skyriaus kariams vedimas. Inžinerinių žvalgybos užduočių vykdymas, gautos informacijos apdorojimas ir pateikimas, kitų inžinerinio aprūpinimo užduočių vykdymas. Sprogstamųjų medžiagų užtaisų ir sprogdinimo priemonių kiekio apskaičiavimas, sprogdinant įvairias konstrukcijas iš medžio, gelžbetonio, plieno.

		Pastatų ir statinių sprogdinimo darbų atlikimas. Ištinis vietovės valymas nuo nesprogusių standartinių karinių šaudmenų bei jų neutralizavimas. Darbas su išminavimo ir sprogdinimo įranga. Gautos informacijos apie surastus, sunaikintus standartinius karinius sprogstamuosius užtaisus bei jais užterštos vietovės rajonus apdorojimas. Gautos informacijos apie surastus, sunaikintus standartinius cheminius sprogstamuosius užtaisus apdorojimas. Savadarbių užtaisų, pagamintų naudojant šiuolaikinius standartinius sprogstamuosius užtaisus, neutralizavimas.
	Įrengti užtvartas, perkėlas, kelius ir fortifikacijas.	Įvairių tipų fortifikacinių statinių įrengimas; keltų ir tiltų, naudojant tabelinę padalinio įrangą, statymas. Gruntinių kelių tiesimas bei remontavimas.
Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos techniko veikla (LTKS V)	Vykdyti orlaivių ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos techninę priežiūrą.	Ginkluotės gedimų, gedimų atsiradimo priežasčių bei jų šalinimo būdų nustatymas ir įvertinimas. Paraiškų medžiagoms, reikalingoms ginkluotės gedimams pašalinti, ruošimas. Atsarginių dalių ir materialinių vertybių tinkamo panaudojimo kontrolė. Ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos eksploatavimas bei priežiūra; ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos gedimų pašalinimas. Ginkluotės, gelbėjimosi ir desantavimo įrangos techninės dokumentacijos pildymas. Ginkluotės panaudojimas visuose režimuose. Pilnas ginkluotės techninių galimybių išnaudojimas mūšyje. Teisingų sprendimų priėmimas nenumatytose ir avarinėse situacijose, užtikrinant visus kovinio komplekso panaudojimo etapus. Ginkluotės vietinės

		reikšmės remontų atlikimas. Individualių ir kolektyvinių gelbėjimosi ir apsaugos priemonių panaudojimas.
	Vadovauti pavaldinių veiksmams ir kontroliuoti teisingą operacijų atlikimą pagal eksploatacijos instrukcijas bei vykdyti savo pavaldinių kovinį rengimą.	Sumanus vadovavimas komandai, organizuojant ginkluotės ir technikos, įrenginių ir inventoriaus priežiūrą, panaudojimą, tausoimą ir išsaugojimą. Vykdomų remonto darbų (įskaitant terminus ir jų kokybę), įrangos eksploatavimo bei priežiūros kontrolė. Tinkama elgsena su įrankiais ir įranga, kuri naudojama vykdant remonto darbus. Savo pavaldinių kovinio rengimo vykdymas, jų mokymo remonto užduočių vykdymui organizavimas.
Žvalgybos ir kontržvalgybos specialisto veikla (LTKS V)	Rengti žvalgybos operacijų planavimo, informacijos rinkimo, analizės produktus.	Žvalgybinės informacijos rinkimas ir kaupimas, žvalgybinių pranešimų rašymas. Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos (toliau – NATO) ir Krašto apsaugos sistemos struktūros žinios. NATO žvalgybos ir saugumo doktrinų pagrindai. Užsienio valstybių žvalgybos tarnybų struktūra ir veiklos metodai. Asmenų, kurių darbas susijęs su įslaptintos informacijos naudojimu ar apsauga, instruktavimas. Darbas specializuotomis kompiuterinėmis programomis. Įslaptintų bylų archyvų kaupimas ir tvarkymas. Naudojimasis kompiuterine ir šifruoto faksimilinio ryšio technika klasifikuotai informacijai perduoti ir priimti. Fizinės apsaugos priemonių įgyvendinimas.
	Rengti kontržvalgybos operacijų planavimo, informacijos rinkimo, analizės produktus.	Kontržvalgybinės informacijos rinkimo, kaupimo ir analizės principai. Kontržvalgybos ir operatyvinių padalinių veiklos organizavimo pagrindai. kontržvalgybinių operacijų, operatyvinių tyrimų organizavimo

		ir vedimo pagrindai (tarnaujantis Antrojo operatyvinių tarnybų departamento prie Krašto apsaugos ministerijos (AOTD prie KAM)). Užsienio valstybių žvalgybos tarnybų struktūra ir veiklos metodai. Asmenų, kurių darbas susijęs su įslaptintos informacijos naudojimu ar apsauga, instruktavimas. Darbas specializuotomis kompiuterinėmis programomis. Įslaptintų bylų archyvų kaupimas ir tvarkymas. Naudojimas kompiuterine ir šifruoto faksimilinio ryšio technika klasifikuotai informacijai perduoti ir priimti. Fizinės apsaugos priemonių įgyvendinimas.
Karo policininko veikla (LTKS V)	Konvojuoti, palydėti, reguliuoti karinio transporto eismą ir žymėti kelius.	Konvojavimas, palyda; karinio transporto eismo reguliavimas; kelių (judėjimo maršrutų) laikinas žymėjimas.
	Užtikrinti viešąją tvarką ir apsaugą, susijusią su karo policininko veiklos sritimis.	Įvykio vietos apsaugos organizavimas; viešosios tvarkos palaikymas; ryšio palaikymo organizavimas; asmenų apsaugos vykdymas.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi: - būti Lietuvos Respublikos piliečiu; - atitikti minimalius sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimus; - praeiti bazinį kario kursą; - būti pilnametis; - būti tinkamas eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai; - turėti ne žemesnį kaip vidurinį ar jam prilyginamą išsilavinimą.	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus Lietuvos kariuomenės organizuojamus arba jos pripažįstamus mokymus sąjungininkų ir partnerių valstybėse, iš	

	profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal formaliojo profesinio mokymo programą apimtis – 30 mokymosi kreditų.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

9. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS VI

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Veiklos uždaviniai: 1) mokyti karius; 2) vadovauti kariuomenės padaliniais ir teikti paramą karinių padalinių vadams; 3) administruoti padalinį ir suteikti administracinę paramą kitiems specialistams. Darbo sąlygos: darbas lauko ir ekstremaliomis sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje, darbas biure. Ypatingi reikalavimai sveikatai: nustatomi pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrų 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymą Nr. V-1142/V-1139 „Dėl sveikatos būklės įvertinimo principų, metodikos ir tinkamumo karo ar civilinei krašto apsaugos tarnybai pagal sveikatos būklę kriterijų patvirtinimo“ Darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės vykdyti taktinio lygmens karininko veiklą / taktinio lygmens puskarininkio veiklą / karo inžinieriaus veiklą / ginklų ar technikos inžinieriaus veiklą / žvalgybos ar kontržvalgybos karininko veiklą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>

Karių mokymas (LTKS VI)	Perduoti specialiąsias karybos žinias ir įgūdžius jaunesniam kariniam personalui.	Karių supažindinimas su siekiamais mokymų uždaviniais, mokymų programos vykdymas, karių motyvavimas, užduočių kariams nustatymas, jų įvykdymo vertinimas.
	Vertinti ir motyvuoti jaunesnįjį karinį personalą.	Karinė lyderystė, karių motyvavimas ir vertinimas, ataskaitų apie karių veiklos rezultatus rengimas ir pristatymas.
Administracinės ir valdymo bei kontrolės paramos mažų kariuomenės padalinių vadams ir dalinių štabų specialistams (karininkams) teikimas (LTKS VI)	Teikti paramą karinių padalinių vadams taikos, krizių ir karo metu.	Pagrindinės lyderystės įgūdžiai, paremti žiniomis ir patirtimi, ugdymo vadybos gebėjimai, topografija ir navigacija, rikiuotė, karybos ir taktikos įgūdžiai, paremti žiniomis ir patirtimi, kiti kariuomenės reikalaujami specifiniai įgūdžiai reikalingi eiti pareigoms.
	Vadovauti kariniams padaliniams taikos, krizių ir karo metu.	Padalinių valdymo procedūrų taikymas, mažųjų padalinių taktikos panaudojimas ir pritaikymas, teritorinės gynybos, krizių valdymo operacijų, planavimas ir organizavimo pagrindai.
	Vadovauti ginklų rūšies padaliniams.	Vadovavimo ginklų rūšies padaliniui: karyba, instruktavimas, lyderystė, tarptautinio ir nacionalinio saugumo pagrindai, taktika, karo topografija.
Padalinio administravimas ir administracinės paramos kitiems specialistams suteikimas (LTKS VI)	Vykdyti padalinio administravimą vadovaujantis nustatyto reglamentavimu.	Pagrindinių teisės ir procesų vadybos žinių taikymas, susijęs su štabo specialisto (puskarininkio) funkcijų atlikimu.
	Suteikti administracinę paramą kariuomenės dalinio, pajėgų rūšies, jungtinių pajėgų ar kariuomenės štabų specialistams.	Vadovavimas mažiems padaliniams, lyderystė: gebėjimas efektyviai vadovauti didelėms komandoms, kariuomenės nustatyti gebėjimai pagal specializaciją.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Taktinio lygmens karininko veikla (LTKS VI)	Planuoti kovos veiksmus taikant karinio sprendimų	Reikalingų duomenų gautam operaciniam įsakymui vykdyti

	priėmimo procedūrą.	surinkimas ir analizė, veiksmų eigos variantų parinkimas, pagrindinio veiksmų eigos varianto išskyrimas ir patvirtinimas, vado įsakymo parengimas ir patvirtinimas.
	Vadovauti vykdant kovines užduotis.	Vadovavimas daliniui vykdant kovinę užduotį, įsakyme iškelto tikslo siekimas teikiant nurodymus kurių reikalauja padėtis, atsižvelgiant į priešininko veiksmus, atsirandančias galimybes ir disponuojamus išteklius.
Taktinio lygmens puskarininkio veikla (LTKS VI)	Planuoti administracinės paramos veiksmus taikant karinio sprendimų priėmimo procedūrą.	Duomenų dalinio vadui suteikimas, įsakymo perdavimas ir paaiškinimas kariams, su įsakymu susijusios dokumentacijos tvarkymas, vadovavimas kariams vykdant įsakymą.
	Vadovauti kariams vykdant kasdienę veiklą.	Padalinio veiklos dokumentacijos pildymas, karių pareigų vykdymo kontrolė, karių motyvavimas.
Karo inžinieriaus veikla (LTKS VI)	Organizuoti ir planuoti inžinerinės paramos užduotis.	Sprendimų atitinkamuose reglamentuojančiuose formatuose priėmimas ir įforminimas, jų vykdymą kontrolė. Projektų ir grafinių dokumentų rengimas naudojantis kompiuterine įranga ir tradicinėmis priemonėmis. Informacijos kaupimas ir analizė, teisingas jos vertinimas bei siūlymų teikimas aukštesniesiems vadams dėl priimamų sprendimų bei projektų.
	Vadovauti vykdant karo inžinerijos užduotis.	Karo inžinerijos padalinių veiklos koordinavimas vykdant užduotis. Sprendimų priėmimas dėl užduoties įvykdymo būdų didelio neapibrėžtumo ir priemonių numatytoms užduotims trūkumo sąlygomis.
Ginklų, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos inžinieriaus veikla (LTKS VI)	Prižiūrėti ginkluotę, ginklų sistemas, specialiąją įrangą ar techniką.	Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos priežiūros vykdymas. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos gedimų

		nustatymas ir pašalinimas. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos apskaitos vedimas, dalyvavimas atliekant jų analizę bei išvadų ir rekomendacijų teikimas gedimų šalinimui. Įvykių ir incidentų tyrimas; įrangos būklės informacijos rinkimas ir jos analizė. Ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos būklės gerinimo siūlymų teikimas.
	Kontroliuoti ir organizuoti ginkluotės, ginklų sistemų, specialiosios įrangos ar technikos priežiūrą.	Ginkluotės priežiūros planavimas, organizavimas ir kontrolė. Organizavimas ir dalyvavimas rengiant norminius dokumentus, reglamentuojančius ginkluotės aptarnavimą, priežiūrą bei remontą ir jų vykdymo kontrolė. Ginkluotės priemonių gedimų nustatymas ir pašalinimas. Gedimų apskaitos vedimas, dalyvavimas atliekant jų analizę bei išvadų teikimas.
Žvalgybos ir kontržvalgybos karininko veikla (LTKS VI)	Planuoti žvalgybą ir kontržvalgybą, rinkti, kaupti ir analizuoti žvalgybinę informaciją bei rengti žvalgybos produktus.	NATO ir krašto apsaugos struktūra. NATO saugumo doktrinų pagrindai. Planavimo ir kontržvalgybinės informacijos rinkimo, sisteminimo ir analizės principai. Kontržvalgybos ir operatyvinių padalinių veiklos organizavimo pagrindai. Kontržvalgybos operacijų, operatyvinių tyrimų organizavimo ir vykdymo pagrindai. Užsienio valstybių žvalgybos tarnybų struktūra, taktika ir veiklos metodai. Savo sprendimų užduotims vykdyti įforminimas ir įsakymų rengimas.
	Užtikrinti dalinio saugumą.	Personalo saugumo, fizinio saugumo ir informacijos apsaugos priemonių organizavimas (planavimas) ir vykdymas.
Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija;	

	verslumo kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi: - būti Lietuvos Respublikos piliečiu; - atitikti minimalius sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimus; - praeiti bazinį kario kursą; - būti pilnametis; - tinkami eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai; - turėti ne žemesnį kaip vidurinį ar jam prilyginamą išsilavinimą (puskarininkiai); - turintys aukštąjį ar jam prilyginamą išsilavinimą (karininkai).
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus pažengusio lyderio kursus, iš profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal pažengusio lyderio kursų programą apimtis – 30 mokymosi kreditų.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

10. Kvalifikacijos pavadinimas: teisininkas, LTKS VI

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: teisės aktų ir dokumentų rengimas ir teisiųjų paslaugų teikimas. Veiklos uždaviniai: 1) kurti teisės aktus ir rengti teisinius dokumentus; 2) aiškinti teisės normas; 3) atlikti teisinius veiksmus ir spręsti teisinius ginčus; 4) planuoti ir organizuoti teisinius procesus; 5) vadovauti pavaldiems darbuotojams, užtikrinant veiklos kokybę. Darbo sąlygos: dirbama patalpoje, būdingas individualus ir komandinis darbas. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti periodinį sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygėlę. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų periodinį sveikatos patikrinimą nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. 1V-230 „Dėl vidaus tarnybos sistemos pareigūnų privalomų periodinių
--	---

	profilaktinių sveikatos patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“. Darbo priemonės: kompiuteris, speciali programinė įranga atsižvelgiant į atskirų teisininko specializacijų veiklos ypatumus ir kt. Papildoma informacija: teisininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais teisininko darbus reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), atsakingumas, racionalus ir sisteminis mąstymas, analitinis mąstymas, savikontrolė, kruopštumas, darbštumas, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją, asmenys galės dirbti teisininkais teisines paslaugas teikiančiose įstaigose, įmonėse, organizacijose; ikiteisminio tyrimo pareigūnais (tyrėjais) policijos ir kitose ikiteisminio tyrimo įstaigose, antstoliais antstolių kontorose. Ikiteisminio tyrimo pareigūno atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas. Antstolio atributai yra pareigas patvirtinantis pažymėjimas.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Teisės aktų ir teisinių dokumentų rengimas ir teisės aiškinimas (LTKS VI)	Kurti teisės aktus.	Teisėkūra. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų hierarchija. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų keitimo tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas.
	Rengti teisinius dokumentus.	Dokumentų rūšys. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	Teikti siūlymus ir pastabas dėl dokumentų ir teisės aktų normų pakeitimo ir tobulinimo.	Siūlymų ir pastabų dėl teisinių dokumentų ir teisės aktų teikimo tvarka. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas.

		Teisės aktų nauja redakcija ir jos teikimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	Aiškinti teisės aktų normas ir dokumentų nuostatas.	Teisės aiškinimo priežastys. Teisės aiškinimo sąvoka ir stadijos. Teisės aiškinimo būdai. Teisės aiškinimo rūšys. Teisės aiškinimo aktai: sąvoka ir rūšys. Teisės aktų rūšys. Teisės normų rūšys.
Teisinių veiksmų atlikimas ir teisinių ginčų sprendimas (LTKS VI)	Taikant teisės aktų normas, atlikti teisinius veiksmus ir priimti sprendimus.	Atskiros teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Teisinių veiksmų atlikimo tvarka ir vieta. Atliekamų veiksmų rūšys ir ypatumai. Atliekamų veiksmų subjektai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Sprendimų priėmimo tvarka. Sprendimų priėmimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Dokumentų surašymo / užpildymo tvarka. Dokumentų blankai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Dokumentų surašymo tvarka. Teisės normų įgyvendinimas. Teisės taikymas. Teisės taikymo stadijos ir principai. Atstovavimas ir jo rūšys.
	Nustatyta tvarka rinkti reikšmingus duomenis ir juos vertinti.	Teisės aktai, reglamentuojantys duomenų rinkimą. Teisininko etikos laikymasis, renkant duomenis. Reikšmingi duomenys ir jų panaudojimas. Duomenų rinkimo būdai ir tvarka. Leistinumai ir liečiamumas. Įrodymai ir jų rūšys. Įrodymų rinkimo būdai. Įrodymų vertinimas.
	Spręsti teisinius ginčus.	Teisinių problemų nustatymas, analizė, sprendimas: teisinės situacijos ar ginčo kvalifikavimas bei siūlymas pateikti situacijos ar ginčo šalims situacijos ar ginčo sureguliuavimo būdus ir priemones. Ginčų sprendimo būdai ir tvarka. Ginčų sprendimo

		terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Apskundimo tvarka ir terminai. Atstovavimas ir jo rūšys. Teisininko etikos nuostatos ir profesinės etikos laikymasis teisininko veikloje.
	Konsultuoti asmenis ir nustatyta tvarka teikti informaciją asmenims teisiniais klausimais.	Asmenų informavimas teisiniais klausimais. Konsultavimas. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisininko etikos laikymasis teikiant informaciją asmenims.
Teisinių procesų planavimas, organizavimas ir veiklos kokybės užtikrinimas (LTKS VI)	Planuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Veiklos planų sudarymas ir veiklos rezultatų planavimas. Planavimo principų taikymas veikloje. Planų rūšys. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	Organizuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Veiklos organizavimas. Veiklos organizavimo principų taikymas. Darbo formos. Darbo organizacinis pobūdis. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Darbo krūvio paskirstymas. Darbo krūvio vaidmuo ir įtaka darbo rezultatui. Darbo krūvio paskirstymas ir skaičiavimas. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimo metodika. Darbo tolyginimo būdai. Bendradarbiavimas su įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis. Keitimosi informacija pagrindai ir tvarka. Teisės aktai, reglamentuojantys informacijos pateikimą. Informacijos pateikimo terminai.
	Kontroliuoti pavaldžių darbuotojų veiklą ir vertinti jų veiklos kokybę.	Veiklos ir darbo rezultatų santykis. Veiklos analizė. Darbo rezultatų apibendrinimas. Įstaigos ar padalinio veiklos ataskaitų rengimas. Reikalavimai, keliami ataskaitos turiniui ir formai. Pavaldžių darbuotojų kontrolės būdai. Priemonės veiklos efektyvumui didinti. Veiklos

		kokybės vertinimo kriterijų taikymas ir veiklos vertinimo procesas. Rekomendacijos dėl veiklos turinio ir formos. Metodinė veikla ir veiklos efektyvinimo galimybės. Teisininko etikos vaidmuo jo veikloje.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Antstolio veikla (LTKS VI)	Vykdyti įstatymų nustatytus vykdomuosius dokumentus.	Vykdomo proceso teisinis reglamentavimas. Vykdytinų dokumentų pildymas. Vykdomojo dokumento pildymo tvarka. Teismo sprendimų vykdymas. Skolos išieškojimas. Skolininko teisės ir pareigos. Skolininko pareiga pateikti informaciją apie turimą turtą. Išieškotojo teisės ir pareigos. Raginimo įvykdyti sprendimą turinys. Raginimo įvykdyti sprendimą įteikimo tvarka. Vykdomo veiksmai skolininkui įteikus ar išsiuntus raginimą įvykdyti sprendimą. Terminas įvykdyti sprendimą. Raginimo siuntimo tvarka. Raginimo įvykdyti sprendimą įteikimas, kai nežinoma skolininko buvimo vieta. Atvejai, kada raginimas įvykdyti sprendimą skolininkui nesiunčiamas. Įstatyme nustatytų priverstinio vykdymo priemonių taikymas. Antstolio reikalavimų privalomumas. Priverstinio vykdymo priemonių vykdymo tvarka. Turto paieškos procedūra. Turtas, iš kurio negali būti išieškoma. Asmens turtinės padėties tikrinimas. Duomenų apie asmenį gavimas. Turto arešto akto turinys. Skolininko turto aprašymas. Įpareigojimas areštuotą turtą pristatyti į nurodytą vietą. Įpareigojimas asmenį atlikti kitus veiksmus ar susilaikyti nuo jų atlikimo.

		Informacinių ir elektroninių ryšių technologijų naudojimo vykdymo procese ypatumai. Vykdomo veiksmų atidėjimas, vykdomosios bylos sustabdymas, vykdomojo dokumento grąžinimas. Vykdomosios bylos nutraukimas ir jo tvarka. Vykdomųjų dokumentų grąžinimas. Vykdomosios bylos užbaigimas. Įsiskolinimo padengimas. Skolininko turto administratorius. Turto vertė. Išieškotojo teisėti interesai. Kreipimasis į teismą. Turto administratorius. Prašymas nustatyti skolininko turto administravimo ir gautų pajamų paskirstymo tvarką. Turto administravimo rūšys. Turto paprastojo administravimo turinys. Turto visiško administravimo turinys. Administruojamo turto aprašo sudarymas ir draudimas. Turto administravimo pabaiga. Turto administratoriaus įgaliojimų pabaiga. Turto administravimo pabaigos pasekmės. Turto realizavimo tvarka. Areštuoto turto realizavimas. Turto priverstinis pardavimas iš varžytynių. Skolininko turto realizavimo būdai. Varžytinės. Varžytinių dalyviai. Varžytinių tvarka. Dalyvavimo varžytinėse sąlygos. Varžytinių protokolai. Lėšų paskirstymas. Išieškotojo veiksmai. Turto pardavimo iš varžytynių aktas. Turto pardavimo iš varžytynių, perdavimo išieškotojui, turto pardavimo be varžytynių aktų pripažinimas negaliojančiais. Kito turto išieškojimas. Išieškojimo iš skolininko darbo užmokesčio ar kitų pajamų tvarka. Nepiniginio pobūdžio sprendimų bendroji vykdymo tvarka. Vertybinių popierių arešto ir realizavimo ypatumai. Išieškojimo iš
--	--	--

		skolininko darbo užmokesčio ar kitų pajamų tvarka.
	Konstatuoti faktines tiriamos situacijos aplinkybes renkant įrodymus ir įteikti dokumentus Lietuvos Respublikoje esantiems fiziniams ir juridiniams asmenims.	Antstolio atliekami procesiniai veiksmai. Faktinių aplinkybių fiksavimas: smulkus aplinkybių, daiktų ar turto, jų būklės aprašymas faktinių aplinkybių konstatavimo protokole. Įrodymų užfiksavimas. Oficialus rašytinis įrodymas. Faktinių aplinkybių konstatavimo protokolo turinys. Vaizdo ar garso įrašymo priemonės. Sprendimų vykdymo instrukcija. Objektyvumo, nešališkumo, tikslumo principai. Nepagrįsta pretenzija ir jos pateikimas. Nepagrįstas ir nesąžiningas kito asmens reikalavimas. Procesinių ir kitų dokumentų įteikimas. Fiziniai ir juridiniai asmenys. Užsakovo prašymas. Teismo pavedimas. Svarbią teisinę reikšmę turinčius įvykiai. Dokumentų perdavimo / įteikimo tvarka. Dokumentų įteikimo efektyvumas.
	Konsultuoti klientus.	Asmenų informuotumas teisiniais klausimais. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Antstolio profesinė etika ir jos vaidmuo. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Prašymai, pareiškimai, skundai ir jiems keliami formos ir turinio reikalavimai. Teisinių dokumentų turinys.
	Realizuoti įkeistą kilnojamąjį turtą aukciono tvarka.	Prievolės užtikrinimas. Įkeitimu užtikrintos prievolės nevykdymas. Parduodamas turtas. Turto suradimas, įvertinimas, teisinio statuso patikrinimas. Reklamos organizavimas. Hipotekos procedūra. Kreditoriaus reikalavimo pateikimas. Įkeisto

		kilnojamojo turto aukcionas ir jo organizavimas. Aukciono procedūros ypatumai.
	Tarpininkauti vykdam turtines prievoles.	Kreditoriaus teisės ir pareigos. Skolininko teisės ir pareigos. Mokumas. Atsiskaitymų tvarka. Skolininko finansinės galimybės. Skolos išieškojimo procedūra. Prašymas išieškoti skolą. Ikiteisminio skolų išieškojimo sutarties sudarymas ir jos turinys. Prievolių vykdymo principai. Turtinės prievolės. Prievolės įvykdymo būdai. Prievolės vykdymas. Prievolių įvykdymo užtikrinimas. Prievolių pabaiga.
	Teikti bankroto administravimo paslaugas.	Duomenų teikimas apie bankrutuojančią įmonę spaudai ir Vyriausybės institucijoms. Bankrutuojančios įmonės turto valdymas, naudojimas, apsaugos užtikrinimas. Vadovavimas bankrutuojančios įmonės ūkinei komercinei veiklai. Kreditorių susirinkimų šaukimas. Bankroto procedūra. Įmonių bankroto įstatymo nuostatų taikymas. Pareiškimas dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei. Pareiškimo teismui dėl bankroto bylos iškėlimo pateikimo pagrindai. Bankroto bylos iškėlimas. Nemokumas. Bankroto administratoriaus paskyrimas. Bankroto administravimas. Bankroto procesas. Bankroto bylos nutraukimas.
	Atlikti mediaciją.	Civilinio ginčo šalys ir tvarka. Mediacijos procedūra. Mediatoriaus veiksmi mediacijoje. Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. Taikinimo tarpininkų skyrimas. Taikinamojo tarpininkavimo vykdymas. Taikinimo procedūra. Taikinamojo tarpininkavimo pabaiga. Taikos sutarties sudarymas.

Ikiteisminio tyrimo pareigūno (tyrėjo) veikla (LTKS VI)	Priimti sprendimus dėl ikiteisminio tyrimo pradžios.	Baudžiamojo proceso paskirtis. Ikiteisminio tyrimo subjektai ir jų įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo įstaigos. Ikiteisminio tyrimo pradžia. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Prokuroro veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos. Patikrinamieji veiksmai ir jų reikšmė. Atsisakymas pradėti ikiteisminį tyrimą. Nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą ir jo turinys. Pranešimo dėl atsisakymo pradėti ikiteisminio tyrimo pateikimas prokurorui ir suinteresuotiems asmenims.
	Organizuoti nusikalstamos veikos tyrimą.	Ikiteisminio tyrimo planavimas. Planavimo rūšys. Planų rūšys. Ikiteisminio tyrimo planas ir jo struktūrinės dalys. Ikiteisminio tyrimo plano sudarymas. Atskaitomybė už plane numatytų veiksmų įgyvendinimą. Ikiteisminio tyrimo veiksmo etapai (stadijos). Pasirengimas ikiteisminio tyrimo veiksmui: efektyvių ikiteisminio tyrimo veiksmo taktinių būdų ir fiksavimo, transporto priemonių paruošimas ir numatymas. Konvojavimas.
	Atlikti ikiteisminio tyrimo ir kitus proceso veiksmus ir vykdyti prokuroro nurodymus.	Ikiteisminio tyrimo pareigūno atliekant ikiteisminį tyrimą įgaliojimai ir jų vykdymas. Ikiteisminio tyrimo veiksmai ir jų rūšys. Ikiteisminio tyrimo veiksmų stadijos (etapai). Veiksmų atlikimo tvarka ir taktika. Ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų fiksavimas. Ikiteisminio tyrimo pareigūno profesinė etika ir jos vaidmuo atliekant ikiteisminį tyrimą. Procesinių prievartos priemonių rūšys. Procesinių prievartos priemonių

		skyrimo tvarka ir pagrindai. Tarnybinio pranešimo parengimas. Ikiteisminio tyrimo pabaiga. Prokuroro įgaliojimai ikiteisminiame tyrime ir jų vykdymas. Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo pareigūno prašymas atlikti ikiteisminio tyrimo ir kitus proceso veiksmus. Ikiteisminio tyrimo terminų laikymasis. Ikiteisminio tyrimo terminų pratęsimas. Pranešimo apie ikiteisminio tyrimo eigą pateikimo tvarka. Prokurorų konkrečių nurodymų įvykdymas ir pranešimas prokurorui apie įvykdytus veiksmus.
	Vykdyti nusikalstamų veikų prevenciją.	Nusikalstamų veikų prevencijos aprašo nuostatos. Prevencijos priemonių vykdymo tvarka. Nacionalinės ir tarptautinės nusikalstamų veikų prevencijos programos. Programų įgyvendinimas. Siūlymų dėl nusikalstamų veikų prevencijos programų turinio ir įgyvendinimo tvarkos teikimas.
	Rengti teisės aktus.	Teisės aktų, susijusių su ikiteisminiu tyrimu, rengimas. Bendradarbiavimas su kitomis ikiteisminio tyrimo įstaigomis keičiantis informacija dėl teisės aktų rengimo ir keitimo. Pasiūlymų ir pastabų teikimas rengiant teisės aktų projektus darbo grupėse, sudarytose iš kelių ikiteisminio tyrimo įstaigų. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų projektų rengimo ypatumai. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai

		ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų teikimo tvarka. Ikitaisminio tyrimo klaidų analizė ir jų šalinimas. Gerosios ikitaisminio tyrimo praktikos formavimas. Ikitaisminio tyrimo efektyvinimas ir veiklos modeliai. Rekomendacijos dėl ikitaisminio tyrimo veiklos efektyvinimo.
	Organizuoti ir kontroliuoti ikitaisminio tyrimo padalinių ir pavaldžių tyrėjų veiklą (skirta padalinio vadovui).	Ikitaisminio tyrimo pareigūno teisės ir pareigos. Darbo ir veiklos kontrolės organizavimas. Ikitaisminio tyrimo bylų skirstymas. Darbo krūvio nustatymas. Žodiniai ir rašytiniai nurodymai, duodami ikitaisminio tyrimo bylose. Ikitaisminio tyrimo padalinio krūvio skaičiavimas. Ikitaisminio tyrimo pareigūno darbo krūvio skaičiavimas. Darbo krūvio tolyginimas. Ikitaisminio tyrimo bylos apimtys ir sudėtingumo vertinimas. Tyrimo grupės sudarymas ir jos sudėtis. Tyrimo grupės veiksmų koordinavimas. Rezoliucijos / nutarimo sudaryti tyrimo grupę surašymas. Sprendimo panaikinti tyrimo grupę arba keisti jos sudėtį priėmimas. Informacijos analizė ir apibendrinimas. Ataskaitų rengimas. Ataskaitų forma ir turinys. Ataskaitų pateikimo terminai.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; skaitmeninė kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas,</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti vidurinį išsilavinimą.	

<i>kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti antstolio specializaciją, privalo: - turėti ne žemesnį kaip aukštąjį teisinį universitetinį išsilavinimą (vienpakopį ar bakalauro aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą); - turėti ne mažesnę kaip dviejų metų darbo stažą dirbant antstolio padėjėju arba ne mažiau kaip penkerius metus dirbant teisinį darbą ar antstoliu; - laimėti viešą konkursą; - išlaikyti kvalifikacinį egzaminą.
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant teisės studijų krypties pirmosios pakopos studijose, mokantis neformaliojo ar savišvietos būdu arba iš profesinės veiklos patirties.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Pirmosios pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

11. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo administravimo specialistas, LTKS VI

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: viešojo administravimo veikla. Veiklos uždaviniai: 1) rengti ir derinti norminių administracinių aktų projektus; 2) pagal įgaliojimus priimti individualius administracinius aktus; 3) kontroliuoti pavaldžių ir prižiūrėti nepavaldžių subjektų veiklą; 4) atlikti veiksmus, susijusius su leidimų, licencijų ar dokumentų, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas, išdavimu; 5) priimti ir tvarkyti asmenų deklaracijas; 6) konsultuoti asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais; 7) teikti asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto informaciją; 8) vykdyti administracinę procedūrą; 9) administruoti viešųjų paslaugų teikimą; 10) užtikrinti viešojo administravimo subjekto savarankišką funkcionavimą (tvarkyti dokumentus, turimus materialinius ir finansinius išteklius). Darbo sąlygos: darbas viešojo administravimo įstaigos patalpose, darbas asmenų aptarnavimo vietoje, darbas kontroliuojame ar prižiūrimame subjekte (jei yra nustatyta pagal įgaliojimus). Ypatingi reikalavimai sveikatai: nėra (išskyrus įstatymų nustatytus atvejus). Darbo priemonės: kompiuteris, telefonas, internetas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei ES institucijų informacinės sistemos ir registrai, įvairios techninės priemonės, reikalingos pavestoms funkcijoms atlikti.
--	---

	Papildoma informacija: viešojo administravimo specialistas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir kitų viešojo administravimo veiklą reglamentuojančių įstatymų ir teisės aktų reikalavimais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogui, jo teisėms ir laisvėms, pagarba Konstitucijai, valstybei ir įstatymui, tolerancija, pavyzdingumas, nesavanaudiškumas, objektyvumas, nepriekaištinga reputacija, asmeninės atsakomybės jausmas, gebėjimas dirbti individualiai ir komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, valstybių ir savivaldybių įmonėse, viešosiose įstaigose, asociacijose, kurios įgaliotos atlikti viešąjį administravimą, taip pat kitose viešojo sektoriaus organizacijose, kurioms viešojo administravimo įgaliojimai nėra suteikti. Teisės aktuose nustatytais atvejais, asmuo turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą ir leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Administracinis reglamentavimas (LTKS VI)	Rengti norminių teisės aktų projektus.	Teisėkūros procesą reglamentuojantys teisės aktai. Dokumentų rengimo taisyklės ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės. Teisėkūros principai. Teisės akto projekto formai, struktūrai, turiniui ir kalbai keliami reikalavimai.
	Derinti norminių teisės aktų projektų turinį su suinteresuotaisiais asmenimis.	Bendravimas su teisės akto projekto rengimo grupės (komisijos) nariais. Konsultavimasis ir bendravimas su kitais suinteresuotais asmenimis (valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, NVO, gyventojais, jų grupėmis ir kt.). Teisės akte numatomo naujo teisinio reguliavimo poveikio įvertinimas ekonomikai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai ir kitoms sritims.
	Dirbti su teisės aktų ir	Lietuvos Respublikos valstybės ir

	kitomis valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informacinėmis sistemomis.	savivaldybių institucijų ir įstaigų bei ES institucijų informacinės sistemos ir registrai. Teisės aktų informacinė sistema. Viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimui naudojamos informacinės sistemos.
Įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė (LTKS VI)	Atlikti numatytus kontrolės veiksmus, kaip pagal įgaliojimus priskirti (pavaldūs) subjektai įgyvendina įstatymus ir administracinius sprendimus.	Kontrolę reglamentuojantys teisės aktai. Konfliktinių situacijų sprendimas.
	Atlikti numatytus priežiūros veiksmus, kaip pagal įgaliojimus priskirti (nepavaldūs) subjektai įgyvendina įstatymus ir administracinius sprendimus	Priežiūrą reglamentuojantys teisės aktai. Konfliktinių situacijų sprendimas.
Administracinių paslaugų teikimas (LTKS VI)	Priimti administracinių paslaugų gavėjų prašymus ir skundus.	Bendravimas su administracinių paslaugų gavėjais. Prašymų ir skundų priėmimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės. Viešojo administravimo principai (lygiateisiškumas, nepiktnaudžiavimas valdžia, atsakomybė už priimamus sprendimus ir kt.).
	Nagrinėti administracinių paslaugų gavėjų prašymus ir skundus.	Prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose procedūros. Konkursų į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo Neteisėto poveikio apraiškų atpažinimas. Administracinių paslaugų teikimą ir jų apmokėjimo sąlygas reglamentuojantys teisės aktai.
	Teikti administracinių paslaugų gavėjams informaciją, juos konsultuoti.	Informacijos teikimas, konsultavimas žodžiu, raštu ir elektroninių ryšių priemonėmis.
Viešųjų paslaugų teikimo administravimas (LTKS VI)	Vykdyti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo stebėseną ir analizę.	Viešųjų paslaugų teikimo reikalavimai. Stebėsenos rodiklių analizė. Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinė sistema.

	Vykdyti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo kontrolę.	Viešųjų paslaugų teikimo kontrolės procesas. Viešųjų paslaugų teikimo kokybės analizė. Bendravimas su viešąsias paslaugas teikiančiais subjektais. Bendravimas su viešųjų paslaugų gavėjais.
Viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas (LTKS VI)	Pagal įgaliojimus stebėti viešojo administravimo kokybę viešojo administravimo subjekto lygiu.	Pokyčių stebėjimas, analizavimas viešojo administravimo įstaigos lygiu, jų įvertinimas, neigiamų pasekmių prevencijos priemonių numatymas. Pasiūlymų dėl viešojo administravimo institucijos veiklos planavimo ir organizavimo rengimas. Dalyvavimas atliekant vidaus administravimo kontrolę.
	Įgyvendinti vidaus administravimo teisės normas.	Teisės aktuose ir viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimo dokumentuose numatytos vidaus administravimo veiklos vykdymas. Vadovo (jei yra pavaldumas) nurodymų vykdymas.
	Dalyvauti komisijų, darbo grupių veikloje, bendradarbiauti su suinteresuotaisiais asmenimis.	Darbas grupėje. Asmeninė ir kolektyvinė atsakomybė. Bendradarbiavimas ir suinteresuotų šalių įtraukimas įgyvendinant viešojo administravimo procesus.
	Rengti vidaus administravimo dokumentus, ataskaitas.	Dokumentų rengimo taisyklės ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės. Asmeninė atsakomybė už savo veiklos rezultatus.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; skaitmeninė kompetencija; pilietiškumo kompetencija; iniciatyva ir verslumą), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.	

<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant viešojo administravimo studijų krypties, taip pat kitų studijų krypčių (verslo ir vadybos, teisės, socialinių mokslų studijų krypčių grupių ar kitų mokslų studijų krypčių grupių (pavyzdžiui, technologijos mokslų, biomedicinos ar kitą)¹) pirmos pakopos (bakalauro) studijose, mokantis neformalioju ar savišvietos būdu arba iš profesinės veiklos patirties. Kompetencijos Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka gali būti tobulinamos tęstinėse studijose, taip pat plečiant specialias profesines žinias, tobulinant valstybės valdymo ir viešojo administravimo įgūdžius bei gebėjimus (paties valstybės tarnautojo arba valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos iniciatyva per visą tarnybos, einant pareigas arba siekiant aukštesnių valstybės tarnautojo pareigų, laiką). Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, taip pat privalo: - vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo reikalavimais ir Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1295 redakcija) atitikti kompetencijas, gebėjimus bei kitus specialiuosius reikalavimus nustatytus teisės aktuose ar pareigybės aprašyme; - jei teisės aktų nustatyta tvarka nurodyta pareigybės aprašyme, turėti darbo patirtį (stažą); - atitikti valstybės tarnybai reikalingos užsienio kalbos (-ų) mokėjimo lygį; - jeigu nurodyta pareigybės apraše, turėti pageidaujamą kompiuterinio raštingumo kvalifikaciją.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Pirmos pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

12. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo saugumo specialistas, LTKS VI

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: žmogaus asmens, o taip pat žmogaus, visuomenės ir valstybės turto ir teisėtų interesų apsauga. Veiklos uždaviniai: 1) vykdyti ir valdyti intervenciją ginant
--	--

¹ Pastaba: Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 7 str. 2 d. A lygio valstybės tarnautojų pareigybėms užimti būtinas aukštasis universitetinis arba jam prilygintas išsilavinimas; B lygio valstybės tarnautojų pareigybėms užimti būtinas ne žemesnis kaip aukštasis neuniversitetinis išsilavinimas arba aukštesnysis išsilavinimas, arba iki 1995 metų įgytas specialusis vidurinis išsilavinimas.

	žmogaus laisvės, teisės ir viešąjį interesą, organizuoti viešosios tvarkos ir visuomenės rimties kontrolę, koordinuoti policijos ir kitų vidaus tarnybos pareigūnų veiksmus likviduojant didelio masto grėsmes visuomenės saugumui, organizuoti skubią pagalbą nuo teisės pažeidimų ir stichinių nelaimių nukentėjusiems asmenims; 2) organizuoti prevencinę veiklą viešąjį saugumą užtikrinančiose įstaigose ir koordinuoti šią veiklą su kitomis valstybės ir savivaldos institucijomis. Vykdyti kriminogeninės situacijos kontrolę, organizuoti ir licencijuoti valstybės kontrolines funkcijas pavestose srityse, organizuoti saugomų objektų ir prižiūrimų asmenų stebėjimą, organizuoti kelių eismo priežiūrą; 3) įgyvendinti pavestų kontroliuoti administracinių teisinių režimų jurisdikciją, organizuoti policijos ir kitų viešojo saugumo tarnybų reagavimą į pranešimus apie galimas nusikalstamas veiklas ir vykdyti pirminius ikiteisminio tyrimo veiksmus įvykio vietoje. Vykdyti kriminalinę ir finansinę žvalgybą. Darbo sąlygos: patalpos, kabinetas, transporto priemonės, lauko vietovės. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti periodinį sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygėlę Periodinį sveikatos patikrinimą nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2008 m. birželio 16 d. įsakymas Nr. 1V-230 „Dėl vidaus tarnybos sistemos pareigūnų privalomų periodinių profilaktinių sveikatos patikrinimų tvarkos aprašo patvirtinimo“. Darbo priemonės: kompiuteris, speciali programinė įranga, technika, priemonės ir ginkluotė, atsižvelgiant į atskirų specializacijų veiklos ypatumus. Papildoma informacija: viešojo saugumo specialisto atributai yra uniforma ir pareigas patvirtinantis pažymėjimas. Viešojo saugumo specialistas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais viešojo saugumo veiklą reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), sąžiningumas, atsakingumas, konfidencialumas, savikontrolė, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti viešojo saugumo specialistais: kriminalinės žvalgybos pareigūnais ikiteisminio tyrimo ir žvalgybos funkcijas atliekančiose įstaigose, policijos veiklos specialistais policijos įstaigose, valstybės sienos apsaugos specialistais valstybės sienos apsaugos įstaigose, asmenų ir turto apsaugos specialistais Vadovybės apsaugos departamente ir kitose apsaugos funkcijas vykdančiose įstaigose.	
Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)	Kompetencijos	Kompetencijų ribos

Žmogaus teisių, visuomenės saugumo ir viešosios tvarkos užtikrinimas (LTKS VI)	Užtikrinti žmogaus teisių ir laisvių apsaugą.	Grėsmių žmogaus teisėms ir laisvėms, atsirandančių viešojo saugumo srityje, suvaldymas. Tarptautinių ir nacionalinių žmogaus teisių ir laisvių apsaugos standartų įdiegimas ir palaikymas. Viešųjų ir privačių teisių ir laisvių balanso ir sinergijos užtikrinimas.
	Užtikrinti viešąjį saugumą.	Viešosios tvarkos užtikrinimas ir viešųjų vietų kontrolė policijos priemonėmis. Viešosios tvarkos užtikrinimas ekstremalių situacijų metu (grupinių viešosios tvarkos pažeidimų, masinių riaušių, stichinių nelaimių, epidemijų, radioaktyvaus ir bakteriologinio teritorijos užkrato ir kitais ekstremaliais atvejais). Sulaikytųjų asmenų ir laisvės atėmimo bausmę atliekančių nuteistųjų apsaugos ir konvojavimo organizavimas. Saugaus eismo priežiūros organizavimas ir vykdymas. Vidaus tarnybos įstaigos kompetencijai priskirtos licencijuojamos ūkinės, komercinės veiklos kontrolė. Migracijos procesų administravimas kontroliuojant legalią ir nelegalią migraciją. Vidaus tarnybos įstaigų struktūrinių padalinių veiklos administravimas ir pajėgų valdymas.
	Užtikrinti valstybės sienos apsaugos režimą ir jos kirtimo kontrolę.	Informacijos apie grėsmes ES išorinės sienos saugumui analizė ir rizikų vertinimas. Sienos stebėjimo organizavimas ir pajėgų koordinavimas. Žmonių ir transporto kertančių valstybės sieną reguliavimas. Pasienio patikrų organizavimas ir koordinavimas. Nelegalių migrantų sulaikymas ir deportavimas.
	Naudotis tarptautinio teisėsaugos institucijų bendradarbiavimo	Veikla įgyvendinant Europos Sąjungos teisyną ir dalyvaujant ES teisėsaugos sistemoje

	priemonėmis ir būdais.	(bendradarbiavimas su: Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol), Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūra (Frontex), Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF); dalyvavimas: Europos Sąjungos šalių antiteroristinius padalinius vienijančioje organizacijoje (ATLAS), Europos kelių policijos tinkle (TISPOL), Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūroje (CEPOL)). Tarptautinių policijos organizacijų veikla kovojant su organizuotu nusikalstamumu. Kitos valstybių policijos pajėgų bendradarbiavimo priemonės. Europos arešto orderis. Ekstradicijos vykdymas.
Nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevencija ir užkardymas (LTKS VI)	Vykdyti bendrąją nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevenciją ir teikti socialinę pagalbą.	Visuomenės, nevyriausybinių organizacijų, privačių įmonių ir kitų institucijų, kurios tiesiogiai nesusijusios su nusikalstamų veikų prevencija, taip pat pavienių asmenų aktyvaus dalyvavimo nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prevencijoje organizavimas. Policijos rėmėjų ir kito visuomenės aktyvo veiklos organizavimas. Socialinė pagalba asmenims ir asmenų grupėms, esančioms viešojo saugumo institucijų interesų lauke. Bendruomenės konsultavimas ir socialinės pagalbos teikimas viešojo saugumo institucijos kompetencijai priskirtais klausimais. Prevencinių programų (projektų) rengimas, įgyvendinimas, rezultatų apibendrinimas ir analizavimas.
	Vykdyti individualiąją nusikalstamų veikų ir administracinių teisės pažeidimų prevenciją.	Rizikos grupės asmenų ir viešojo saugumo požiūriu reikšmingų asmenų (vaikų, nusikalsti linkusių ir probacijoje esančių asmenų, nuteistųjų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų ir kt.) kontrolė.

		Individualus poveikis asmenims, kurie linkę daryti teisės pažeidimus ar ateityje gali tapti nusikaltėliais arba aukomis. Recidyvinio nusikalstamumo, vaikų teisės pažeidimų, narkomanijos, smurto prieš vaikus ir vaikų seksualinio išnaudojimo, smurto šeimoje ir kt. prevencija.
	Vykdyti organizuoto nusikalstamumo užkardymo priemones.	Kriminalinės žvalgybos ir kitos informacijos analizė, nustatant su organizuotu nusikalstamumu susijusių asmenų keliamą grėsmę viešajam saugumui. Medžiagos rengimas ir pateikimas teismui dėl apribojimų nustatymo su organizuotu nusikalstamumu siejamiems asmenims. Nustatytų apribojimų laikymosi kontrolė.
Nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų nustatymas ir tyrimas (LTKS VI)	Kvalifikuoti administracinius nusižengimus ir nusikalstamas veikas (nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus).	Ikiteisminio tyrimo arba administracinio nusižengimo fakto įvertinimas ir (arba) tyrimo pradėjimas pagal gaunamus pranešimus arba pačios viešojo saugumo institucijos iniciatyva. Sprendimų dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo suderinimas su ikiteisminiam tyrimui vadovaujančiais prokurorais. Sprendimų dėl administracinių nusižengimų bylų žinybingumo priėmimas. Procesiniai ir kardomieji veiksmai, užtikrinantys įtariamai neteisėtu būdu įgyto turto depozitą.
	Vykdyti administracinių nusižengimų tyrimą.	Įrodymų administracinių nusižengimų bylose paieška ir procesinis įforminimas. Asmenų, kuriems pagal Administracinių nusižengimų kodeksą gali būti skirtas administracinis areštas sulaikymas, tokių asmens teisių ir laisvių užtikrinimas ir tinkamų laikymo sąlygų užtikrinimas. Sprendimų viešojo saugumo institucijoms žinybingose administracinių nusižengimų bylose priėmimas arba bylų teikimas teisėjo sprendimui.

		rengimas ir nagrinėjimas, teisės aktai ir jų taikymas.
	Vykdyti kriminalinę žvalgybą.	Kriminalinę žvalgybą reglamentuojančių teisės aktų taikymas organizuojant ir atliekant kriminalinės žvalgybos veiksmus ir vykdant neviešo pobūdžio priemones, kuriais siekiama nustatyti nusikalstamų veikų faktai arba asmenys, padarę nusikalstamas veikas. Nacionalinė ir tarptautinė asmenų paieška. Asmens tapatybės nustatymas.
	Vykdyti finansinę žvalgybą.	Veikla įgyvendinant pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones, atitinkamas ES normas ir tarptautinių susitarimų nuostatas. Neteisėtai įgytų pajamų ir turto paėmimas.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Kriminalinės žvalgybos pareigūno veikla (LTKS VI)	Vykdyti kriminalinės žvalgybos veiksmus.	Kriminalinės žvalgybos ir procesinių veiksmų fiksavimas, kontrolė ir analizė. Vykstančių kriminogeninių procesų ir su jais susijusių kriminalinių veiksmų stebėjimas ir fiksavimas. Kriminalinės žvalgybos ir kitos informacijos rinkimas, kaupimas, sisteminimas ir analizavimas.
	Planuoti bei atlikti ilgalaikius kriminalinės žvalgybos tyrimus.	Įstatymų numatytais priemonėmis ir metodais informacijos apie rengiamus ir padarytus nusikaltimus, juos rengiančius ar padariusius asmenis rinkimas, kaupimas, sisteminimas ir analizavimas. Priemonių, kad šie asmenys būtų patraukti baudžiamojon atsakomybėn, taikymas.
	Užkardyti, atskleisti ir tirti nusikalstamas veikas, pagal kompetenciją tarptautinio pobūdžio nusikalstamas veikas.	Aptarnaujamoje teritorijoje daromų labai sunkių, sunkių ir kitų, sukėlusių atgarsį, nusikaltimų užkardymas, atskleidimas ir tyrimas. Specialiųjų tikslinių policijos operacijų bei kitų priemonių

		nusikalstamosioms veikoms užkardyti ir atskleisti organizavimas ir vykdymas.
	Tvarkyti ir vykdyti pavedimus ir paklausimus, keičiantis informacija su Lietuvos ir užsienio teisėsaugos, teisėtvarkos ir kitomis institucijomis tiriant nusikalstamas veikas.	Pagal kompetenciją tarnybinės veiklos srityje bendradarbiavimas ir keitimasis turima informacija su kitomis policijos įstaigomis, kriminalinės žvalgybos subjektų padaliniais, teisėsaugos ir kitomis institucijomis, nevyriausybėmis organizacijomis. Užsienio valstybių teisėsaugos institucijų, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos agentūrų perduotos viešos ir įslaptintos informacijos analizė.
	Analizuoti ir apibendrinti informaciją apie padarytas asmenų ar nusikalstamų grupių nusikalstamas veikas, teikti siūlymus dėl nusikalstamų veikų prevencijos.	Kriminalinės žvalgybos problemų analizė bei pasiūlymų gerinimo klausimais teikimas. Pagal kompetenciją siūlymų, praktinės ir metodinės pagalbos teikimas apskrities struktūrinių policijos komisariatų pareigūnams kriminalinės žvalgybos klausimais, dalyvavimas tyrimo grupėse analizuojant informaciją.
	Užtikrinti dokumentų apskaitos tvarkymą kriminalinės žvalgybos srityje.	Dokumentų, įslaptintų dokumentų apskaitos ir tvarkymo, asmens duomenų apsaugos reikalavimų užtikrinimas, vykdymas, atsakomybė už kriminalinės žvalgybos tyrimo metu gautų duomenų, teikiamų registrams ir informacinėms sistemoms, teisingumą, pagrįstumą, išsamumą ir pateikimo terminus, naudojasi informaciniais registrais.
Policijos pareigūno veikla (LTKS VI)	Vykdyti administracinę teiseną.	Fizinių ir juridinių asmenų prašymų, skundų ir pranešimų priėmimas, registravimas ir nagrinėjimas. Administracinių nusižengimų tyrimas ir nutarimų priėmimas šiose bylose.
	Užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą.	Neatidėliotinos pagalbos, reikalingos gyvybei, sveikatai ar turtui išsaugoti nukentėjusiems nuo nusikalstamų veikų ir administracinių nusižengimų ar bejėgiškos būklės asmenims

		teikimas. Viešosios tvarkos ir visuomenės saugumo užtikrinimo priemonių taikymas dalyvaujant specialiose policijos priemonės ir operacijose, renginiuose. Patruliavimas ir aplinkos stebėjimas viešosios vietose.
	Prižiūrimojoje teritorijoje vykdyti teisės pažeidimų prevenciją.	Per susitikimus su gyventojais bei elektroninėmis ryšio ar kitomis priemonėmis konsultacijų teikimas teisės pažeidimų prevencijos klausimais, vykdoma informacijos apie policijos teikiamas viešąsias ar administracines paslaugas sklaida. Saugios kaimynystės grupių kūrimosi skatinimas vietos bendruomenėse, jų veiklos koordinavimas. Nusikalstamų veikų kontrolės ir prevencijos priemonių tarpinstitucinis įgyvendinimas, bendrų priemonių rengimas.
	Gerinti visuomenės pasitikėjimą policija.	Teminių renginių organizavimas gyventojams (atvirų durų dienos, policijos ataskaitos bendruomenei, susitikimai su visuomene ir pan., skirti visuomenei supažindinti su policijos veikla).
	Analizuoti situaciją dėl įvykdytų teisės pažeidimų ir atlikti aplinkos saugumo vertinimą.	Atliekamos nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų prižiūrimose teritorijose taktinė ir operatyvinė analizė, aplinkos saugumo veiksnių vertinimas ir taikytinų prevencinių priemonių nustatymas.
	Skatinti policijos ir bendruomenės komunikaciją.	Naudojimosi socialiniais tinklais ir kitomis komunikacijos priemonėmis didinimas, siekiant operatyviai informuoti bendruomenę apie ypatingus įvykius teritorijoje ir gauti grįžtamąjį ryšį, pavyzdžiui, gauti informaciją apie padarytų teisės pažeidimų aplinkybes.
Valstybės sienos apsaugos pareigūno veikla (LTKS VI)	Organizuoti bei vykdyti tarnybą, numatytą užkardos vado sprendime	Siekiant užkardyti galimus pasienio incidentus, operatyvus reagavimas į galimus ar esamus

	dėl valstybės sienos apsaugos, vadovauti pasienio sargyboms.	pažeidimus, nuolatinis informacijos apie padėtį užkardos saugomame valstybės sienos ruože rinkimas, kaupimas. Pasikeitus situacijai saugomame ruože (objekte), tiesioginio vadovo operatyvus informavimas apie tai bei reikiamų priemonių padėčiai kontroliuoti ėmimasis. Bendravimas su pasienio ruožo gyventojais, informacijos apie jiems žinomus valstybės sienos kirtimo tvarkos ar pasienio teisinio režimo pažeidimų faktus, potencialius pažeidėjus rinkimas. Valstybės sienos pagal nustatytas tarnybines užduotis saugojimas.
	Vykdyti užkardos pamainos vyresniojo ar pasienio tikrinimo posto pamainos vyresniojo funkcijas.	Valstybės sienos pagal nustatytas tarnybines užduotis saugojimas. Pasienio sargybų patikrinimų vykdymas. Pasienio ruože viešosios tvarkos ir eismo kontrolės užtikrinimas. Pasienio teisinio režimo ir valstybės sienos kirtimo tvarkos užtikrinimas. Neteisėtos migracijos prevencija ir kontrolė. Su Specialiąja tranzito schema susijusių veiksmų atlikimas. Įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos vizų išdavimas.
	Nustatyta tvarka priimti užsieniečių prašymus suteikti prieglobstį Lietuvos Respublikoje ir atlikti pirminius su tuo susijusius veiksmus.	Prieglobsčio prašymų suteikti prieglobstį priėmimas, prašymo pateikimo datos, laiko ir vietos nurodymas. Prieglobsčio prašytojo asmens ir daiktų apžiūra. Pirminė prieglobsčio prašytojo apklausa. Surinktų dokumentų kopijų bei visos informacijos perdavimas Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Tinkamos sulaikytų asmenų bei prieglobsčio prašytojų laikymo tvarkos užtikrinimas. Esant tarnybiniam būtinumui, konvojavimo vykdymas.
	Pagal teisės aktų suteiktus	Asmenų apžiūra, transporto

	įgaliojimus priimti administracinius sprendimus.	priemonių, gabenamų krovinių ir kitų materialinių vertybių bei dokumentų patikra. Asmenų pristatymas į pasienio užkardos, pasienio kontrolės punkto arba muitinės, policijos įstaigų patalpas. Administracinių nusižengimų bylų teisenos pradėjimas ir vykdymas.
	Vykdyti valstybės gynybą karo metu ginkluotųjų pajėgų sudėtyje ir vykdyti susijusius veiksmus taikos metu bei ginkluotos kovos metu.	Kovinių veiksmų atlikimas karinio padalinio (skyriaus) sudėtyje. Kario - motorizuoto šaulio veiksmas, atliekami karinėse pratybose (taikos metu), karo padėties metu ir ginkluotos kovos (karinės operacijos) metu.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija; verslumo kompetencija; pilietiškumo kompetencija; kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant visuomenės saugumo studijų krypties pirmosios pakopos studijose, mokantis neformaliojo ar savišvietos būdu arba iš profesinės veiklos patirties. Pagrindinių kvalifikacijos vienetų kompetencijos įgyjamos koleginei visuomenės saugumo krypties studijose, specializacijos kvalifikacijos vienetų kompetencijos įgyjamos universitetinėse visuomenės saugumo krypties studijose.	
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Pirmosios pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.	
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

13. Kvalifikacijos pavadinimas: viešosios ekonomikos specialistas, LTKS VI

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: ekonominių procesų analizė ir vertinimas. Veiklos uždaviniai: 1) analizuoti ir vertinti viešųjų finansų valdymo procesus, rengti viešųjų finansų valdymo sprendimų projektus; 2) analizuoti ir vertinti ekonominius ir socialinius procesus, rengti viešojo valdymo sprendimų projektus; 3) atlikti investicinių projektų ekonominę analizę ir vertinimą, rengti pasiūlymus dėl investicinių projektų pasirinkimo; 4) analizuoti ir vertinti viešojo sektoriaus organizacijų veiklos procesų efektyvumą, rengti veiklos procesų tobulinimo sprendimų projektus; 5) analizuoti ir vertinti viešojo sektoriaus rinkodaros procesus, rengti rinkodaros sprendimų projektus. Darbo sąlygos: individualus ir komandinis darbo pobūdis, darbas uždaroje aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygėlę arba privalomojo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą. Darbo priemonės: biuro įranga – kompiuteris, telefonas, internetas, įvairios duomenų apdorojimo programos, teksto redagavimo programos, kanceliarinės priemonės ir kt. Papildoma informacija: šiai kvalifikacijai taip pat priklauso kompetencijos, būdingos auditoriaus ir finansininko kvalifikacijoms, aprašytoms Nekilnojamojo turto operacijų, finansinių, apskaitos ir draudimo paslaugų sektoriaus profesiniame standarte.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Viešųjų finansų valdymo procesų analizė, vertinimas ir viešųjų finansų valdymo sprendimų projektų parengimas (LTKS VI)	Analizuoti ir vertinti valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų panaudojimo ir kitus valstybės / įstaigos finansinius rodiklius.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, viešojo sektoriaus finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą.
	Prognozuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų mokestines pajamas. Kiekybiniai ir kokybiniai prognozavimo metodai. Makroekonominis modeliavimas.
	Rengti valstybės ir savivaldybių biudžetų programų projektus.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, strateginį planavimą, finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą. Biudžeto sudarymo metodai. Strateginio planavimo pagrindai.

Ekonominių ir socialinių procesų analizė, vertinimas ir viešojo valdymo sprendimų ir strateginių planų projektų parengimas (LTKS VI)	Analizuoti ekonominius procesus įvairiuose visuomenės sektoriuose.	Ūkio šakos / sektoriaus raidos rodiklių statistinė analizė (laiko eilučių analizė, regresinė analizė ir kt.). Statistikos duomenų bazės. Statistinės analizės programinė įranga. Viešojo valdymo sisteminė analizė. Viešosios politikos formavimo proceso ciklas (problemų formulavimas, sprendimų priėmimas, įgyvendinimas, vertinimas). Viešojo valdymo problemų formulavimo metodai ir viešojo valdymo problemų nustatymas. Vertinimo metodai. Ekonominius procesus aiškinančios teorijos.
	Atlikti ekonominės raidos įvairiuose visuomenės sektoriuose prognozavimą.	Ekonominių modelių sudarymas ir statistinis patikrinimas. Kiekybiniai ir kokybiniai prognozavimo metodai.
	Rengti viešojo valdymo sprendimų ir strateginių planų projektus.	Teisės aktai, reglamentuojantys strateginį planavimą. Aplinkos poveikio vertinimą reglamentuojantys teisės aktai. Strateginės analizės metodai (PESTLE (politinė, ekonominė, socialinė, technologinė, teisinė, aplinkosauginė) analizė. SSGG (stiprybių, silpnybių, grėsmių, galimybių) analizė ir kt.). Veiklos rodiklių nustatymas. Viešojo valdymo sprendimų rekomendavimo metodai. Daugiakriterinio vertinimo metodai. Suinteresuotų grupių analizė.
Investicinių projektų ekonominė analizė, vertinimas ir pasiūlymų dėl investicinių projektų pasirinkimo parengimas (LTKS VI)	Atlikti investicinių projektų ekonominę analizę.	Teisės aktai, reglamentuojantys investicinių projektų rengimą. Investicinių projektų vertinimas. Kaštų-naudos analizė. Kaštų-veiksmingumo analizė. Diskonto norma. Jautrumo analizė. Rizikos analizė.
	Rengti pasiūlymus dėl investicinių projektų pasirinkimo	Teisės aktai, reglamentuojantys investicinių projektų rengimą. Sprendimų rekomendavimo metodai. Galimybių studijų rengimo metodologija.

Viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų efektyvumo analizė, vertinimas ir veiklos procesų tobulinimo sprendimų projektų parengimas (LTKS VI)	Analizuoti viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus.	Teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus. Kokybės vadybos metodai (sugretinimas, kokybės vadybos sistemų standartizavimas, lieknoji vadyba, šešios sigma, apribojimų teorija ir kt.). Veiklos rodiklių nustatymas. Kokybės vadybos auditas.
	Rengti sprendimų dėl viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų tobulinimo projektus.	Teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus. Veiklos rodiklių nustatymas. Sprendimų rekomendavimo metodai.
Viešojo sektoriaus rinkodaros procesų analizė, vertinimas ir rinkodaros sprendimų projektų parengimas (LTKS VI)	Analizuoti viešojo sektoriaus rinkodaros procesus.	Rinkodaros aplinkos analizė. Rinkodaros kompleksas (produktai / paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkų segmentavimo metodai. Viešojo sektoriaus paslaugų paklausos ir paslaugų gavėjų elgsenos analizė. Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara.
	Rengti viešojo sektoriaus rinkodaros sprendimų projektus.	Mokamų paslaugų kainas, reklamą, asmens duomenų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai. Rinkodaros kompleksas (produktai / paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara. Rinkodaros plano ir veiklos rodiklių parengimas.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija; pilietiškumo kompetencija; matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai technologijų gebėjimai), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas,</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą.	

<i>kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant ekonomikos studijų kryptių pirmosios pakopos studijose, mokantis neformaliuoju arba savišvietos būdais, arba iš profesinės veiklos patirties.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Pirmosios pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

14. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS VII

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Veiklos uždaviniai: 1) vadovauti kariuomenės daliniams, viršininkauti dalinių štabams, štabų skyriams ir poskyriams; 2) teikti paramą vadams ir štabų viršininkams. Darbo sąlygos: darbas biure, darbas lauko sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: nustatomi pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrų 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymą Nr. V-1142/V-1139 „Dėl sveikatos būklės įvertinimo principų, metodikos ir tinkamumo karo ar civilinei krašto apsaugos tarnybai pagal sveikatos būklę kriterijų patvirtinimo“. Darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės vykdyti operacinio lygmens karininko veiklą arba seržanto majoro veiklą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>

Vadovavimas kariuomenės daliniams, viršininkavimas dalinių štabams, štabų skyriams ir poskyriams (LTKS VII)	Vadovauti daliniui arba viršininkauti štabui.	Karinių sprendimų priėmimo proceso žinios ir įgūdžiai, vadovavimas padaliniais ar dalinių štabams, štabo specialistų ir padalinių veiklos koordinavimas, dalinio veiklos planavimas ir dalinio kovinių bei kovinės paramos operacijų įgyvendinimas. Projektų vadybos įgūdžiai, finansų valdymo pagrindai, bendravimas daugiakultūrinėje aplinkoje, bataliono ir brigados operacijų vykdymas, kritinis mąstymas, viešoji komunikacija, konfliktų valdymas, tarptautinis saugumas, jungtinių operacijų planavimas ir įgyvendinimas, gynybos vadyba ir tarptautinė teisė. Kiti kariuomenės nustatyti gebėjimai pagal specializaciją, kariuomenės nustatyti papildomi gebėjimai reikalingi eiti pareigoms.
	Atlikti štabo specialisto užduotis, analizuoti dalinio operacijoms svarbius duomenis ir jų pagrindu rengti dalinio kovinių bei kovinės paramos operacijų planus.	Karinių sprendimų priėmimo procesas, kiti kariuomenės nustatyti gebėjimai pagal specializaciją, kariuomenės nustatyti papildomi gebėjimai reikalingi eiti pareigoms.
Paramos vadams ir štabų viršininkams teikimas (LTKS VII)	Suteikti administracinę paramą kariuomenės dalinio, pajėgų rūšies jungtinių pajėgų ar kariuomenės vadams ir štabų viršininkams	Kritinis mąstymas, edukologijos teorijos, nacionalinis saugumas, strateginė lyderystė, veiklos integracija.
	Vykdyti brigados lygmens dalinio ar aukštesnio dalinio ar kariuomenės pajėgų administravimą.	Teisiniai kariuomenės statuso aspektai ir veiklos reglamentavimas bei procesų vadyba.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Operacinio lygmens karininko veikla (LTKS VII)	Vykdyti operacinę veiklą, susijusią su karinėmis operacijomis ir tyrimais.	Planuoti, koordinuoti ir įgyvendinti karines operacijas, atlikti validžius ir teisingus operacinės aplinkos tyrimus.
	Vadovauti daliniams.	Greitai ir veiksmingai įveikti

		organizacinius dalinio iššūkius demonstruojant asmeninį pavyzdį ir komandinę lyderystę.
Seržanto majoro veikla (LTKS VII)	Padėti karininkams karinėse operacijose ir susijusiose srityse.	Pagalba karininkams planuojant, koordinuojant ir įgyvendinant karines operacijas, įskaitant administracinę paramą kariuomenės dalinio, pajėgų rūšies jungtinių pajėgų ar kariuomenės vadams ir štabų viršininkams.
	Administruoti dalinį ar kariuomenės pajėgas.	Dalinio ar kariuomenės pajėgų administravimas vadovaujantis nustatytu reglamentavimu, įskaitant kasdienę dalinio karių ir padalinių veiklos koordinaciją. Greitas ir veiksmingas organizacinių ir veiklos iššūkių įveikimas, daliniui demonstruojant asmeninį pavyzdį ir komandinę lyderystę.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi: - būti Lietuvos Respublikos piliečiu; - atitikti minimalius sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimus; - praeiti bazinį kario kursą; - būti pilnamečiu; - tinkami eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai; - turėti ne žemesnį kaip vidurinį ar jam prilyginamą išsilavinimą (puskarininkiai); - turėti aukštąjį ar jam prilyginamą išsilavinimą (karininkai).	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami iš profesinės veiklos patirties ir išėjus taktinio bei operacinio lygmens karininkų karjeros kursus ar seržantų majorų kursus. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.	
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal karininkų karjeros kursus ar seržantų majorų kursų programą apimtis – 30 mokymosi kreditų.	
<i>Kvalifikacijos vertinimo</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos	

<i>kriterijai ir metodai</i>	vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

15. Kvalifikacijos pavadinimas: teisininkas, LTKS VII

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: teisės aktų ir dokumentų rengimas ir vertinimas ir teisinių paslaugų teikimas. Veiklos uždaviniai: 1) kurti teisės aktus ir rengti teisinius dokumentus; 2) analizuoti ir aiškinti teisės normas; 3) formuoti vienodą teisinę praktiką; 4) atlikti teisinius veiksmus ir spręsti teisinius ginčus; 5) planuoti ir organizuoti teisinius procesus; 6) vadovauti pavaldiems darbuotojams užtikrinant veiklos kokybę. Darbo sąlygos: patalpos, kabinetas. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygėlę arba privalomojo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą. Darbo priemonės: kompiuteris, speciali programinė įranga atsižvelgiant į atskirų teisininko specializacijų veiklos ypatumus. Papildoma informacija: teisininkas savo veikloje vadovaujasi darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais teisininko darbus reglamentuojančiais dokumentais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogaus teisėms ir laisvėms, pagarba įstatymui ir valstybei, objektyvumas (nešališkumas), atsakingumas, racionalus ir sisteminis mąstymas, analitinis mąstymas, savikontrolė, kruopštumas, darbštumas, kūrybingumas, nuolatinis tobulėjimas, gebėjimas dirbti komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją, asmenys galės dirbti teisininkais teisinės paslaugas teikiančiose įstaigose, įmonėse, organizacijose, teisėjais teismų sistemoje, advokatais advokatų kontorose, prokurorais prokuratūros sistemoje, notariais notarų biuruose. Advokato atributai yra mantija ir advokato pažymėjimas. Notaro atributai yra notaro pažymėjimas. Prokurorų atributai yra prokuroro mantija su simboliu – Lietuvos valstybės herbu, prokuroro pažymėjimas, prokuroro ženklas, garbės ar kiti pasižymėjimo ženklai. Teisėjų atributai yra Lietuvos Respublikos teismų teisėjų valdžios simboliai – mantija ir ženklas – Lietuvos valstybės herbo atvaizdas. Teisėjas taip pat privalo turėti teisėjo pareigas patvirtinantį teisėjo pažymėjimą.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>

<i>pagal LTKS)</i>		
Teisės aktų ir teisinių dokumentų rengimas, teisės normų analizė ir aiškinimas (LTKS VI)	Kurti teisės aktus.	Teisės aktų rengimas. Teisėkūra. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų hierarchija. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimas ir priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų keitimas ir keitimo tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas.
	Rengti teisinius dokumentus.	Nustatytos formos ir turinio teisinių dokumentų rengimas. Dokumentų rūšys. Reikalavimai, keliami dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	Teikti siūlymus ir pastabas dėl dokumentų ir teisės aktų normų pakeitimo ir tobulinimo.	Siūlymų ir pastabų dėl teisinių dokumentų ir teisės aktų teikimo tvarka. Teisės aktų priėmimas ir priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Teisės aktų nauja redakcija. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	Aiškinti teisės aktų normas ir dokumentų nuostatas.	Teisės aiškinimo priežastys. Teisės aiškinimo sąvoka ir stadijos. Teisės aiškinimo būdai. Teisės aiškinimo rūšys. Teisės aiškinimo aktai: sąvoka ir rūšys. Teisės aktų rūšys. Teisės normų rūšys.
Vienodos teisinės praktikos formavimas (LTKS VII)	Analizuoti teisės aktų priimtų sprendimų nuostatas.	Teisės aktai ir jų rūšys. Priimti sprendimai ir jų turinys. Teisės aiškinimas ir aiškinimo būdai. Teisės normos ir jų turinys. Teisės aktų normų analizė ir apibendrinimas. Skirtingos teisinės praktikos analizė ir apibendrinimas.

	Formuoti vienodą teisinę praktiką.	Vienodos teisinės praktikos formavimas. Subjektai, formuojantys vienodą teisinę praktiką. Vienodos teisinės praktikos pateikimas; pateikimo būdai ir priemonės. Vienodos teisinės praktikos reikšmė sprendžiant teisinius ginčus ir priimant teisinius sprendimus.
Teisinių veiksmų atlikimas ir teisinių ginčų sprendimas (LTKS VI)	Atlikti teisinius veiksmus ir priimti sprendimus dėl teisinių ginčų, taikant teisės aktų normas.	Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Teisinių veiksmų atlikimo tvarka ir vieta. Atliekamų veiksmų rūšys ir ypatumai. Atliekamų veiksmų subjektai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Sprendimų priėmimo tvarka. Sprendimų priėmimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Dokumentų surašymo / užpildymo tvarka. Dokumentų blankai. Teisės aktai, reglamentuojantys atliekamus veiksmus. Dokumentų surašymo tvarka. Teisės normų įgyvendinimas. Teisės taikymas. Teisės taikymo stadijos ir principai. Atstovavimas. Atstovavimo rūšys.
	Nustatyta tvarka rinkti reikšmingus duomenis ir juos vertinti.	Teisės aktai, reglamentuojantys duomenų rinkimą. Teisininko etikos laikymasis, renkant duomenis. Reikšmingi duomenys ir jų panaudojimas. Duomenų rinkimo būdai ir tvarka. Leistinumas ir liečiamumas. Įrodymai ir jų rūšys. Įrodymų rinkimo būdai. Įrodymų vertinimas.
	Spręsti teisinius ginčus.	Teisinių problemų nustatymas, analizė, sprendimas: gebėjimas kvalifikuoti teisinę situaciją ar ginčą bei siūlymas pateikti situacijos/ginčo šalims situacijos ar ginčo sureguliuavimo būdus ir priemones. Ginčų sprendimo būdai ir tvarka. Ginčų sprendimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Apskundimo tvarka ir terminai.

		Atstovavimas. Atstovavimo rūšys. Teisininko etika ir jos vaidmuo sprendžiant teisinius ginčus.
	Konsultuoti asmenis ir nustatyta tvarka teikti informaciją asmenims teisiniais klausimais.	Asmenų informuotumas teisiniais klausimais. Konsultavimas. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisininko profesinės etikos ypatumai teikiant informaciją asmenims.
Teisinių procesų planavimas, organizavimas ir veiklos kokybės užtikrinimas (LTKS VII)	Planuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Teisiniai procesai ir jų sudėtingumo įvertinimas. Planavimo esmė ir kriterijai. Planavimo principų taikymas planuojant veiklą. Planų rūšys. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka.
	Organizuoti veiklą teisiniuose procesuose.	Teisiniai procesai ir jų sudėtingumo įvertinimas. Veiklos organizavimo pagrindai. Veiklos organizavimo principų taikymas atliekant užduotis. Darbo formų taikymas teisiniuose santykiuose. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Bendradarbiavimas su įstaigomis, įmonėmis, organizacijomis. Keitimosi informacija pagrindai ir tvarka. Teisės aktai, reglamentuojantys informacijos pateikimą. Informacijos pateikimo terminai.
	Paskirstyti darbus (veiklas) pavaldiems darbuotojams.	Darbo krūvio apskaita. Darbo krūvio paskirstymas ir skaičiavimas. Tolygaus darbo krūvio skaičiavimo metodika. Darbo tolyginimo būdai.
	Teikti metodinę pagalbą pavaldiems darbuotojams.	Metodinės pagalbos ir patarimų teikimas ir jos vaidmuo veikloje. Rekomendacijos dėl veiklos turinio ir formos. Teisininko profesinės etikos principų taikymas ir principų reikšmė.
	Parengti įstaigos / padalinio veiklos ataskaitas.	Veiklos ir darbo rezultatų santykis. Veiklos analizė. Darbo rezultatų apibendrinimas. Ataskaitų rengimas. Duomenų,

		būtinų ataskaitai, analizavimas, apibendrinimas, susisteminimas. Ataskaitų rašymas. Reikalavimai, keliama ataskaitos turiniui ir formai.
	Kontroliuoti pavaldžių darbuotojų veiklą.	Veiklos kontrolė. Atsiskaitymas. Kontrolės būdai. Veiklos efektyvumas. Veiklos rezultatai.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Advokato veikla (LTKS VII)	Konsultuoti klientus ir parengti teisinius dokumentus.	Asmenų informavimas teisiniais klausimais. Konsultavimas. Teisinės pagalbos teikimas. Asmenų prašymų ir skundų forma ir turinys. Asmenų supažindinimo su dokumentais ir teisės aktais tvarka. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Dokumentų rūšys. Reikalavimai, keliama dokumento formai ir turiniui. Dokumentų rengimo taisyklės. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės šakos. Teisiniai dokumentai. Prašymai, pareiškimai, skundai. Teisinių dokumentų turinys ir reikalavimai teisinių dokumentų turiniui.
	Rinkti reikalingus duomenis, skirtus teisinėms paslaugoms.	Duomenų iš valstybės ir savivaldybių institucijų, taip pat registru, valstybės informacinių sistemų jų turimos ar tvarkomos ir teisinėms paslaugoms teikti reikalingos informacijos, duomenų ir dokumentų gavimas. Prašymas pateikti duomenis ir jo turinys. Prašymo parengimas nurodant pagrindžiant faktus gauti duomenis. Duomenys, įrodantys prašomų pateikti dokumentų ar jų nuorašų ryšį su teisinių paslaugų teikimu. Teisės aktai, reglamentuojantys duomenų rinkimą. Reikšmingi duomenys ir jų panaudojimas. Duomenų rinkimo būdai ir tvarka. Savarankiškas duomenų rinkimas ir jo ypatumai. Leistinumai ir liečiamumas. Įrodymai ir jų rūšys. Įrodymų rinkimo būdai.

	Ginti klientus ir atstovauti jiems teisės klausimais sprendžiant ginčus.	Atstovavimas klientams sprendžiant teisinius ginčus tarp asmenų įmonėse, įstaigose, organizacijose. Teisinių problemų nustatymas, analizė, sprendimas: gebėjimas kvalifikuoti teisinę situaciją ar ginčą bei siūlymas pateikti situacijos / ginčo šalims situacijos ar ginčo sureguliuavimo būdus ir priemones. Ginčų sprendimo būdai ir tvarka. Ginčų sprendimo terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Apskundimo tvarka ir terminai. Atstovavimas. Atstovavimo rūšys. Atstovavimo ypatumai ikiteisminio tyrimo ir proceso veiksmuose. Ikiteisminio tyrimo stadija. Ikiteisminio tyrimo subjektai. Prokuroro ir ikiteisminio tyrimo pareigūno įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo veiksmai ir jų rūšys. Ikiteisminio tyrimo veiksmų stadijos (etapai). Veiksmų atlikimo tvarka ir taktika. Ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų fiksavimas. Teisės turėti gynėją išaiškinimas. Gynėjo dalyvavimas ikiteisminio tyrimo veiksmuose. Atstovo dalyvavimas ikiteisminiame tyrime. Atstovavimo ypatumai teisminėje stadijoje. Teisiamojo posėdžio tvarkos reglamentas. Teisių ir pareigų išaiškinimas. Proceso dalyvių prašymų nagrinėjimas. Prašymų nagrinėjimo tvarka. Įrodymų tyrimas. Dokumentų surašymo tvarka ir turinys. Kaltinamojo (teisiamojo) teisės ir pareigos. Susipažinimas su ginamojo atžvilgiu priimtu nuosprendžiu. Nuosprendžio apskundimas.
	Rengti teisės aktus ir teikti siūlymus dėl teisės aktų tobulinimo.	Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės

		normų klasifikacija. Reikalavimai, keliama teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų teikimo tvarka.
Notaro veikla (LTKS VII)	Tvirtinti sandorius ir dokumentus.	Sandoriai. Sandorių samprata ir rūšys. Sandorių formos. Notarinė sandorių forma. Teisinė sandorių registracija. Negaliojantys sandoriai. Teisnumas. Veiksnumas. Tvirtinamasis įrašas. Notaro profesinė etika ir jos reikšmė notaro veikloje. Pagalbos priimant sprendimus sutarties tvirtinimas. Išankstinio nurodymo registravimas. Išankstinio nurodymo turinys. Išankstinio nurodymo įsigaliojimas. Išankstinio nurodymo papildymas, pakeitimas, panaikinimas. Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažymos (<i>Apostille</i>) parengimas ir išdavimas. Dokumentų legalizavimas. Dokumentų tvirtinimas pažyma. Legalizuojami ir pažyma tvirtinami dokumentai. Tvirtinimo procedūra. Tvirtinamų pažyma (<i>Apostille</i>) dokumentų registravimas.
	Išduoti įvairių rūšių juridinius faktus patvirtinančius liudijimus ir tvirtinti faktus.	Nuosavybės teisės įgijimo pagrindai. Paveldėjimo samprata. Paveldėjimo pagrindai. Įpėdiniai. Paveldėjimas pagal įstatymą. Paveldėjimas pagal testamentą. Privalomoji palikimo dalis. Testamentų rūšys. Asmeninis testamentas. Testamentų registras. Testamento panaikinimas, papildymas ir pakeitimas. Palikimo apyrašas. Palikimo

		priėmimas. Pareiškimas dėl palikimo priėmimo (atsisakymo). Paveldėjimo bylos užvedimas. Paveldėjimo teisės liudijimas. Paveldėjimo teisės liudijimų išdavimas. Nuosavybės į dalį sutuoktinių bendro turto liudijimus išdavimas Santuokos institutas. Nuosavybės teisės įgijimo pagrindai. Bendroji sutuoktinių nuosavybė. Asmeninė sutuoktinių nuosavybė. Bendro turto dalys. Rašytinis pareiškimas pergyvenusiajam sutuoktiniui dėl pusės bendro turto, įgyto santuokos metu. Mirusiojo sutuoktinio dalį nustatantis liudijimas. Dokumentų nuorašų ir jų išrašų, taip pat parašo dokumentuose tikrumą liudijimas. Dokumentų turinys ir rekvizitai. Originalaus dokumento turinio identiškumas. Dokumentų nuorašas. Dokumentų nuorašo ar išrašo turinio atitikimas originalaus dokumento ar jo dalies turiniui. Dokumentų turinys ir rekvizitai. Parašas. Parašo tikrumas. Parašo pavyzdys. Asmenų parašų dokumentuose notarinis liudijimas. Dokumentų vertimo iš vienos kalbos į kitą tikrumą liudijimas. Originalaus dokumento teksto turinys ir rekvizitai. Vertimas. Išversto dokumento teksto turinys. Notarinis liudijimas. Dokumentų pateikimo laiką ar faktą, kad fizinis asmuo yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje, liudijimas. Dokumentų pateikimo laikas. Juridinis faktas. Fizinio asmens pareiškimas patvirtinti, kad jis yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje. Fizinio asmens buvimo vieta. Dokumentų dėl juridinių asmenų registrai pateikiamų duomenų tikrumo ir juridinio asmens registravimo, juridinių asmenų steigimo dokumentų atitikimo
--	--	---

		įstatymų reikalavimams surašymas ir tvirtinimas. Juridinio asmens sąvoka. Juridinio asmens steigimo dokumentai. Juridinio asmens steigimo tvarka. Juridinių asmenų registravimas. Juridinių asmenų registras. Juridinių asmenų registro nuostatai. Juridinių asmenų steigimo dokumentų atitikimas įstatymų reikalavimams. Dokumentų legalizavimo ir tvirtinimo pažyma (<i>Apostille</i>) tvarkos aprašas. Vienų fizinių ir juridinių asmenų pareiškimų kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims perdavimas. Fiziniai ir juridiniais asmenys. Pareiškimas. Pareiškimo perdavimas adresatui. Pranešimo gavimas. Į pareiškimą gautas atsakymas ir jo turinys.
Priimti saugoti oficialiesiems testamentams prilyginamus testamentus ir asmeninius testamentus ir pinigines sumas.	Testatorius. Testamentų rūšys. Oficialieji testamentai. Asmeniniai testamentai. Testamento turinys. Testamentų registras. Testamento perdavimas saugoti. Testamento panaikinimas, papildymas ir pakeitimas. Depozitinė sąskaita. Skolininko prašymas. Kreditoriaus prašymas. Depozitinės sumos išmokėjimas.	
Surašyti protestus ir protestuoti vekselius ir čekius.	Jūrinių protestų priėmimas. Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatymas. Lietuvos uostas. Užsienio valstybės uostas. Laivo atplaukimo į uostą momentas. Laivo kapitonas. Laivo žurnalas. Uosto kapitono pažyma. Laivo avarija. Kroviniui ar laivui padaryta žala. Jūrinio protesto aktas. Pareiškimas dėl jūrinio protesto akto surašymo ir jo pateikimas. Jūrinio protesto turinys, surašymo tvarka. Oficialūs rašytiniai įrodymai. Vekselis. Įsakomieji ir paprastieji vekseliai. Čekis. Vekselių ir čekių protestavimo taisyklės. Prašymas	

Prokuroro veikla (LTKS VII)		įforminti protestą. Vekselių ir čekių protestų įforminimas. Protesto aktas. Protestas dėl atsisakymo apmokėti čekį. Protestas dėl atsisakymo akceptuoti įsakomąjį vekselį. Protestas dėl akcepto datos nenurodymo įsakomajame vekseliulyje. Protestą dėl atsisakymo vizuoti paprastąjį vekselį ir nurodyti vizos data. Protestas dėl atsisakymo apmokėti vekselį. Užprotestuotų vekselių viešas registras.
	Atlikti vykdomuosius įrašus.	Vykdomųjų įrašų pagal notarinę formą patvirtintus sandorius, iš kurių atsiranda piniginės prievolės atlikimas. Sandoriai. Sandorių samprata ir rūšys. Sandorių formos. Notarinė sandorių forma. Vykdomųjų įrašų pagal notarinę formą patvirtintus sandorius, iš kurių atsiranda piniginės prievolės, atlikimo tvarkos aprašas. Vykdomieji įrašai užprotestuotuose arba neprotestuotinuose vekseliuose ir čekiuose. Vekselis. Užprotestuoti ir neužprotestuoti vekseliai. Čekis. Vekselių ir čekių protestavimo taisyklės. Asmens rašytinis prašymas išieškoti pinigus iš skolininko. Vykdomasis įrašas. Vykdomųjų įrašų atlikimas. Vykdomojo įrašo išdavimas.
	Atlikti mediaciją.	Civilinis ginčo sprendimas. Ginčo šalys ir jų teisės ir pareigos. Mediacija. Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas. Taikinimo tarpininkų skyrimas. Taikinamojo tarpininkavimo vykdymas. Taikinimo procedūra. Taikinamojo tarpininkavimo pabaiga. Taikos sutartis. Notaro profesinės etikos principų taikymas ir vaidmuo mediacijoje.
Prokuroro veikla (LTKS VII)	Organizuoti ikiteisminį	Pavedimas ikiteisminio tyrimo

	tyrimą ir jam vadovauti.	įstaigai atlikti ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo subjektų įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo įstaigos. Ikiteisminio tyrimo pradžia. Prokuroro veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmai pradedant ikiteisminį tyrimą. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos. Prokuroro profesinė etika ir jos vaidmuo prokuroro veikloje. Ikiteisminio tyrimo plano sudarymas. Pavedimas tyrėjui sudaryti ikiteisminį tyrimą atliekančiam pareigūnui. Ikiteisminio tyrimo planavimas. Planavimo rūšys. Planų rūšys. Ikiteisminio tyrimo planas ir jo struktūrinės dalys. Atskaitomybė už plane numatytų veiksmų įgyvendinimą. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikiteisminio tyrimo pareigūnų teisės ir pareigos. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Pavedimai ir nurodymai ikiteisminiame tyrime. Atskirieji pavedimai. Pavedimų ir nurodymų vykdymas. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikiteisminio tyrimo grupės sudarymas. Bylos sudėtingumas ir apimtis. Ikiteisminio tyrimo grupė. Tyrimo grupės sudėtis. Tyrimo grupės vadovas. Nutarimas sudaryti ikiteisminio tyrimo grupę. Rekomendacijos dėl Tarptautinių bendrų (jungtinių) tyrimo grupių sudarymo ir veiklos. Kreipimasis į ikiteisminio tyrimo teisėją dėl ikiteisminio tyrimo veiksmų atlikimo. Ikiteisminio tyrimo
--	--------------------------	--

		teisėjo įgaliojimai. Pareiškimas dėl ikiteisminio tyrimo ar kitų proceso veiksmų atlikimo. Sprendimų dėl tyrimo sujungimų ir atskyrimų, dėl tyrimų sustabdymo ir nutrauktų ikiteisminių tyrimų atnaujinimo, dėl tyrimo užbaigimo įstatymo numatytais pagrindais priėmimas. Ikteisminio tyrimo sustabdymas. Ikteisminio tyrimo nutraukimo atvejai ir tvarka. Nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą. Nutraukto ikiteisminio tyrimo atnaujinimo tvarka. Ikteisminio tyrimo pabaiga. Kaltinamasis aktas ir jo turinys. Kaltinamojo akto perdavimas teismui. Supaprastintas procesas. Teismo baudžiamasis įsakymas. Pagreitinintas procesas.
	Atlikti ikiteisminio tyrimo ar proceso veiksmus.	Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Ikteisminio tyrimo veiksmai ir jų rūšys. Ikteisminio tyrimo veiksmų stadijos (etapai). Veiksmų atlikimo tvarka. Ikteisminio tyrimo veiksmų atlikimo eigos ir rezultatų fiksavimas. Procesinių prievartos priemonių rūšys. Procesinių prievartos priemonių skyrimo tvarka ir pagrindai. Prokuroro profesinės etikos principų taikymas.
	Kontroliuoti ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiklą.	Ikteisminio tyrimo medžiagos susipažinti pateikimas. Baudžiamąjo proceso kodekso paskirtis. Ikteisminio tyrimo subjektai. Ikteisminio tyrimo įstaigos. Ikteisminio tyrimo organizavimas. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Ikteisminio tyrimo pradžia. Pranešimas apie pradėtą ikiteisminį tyrimą. Ikteisminio tyrimo eiga. Pranešimas apie ikiteisminio tyrimo eigą. Ikteisminio tyrimo pareigūnų teisės ir pareigos.

		Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikteisminio tyrimo terminų kontrolės tvarkos aprašas. Ikteisminio tyrimo ar atskirų veiksmų terminų nustatymas ir pranešimų apie ikiteisminio tyrimo eigą pateikimo periodiškumas. Skundų dėl ikiteisminio tyrimo pareigūnų veiksmų ir esant būtinumui nušalinti ikiteisminio tyrimo pareigūnus nagrinėjimas. Nušalinimo teisė. Nušalinimo pagrindas. Nušalinimas ikiteisminio tyrimo metu. Ikteisminio tyrimo pareigūno nušalinimas. Ikteisminio tyrimo pareigūno proceso veiksmų ir nutarimų apskundimas. Skundų dėl ikiteisminio tyrimo pareigūno išsprendimas. Reagavimo raštai. Ikteisminio tyrimo trūkumų pateikimas. Reikalavimas ištaisyti trūkumus. Ikteisminio tyrimo pareigūno teisės ir pareigos. Ikteisminio tyrimo padalinio vadovas ir jo įgaliojimai. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Ikteisminio tyrimo trūkumai. Baudžiamojo proceso pažeidimai. Pagrindai reagavimo raštui. Drausmės bylos iškėlimo pagrindai. Skatinimas. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam.
	Palaikyti valstybinį kaltinimą baudžiamosiose bylose.	Dalyvavimas parengiamojoje teisiamojo posėdžio dalyje. Prokuroro teisės ir pareigos parengiamojoje teisiamojo posėdžio dalyje. Prokuroro susipažinimas su papildoma bylos medžiaga. Prašymų pateikimas. Kaltinime nurodytos veikos esminių faktinių aplinkybių ir jos kvalifikavimo pakeitimas teisme. Kaltinimo pakeitimas ir kaltinimo atsisakymas. Bylos nagrinėjimas teisme. Įrodymų tyrimas. Įrodymų

		tyrimo pradžia. Kaltinamojo akto paskelbimas. Klausimų uždavimas teisiamojai posėdžio metu. Prokuroro teisė pateikti papildomus įrodymus. Baigiamosios kalbos. Prokuroro baigiamoji kalba.
	Pateikti nuosprendį vykdymui ir kontroliuoti jo vykdymą.	Nuosprendžių priėmimas. Teisė apskūsti teismo nuosprendį apeliacine tvarka. Apeliacinis skundas. Nuosprendžio apskundimo tvarka ir terminai. Apeliacinio skundo padavimo pasekmės. Pranešimai apie paduotus apeliacinius skundus. Apeliacinis procesas. Nuosprendžio vykdymas. Kasacinis skundas. Bylų procesas kasacinės instancijos teisme. Nuosprendžio vykdymas. Bausmės rūšys. Bausmės keitimas. Bauda. Baudos išieškojimo procedūra. Laikinosios nuosavybės apribojimo priemonės. Žalos atlyginimas. Nuteistojo prašymas paleisti nuo likusios bausmės atlikimo. Išteisinamasis teismo nuosprendis. Įrodymai. Įrodymų vertinimas. Baudžiamąjo proceso pažeidimai. Klaidų analizė ir apibendrinimas. Praktikos formavimas.
	Koordinuoti ikiteisminio tyrimo įstaigų veiksmus.	Ikiteisminio tyrimo pareigūnų teisės ir pareigos. Prokuroro įgaliojimai atliekant ikiteisminį tyrimą. Bylos sudėtingumas ir apimtis. Ikiteisminio tyrimo grupės sudarymas iš kelių ikiteisminio tyrimo įstaigų pareigūnų. Tyrimo grupės sudėtis. Tyrimo grupės vadovas. Nutarimas sudaryti ikiteisminio tyrimo grupę. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Rekomendacijos dėl Tarptautinių bendrų (jungtinių) tyrimo grupių sudarymo ir veiklos. Reikšmingos

		ikiteisminiam tyrimui informacijos iš ikiteisminio tyrimo įstaigų, kitų įstaigų, įmonių ar organizacijų gavimas. Bendradarbiavimo ypatumai ikiteisminiame tyrime. Bendradarbiavimo rūšys, formos ir tvarka. Informacijos pateikimo tvarka. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos. Rekomendacijos dėl ikiteisminio tyrimo organizavimo ir vadovavimo jam. Ikiteisminio tyrimo įstaigų ir kitų kompetentingų institucijų koordinacinių susirinkimų organizavimas. Nusikalstamų veikų tyrimo taktika ir metodika. Reikšmingos informacijos analizė ir keitimasis. Ikiteisminio tyrimo praktika tiriant atskirų rūšių nusikalstamas veikas. Gerosios praktikos pavyzdžiai. Atskirų rūšių nusikalstamų veikų tyrimo veiklos algoritmai (modeliai).
	Ginti viešąjį interesą.	Prokuratūroje gautų asmenų pareiškimų, prašymų, skundų nagrinėjimas arba inicijuotas tyrimas dėl galimai pažeisto viešojo intereso gynimo ir sprendimo priėmimas. Asmenų skundų dėl prokurorų sprendimų, kuriais buvo atsisakyta ginti viešąjį interesą, nagrinėjimas. Rekomendacijos dėl viešojo intereso gynimo. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai. Prašymo nagrinėjimo terminas. Tarnybinis pranešimas apie prokuroro inicijuojamą tyrimą. Prokuroro priimami sprendimai. Reikalavimas iš valstybės ar savivaldybių institucijų jų veiklos srityje spręsti dėl priemonių teisės pažeidimams pašalinti taikymo. Nutarimas įspėti valstybės

		pareigūną, valstybės tarnautoją ar jiems prilygintą asmenį, kad nedarytų teisės pažeidimų. Nutarimas dėl reikalavimo atlikti valstybės pareigūno, valstybės tarnautojo ar jiems prilyginto asmens veiklos tarnybinį patikrinimą ir siūlymo patraukti juos drausminėn ar tarnybinėn atsakomybėn. Rekomendacijos dėl viešojo intereso gynimo. Prokuroro teisės kreiptis į teismą ginant viešąjį interesą. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai. Prokuroro ieškinys, pareiškimas, prašymas. Asmenų skundų, prašymų dėl fizinių asmenų iškeldinimo iš gyvenamųjų patalpų nagrinėjimas, iškeldinimo sankcionavimas. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai. Prašymo nagrinėjimo terminas. Tarnybinis pranešimas apie prokuroro inicijuojamą tyrimą. Prokuroro priimami sprendimai. Nutarimas dėl fizinių asmenų iškeldinimo iš gyvenamųjų patalpų. Prokurorų ir teismų praktikos dėl viešojo intereso gynimo priemonių taikymo analizė ir apibendrinimas. Teismų praktika viešojo intereso gynimo srityje. Teisės akto pažeidimo, kuriuo pažeidžiamos asmens, visuomenės, valstybės teisės ir teisėti interesai, nustatymo pagrindai.
	Nagrinėti asmenų prašymus, pareiškimus ir skundus.	Asmenų prašymų, pareiškimų ir skundų pateikimo ir jų nagrinėjimo tvarka ir terminai. Asmenų informavimas apie priimtą sprendimą. Priimtų sprendimų apskundimas. Rekomendacijos dėl ikiteisminio

		tyrimo pradžios ir jos registravimo tvarkos.
	Rengti ir tvirtinti teisės aktus, teikti siūlymus dėl jų tobulinimo	Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų teikimo tvarka. Teisėkūra. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normos struktūra. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Teisės šakos. Teisės aktai, reglamentuojantys atskiras teisės šakas. Nacionalinės ir tarptautinės nusikalstamų veikų prevencijos programos. Programų įgyvendinimas. Atsakingi subjektai. Priemonių planų sudarymas įgyvendinant prevencijos programas, planuojamų priemonių rūšys, terminai ir vykdytojai. Atskaitomybė už nacionalinių ir tarptautinių nusikalstamų veikų prevencijos programų įgyvendinimo rezultatus.
	Organizuoti padalinių veiklą.	Darbo krūvio paskirstymas pavaldiems darbuotojams. Tolygus darbo krūvis ir jo skaičiavimas. Bylų ypatumai ir jų specializacija. Padalinio veiklos ypatumai. Padalinio veiklos krūvis. Prokuroro veiklos ypatumai. Prokuroro darbo krūvis. Metodinė pagalba. Rekomendacijos dėl teisės normų taikymo. Geroji patirtis ikiteisminėje ir teisminėje praktikoje. Teisės saugos bendradarbiavimo stiprinimas gerinant veiklos rezultatus. Ikiteisminės ir teisminės praktikos formavimas. Prokuroro etika,

		etikos principų taikymas ir etikos nuostatų stiprinimas. Padalinių veiklos ataskaitos rengimas. Veiklos rezultatai ir jų vertinimas. Veiklos ataskaitos forma ir turinys. Padalinio veiklos ataskaita. Padalinio veiklos atskaitomybė. Veiklos efektyvinimas. Padalinio veiklos kontrolė. Pavaldaus prokuroro veiklos kontrolė. Veiklos kontrolės tikslai ir būdai. Atskaitomybė.
Teisėjo veikla (LTKS VII)	Nagrinėti bylas.	Baudžiamųjų, civilinių, administracinių teisės pažeidimų bylų, taip pat bylų dėl skundų (prašymų) dėl viešojo ir vidinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų bei veiksmų, taip pat hipotekos teisėjų kompetencijai priskirtų bylų bei i su sprendimų ir nuosprendžių vykdymu susijusių bylų nagrinėjimas ir sprendimų priėmimas. Bylos parengimas nagrinėti teisme. Darbo organizavimo ir planavimo principai. Turimo darbo krūvio įvertinimas. LR baudžiamojo proceso kodekso reikalavimai, numatyti rengiantis bylos nagrinėjimui. Bylos medžiaga. Bylos aplinkybės. Nutartis dėl tolimesnės bylos eigos. Bylos parengimo nagrinėti teisme metu priimamų nutarčių rūšys. Teismingumas. Bylos perdavimo ir nagrinėjimo teisiama jame posėdyje pradžios terminai. Teismo posėdžio organizavimas. Teismo posėdžio datų numatymas. Proceso dalyvių šaukimas į teismo posėdį. Šaukimo į teisiama jį posėdį tvarka. Šaukimo turinys. Proceso dalyvių prašymų nagrinėjimas. Prašymų nagrinėjimo tvarka. Galimų sprendimų išnagrinėjus prašymą rūšys. Dokumentų surašymo tvarka ir turinys.

		Teisėjo profesinė etika ir jos vaidmuo teisėjo veikloje. Parengiamąjo teismo posėdžio organizavimas. Nagrinėjimo teisme ribų numatymas. Informacijos dėl nagrinėjamos bylos pristatymas. Teisiamąjo posėdžio tvarkos reglamentas. Garso ir vaizdo įrašymo priemonių naudojimo teisiamajame posėdyje tvarka. Kaltinamojo asmenybės nustatymas. Teismo sudėties paskelbimas. Teisių ir pareigų išaiškinimas. Įrodymai ir jų tyrimas. Liudytojų prisaikdinimas. Proceso dalyvių apklausos. Apklausos tvarka. Išklausymas proceso dalyvių parodymų, paaiškinimų ir pareiškimų. Klausimų uždavimas proceso dalyviams. Duotų ikiteisminio tyrimo metu parodymų perskaitymas. Proceso veiksmų atlikimas. Dokumentų perskaitymas ir daiktinių įrodymų apžiūra. Įrodymų tyrimo pradžia. Įrodymų tyrimo tvarka. Sutrumpintas įrodymų tyrimas. Įrodymų tyrimo teisme pabaiga. Bendravimo su proceso dalyviais pagrindai. Teisiamajame posėdyje dalyvaujančių prokuroro, nukentėjusiojo arba jo atstovo, civilinio ieškovo, civilinio atsakovo arba jų atstovų, gynėjo arba gynėjo neturinčio kaltinamojo baigiamosios kalbos. Kaltinamojo paskutinio žodžio išsakymai. Įrodymų tyrimo teisme atnaujinimas. Pranešimas apie nuosprendžio paskelbimo laiką ir vietą. Sprendimo ar nuosprendžio surašymas išnagrinėtoje byloje. Sprendimo ar nuosprendžio struktūrai keliami reikalavimai. Sprendimo ar nuosprendžio paskelbimas. Sprendimo ar nuosprendžio pagarsinimas. Sprendimo ar nuosprendžio
--	--	--

		paskelbimo tvarka. Nagrinėjimo teisme dalyviams sprendimo ar nuosprendžio apskundimo tvarkos ir terminų išaiškinimas. Kaltinamajam paskirtų bausmių vykdymo ypatumų išaiškinimas. Sprendimo ar nuosprendžio nuorašo įteikimas proceso dalyviams.
	Sankcionuoti procesines prievartos priemones ir atlikti ikiteisminio tyrimo ir kitus proceso veiksmus.	Ikiteisminio tyrimo teisėjo įgaliojimai. Procesinių prievartos priemonių skyrimas ir sankcionavimas. Procesinių prievartos priemonių rūšys ir jų ypatumai. BPK numatyti terminai, taikomi atskiroms procesinių prievartos priemonių rūšims. Procesinių prievartos priemonių skyrimo pagrindai ir tvarka. Kardomųjų priemonių samprata. Kardomųjų priemonių rūšys. Kardomųjų priemonių skyrimo tvarka ir ypatumai. Suėmimo kaip griežčiausios kardomosios priemonės skyrimo ypatumai. Suėmimo terminai. Liudytojų, nukentėjusiųjų, įtariamųjų prisaikdinimas. Reikalavimai liudytojo priesaikai. Ikiteisminio tyrimo veiksmas. Reikalavimai liudytojų ir nukentėjusiųjų apklausai. Reikalavimai įtariamąjo apklausai. Pasirengimas apklausai. Liudytojo ir nukentėjusiojo apklausų taktika. Apklausų fiksavimas. Įtariamąjo apklausos taktika. Liudytojo apklausos protokolas. Sprendimų nutraukti ikiteisminį tyrimą priėmimas. Ikiteisminio tyrimo nutraukimo atvejai. Ikiteisminio tyrimo nutraukimo tvarka. Nutarimų nutraukti ikiteisminį tyrimą turinys ir tvarka. Prokurorų nutarimų nutraukti ir atnaujinti ikiteisminį tyrimą tvirtinimas. Prokuroro įgaliojimai. Ikiteisminio tyrimo nutraukimo atvejai. Nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą. Nutarimų

		nutraukti ikiteisminį tyrimą ir atnaujinti ikiteisminį tyrimą tvirtinimo tvarka. Proceso dalyvių skundų dėl pareigūnų ir prokurorų veiksmų nagrinėjimas. Proceso dalyvių skundai ir prašymai. Skundų ir prašymų padavimo tvarka. Skundų ir prašymų turinys. Proceso dalyvių skundų nagrinėjimo tvarka ir terminai.
Nagrinėti prašymus dėl užsienio valstybių ir tarptautinių teismų bei arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo Lietuvoje.		Prašymų dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų civilinėse bylose pripažinimo ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje nagrinėjimas. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo sąlygos. Tarptautinės sutartys. Kreipimasis dėl sprendimo pripažinimo. Pareiškėjas. Pareiškėjo atstovas. Prašymas dėl užsienio teismo arba arbitražo sprendimo civilinėje byloje pripažinimo (atsisakymo pripažinti) ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje. Europos Sąjungos valstybės narės teismo sprendimas. Bylos dėl užsienio teismo sprendimo pripažinimo nagrinėjimas. Sprendimų dėl prašymų dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų civilinėse bylose pripažinimo ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje priėmimas. Nutartis pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje. Kiti sprendimai. Nutartis pripažinti Lietuvos Respublikoje. Sprendimas leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje. Sprendimas atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje. Sprendimas prašymą dėl užsienio teismo (arbitražo) sprendimo pripažinimo ir (arba) leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje patenkinti iš dalies (pripažinti ir (arba) leisti vykdyti tik dalį užsienio teismo (arbitražo) sprendimo ir pan.). Nutartis

		prašymą palikti nenagrinėtą. Nutartis nutraukti bylą. Užsienio teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo teisinė reikšmė.
Rengti teisės aktus, rengti ir įgyvendinti nacionalines / tarptautines nusikalstamų veikų prevencijos programas.		Siūlymų dėl teisės aktų projektų rengimo, panaikinimo ar pataisų pateikimas. Teisėkūra. Teisės aktų rengimas. Teisėkūros subjektai ir principai. Teisėkūros būdai ir rūšys. Teisėkūros juridinė technika. Teisės normų klasifikacija. Reikalavimai, keliami teisės aktų formai ir turiniui. Teisės aktų rūšys. Teisės aktų rengimo taisyklės. Teisės aktų priėmimo tvarka. Teisės aktų galiojimas. Terminai ir jų skaičiavimo tvarka. Teisės aktų sisteminimas ir jo rūšys. Nacionalinės ir tarptautinės nusikalstamų veikų prevencijos programų rengimas. Programų įgyvendinimas. Priemonių planų sudarymas įgyvendinant prevencijos programas, planuojamų priemonių rūšys, terminai ir vykdytojai. Atskaitomybė už nacionalinių ir tarptautinių nusikalstamų veikų prevencijos programų įgyvendinimo rezultatus.
Vertinti įstatymų ir kitų teisės aktų atitiktį Lietuvos Respublikos Konstitucijai.		Teisės akto konstitucingumo ištyrimas. Lietuvos Respublikos Konstitucinio teismo įgaliojimai. Prašymai ir jų priėmimo tvarka. Prašymų nagrinėjimo tvarka. Teisės akto atitikimas Konstitucijai. Konstitucinio Teismo išvados. Rinkimų įstatymai per Respublikos Prezidento ar Seimo narių rinkimus ir jų pažeidimas. Respublikos Prezidento sveikatos būklė ir leidimas jam ir toliau eiti pareigas. Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys ir jų atitikimas Konstitucijai. Seimo narių ir valstybės pareigūnų, kuriems pradėta apkaltos byla,

		konkretūs veiksmų atitikimas Konstitucijai.
	Formuoti vienodą teisminę praktiką taikant įstatymus ir kitus teisės aktus.	Teismų praktikos formavimas. Teismų sprendimų analizė. Teisės aiškinimas. Teismai, aiškinantys teisės aktus. Teisės aiškinimo būdai. Vienodos teismų praktikos formavimas. Lietuvos Respublikos Aukščiausiojo teismo įgaliojimai. Lietuvos Vyriausiojo administracinio teismo įgaliojimai. Bendrosios kompetencijos teismų praktika aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus. Administracinių teismų praktika aiškinant ir taikant įstatymus ir kitus teisės aktus.
	Organizuoti darbą padaliniuose.	Tolygus darbo krūvis ir jo paskirstymas. Bylų specializacija. Teisėjo veiklos ypatumai. Padalinio veiklos ypatumai. Padalinio veiklos krūvio skaičiavimas. Teisėjo darbo krūvio apskaita. Metodinė pagalba ir jos vaidmuo veikloje. Rekomendacijos dėl teisės normų taikymo. Gerosios patirties sklaida ikiteisminėje ir teisminėje praktikoje. Teisėsaugos institucijų stiprinimas gerinant teisminę ir ikiteisminę praktiką. Teisminės ir ikiteisminės ir praktikos formavimas. Profesinė teisėjų etika ir jos reikšmė įgyvendinant teisingumą. Profesinės teisėjų etikos principų taikymas ir etikos nuostatų stiprinimas. Institucijos ir jos padalinių veiklos ataskaitų rengimas. Veiklos rezultatai. Veiklos ataskaitos forma ir turinys. Padalinio veiklos ataskaita. Padalinio veiklos atskaitomybė. Veiklos efektyvinimas ir efektyvinimo galimybės. Padalinio darbo kontrolė. Teisėjo darbo kontrolė. Darbo kontrolės tikslai ir būdai.
Profesinei veiklai reikalingi	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir	

<i>bendrieji gebėjimai</i>	bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; skaitmeninė kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti bakalauro kvalifikacinį laipsnį. Asmuo, siekiantis įgyti advokato specializaciją, privalo: - turėti ne žemesnį kaip aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą ir yra įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; - turi ne mažesnę kaip penkerių metų teisinio darbo stažą arba atliko ne trumpesnę kaip dvejų metų advokato padėjėjo praktiką; - išlaikė advokatų kvalifikacinį egzaminą. Kvalifikaciniai reikalavimai advokatui numatyti Lietuvos Respublikos advokatūros įstatyme (2004 m. kovo 18 d. Nr. IX-2066, Valstybės žinios, 2004-04-06, Nr. 50-1632; aktuali redakcija). Asmuo, siekiantis įgyti notaro specializaciją, privalo: - turėti aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą ir yra įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; - turėti ne mažiau kaip dvejų metų kandidato į notarus (asesoriaus) stažą ir išlaikęs notaro kvalifikacinį egzaminą arba turėti teisės krypties socialinių mokslų daktaro ar habilituoto daktaro, turėti ne mažesnę kaip penkerių metų pedagoginio ar mokslinio darbo stažą ir atlikęs ne trumpesnę kaip šešių mėnesių notaro praktiką, arba turėti ne mažesnę kaip penkerių metų teisinio darbo stažą, išlaikęs notaro kvalifikacinį egzaminą ir atlikęs ne trumpesnę kaip šešių mėnesių notaro praktiką. - laimėti viešą konkursą eiti notaro pareigas. Kvalifikaciniai reikalavimai notarui numatyti Lietuvos Respublikos notariato įstatyme (1992 m. rugsėjo 15 d. Nr. I-2882, Lietuvos aidas, 1992-10-01, Nr. 192-0; aktuali redakcija). Asmuo, siekiantis įgyti prokuroro specializaciją, privalo: - turėti aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą ir yra įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; - turėti trejų metų teisinio darbo stažą; - išlaikyti pretendentų į prokurorus egzaminą. Kvalifikaciniai reikalavimai prokurorui numatyti Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatyme (1994 m. spalio 13 d. Nr. I-599, Valstybės žinios, 1994-10-19, Nr. 81-1514; aktuali

	redakcija). Asmuo, siekiantis įgyti teisėjo specializaciją, privalo: - turėti aukštąjį universitetinį teisinį išsilavinimą ir yra įgijęs teisės bakalauro ir teisės magistro ar teisininko profesinį kvalifikacinį laipsnį; - turėti reikiamą teisinio darbo stažą; - būti išlaikęs pretendento į teisėjus egzaminus. Kvalifikaciniai reikalavimai teisėjui numatyti Lietuvos Respublikos teismų įstatyme (1994 m. gegužės 31 d. Nr. I-480, Valstybės žinios, 1994-06-17, Nr. 46-851; aktuali redakcija).
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant teisės studijų krypties antrosios pakopos studijose, mokantis neformalioju ar savišvietos būdu arba iš profesinės veiklos patirties.
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Antrosios pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

16. Kvalifikacijos pavadinimas: viešojo administravimo specialistas, LTKS VII

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: viešojo administravimo veikla. Veiklos uždaviniai: 1) priimti strateginius sprendimus, organizuoti padalinio / įstaigos procesus; 2) koordinuoti ir kontroliuoti pavaldžių asmenų darbą bei užtikrinti darbo procesų kokybę ir efektyvumą; 3) priimti teisės aktus; 4) rengti ir derinti norminių administracinių aktų projektus; 5) priimti individualius administracinius aktus; 6) kontroliuoti pavaldžių ir nepavaldžių subjektų veiklą; 7) išduoti leidimus, licencijas ar dokumentus, kuriais patvirtinamas tam tikras juridinis faktas; 8) priimti ir tvarkyti asmenų deklaracijas; 9) konsultuoti asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais; 10) teikti asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto informaciją; 11) vykdyti administracinę procedūrą; 12) administruoti viešųjų paslaugų teikimą; 13) užtikrinti viešojo administravimo subjekto savarankišką funkcionavimą (tvarkyti struktūrą, valdyti dokumentus, personalą, turimus materialinius ir finansinius išteklius). Darbo sąlygos: darbas viešojo administravimo įstaigos patalpose, darbas asmenų aptarnavimo vietoje, darbas kontroliuojamame ar prižiūrimame subjekte (jei yra nustatyta pagal įgaliojimus). Ypatingi reikalavimai sveikatai: nėra (išskyrus įstatymų
--	---

	nustatytus atvejus). Darbo priemonės: kompiuteris, telefonas, internetas, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei ES institucijų informacinės sistemos ir registrai, įvairios techninės priemonės, reikalingos pavestoms funkcijoms atlikti. Papildoma informacija: viešojo administravimo specialistas savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Europos Sąjungos teisės aktų, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo ir kitų viešojo administravimo veiklą reglamentuojančių įstatymų ir teisės aktų reikalavimais. Jam svarbios šios asmeninės savybės: pagarba žmogui, jo teisėms ir laisvėms, pagarba Konstitucijai, valstybei ir įstatymui, tolerancija, pavyzdingumas, nesavanaudiškumas, objektyvumas, nepriekaištinga reputacija, asmeninės atsakomybės jausmas, gebėjimas dirbti individualiai ir komandoje. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės dirbti valstybės ar savivaldybių institucijose ir įstaigose, valstybių ir savivaldybių įmonėse, viešosiose įstaigose, asociacijose, kurios įgalios atlikti viešąjį administravimą, taip pat kitose viešojo sektoriaus organizacijose, kurioms viešojo administravimo įgaliojimai nėra suteikti. Teisės aktuose nustatytais atvejais, asmuo turi atitikti teisės aktuose nustatytus reikalavimus, būtinus išduodant asmens patikimumo pažymėjimą ir leidimą dirbti ar susipažinti su įslaptinta informacija.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Administracinis reglamentavimas ir jo organizavimas (LTKS VII)	Inicijuoti, rengti norminių teisės aktų projektus ir priimti norminius teisės aktus.	Viešosios politikos principai. Sprendimų priėmimo procesas. Teisėkūros procesą reglamentuojantys teisės aktai. Dokumentų rengimo taisyklės ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės. Teisėkūros principai. Teisės akto projekto formai, struktūrai, turiniui ir kalbai keliami reikalavimai.
	Organizuoti norminių teisės aktų projektų turinio su suinteresuotaisiais asmenimis derinimą.	Darbo grupių (komisijų) sudarymas. Vadovavimas darbo grupių (komisijų) darbui. Bendravimas su teisės akto projekto rengimo grupės (komisijos) nariais. Konsultavimasis ir bendravimas su kitais suinteresuotais asmenimis (valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, NVO, gyventojais, jų grupėmis ir kt.). Teisės akte

		numatomo naujo teisinio reguliavimo poveikio įvertinimas ekonomikai, valstybės finansams, socialinei aplinkai, viešajam administravimui, teisinei sistemai, kriminogeninei situacijai, korupcijos mastui, aplinkai, administracinei naštai, regionų plėtrai ir kitoms sritims.
	Dirbti su teisės aktų ir kitomis valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų informacinėmis sistemomis.	Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų bei ES institucijų informacinės sistemos ir registrai. Teisės aktų informacinė sistema. Viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimui naudojamos informacinės sistemos.
Įstatymų ir administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė ir jos organizavimas (LTKS VII)	Kontroliuoti kaip pavaldūs subjektai įgyvendina įstatymus ir administracinius sprendimus.	Pavaldžių subjektų kontrolę reglamentuojantys teisės aktai. Konfliktinių situacijų sprendimas. Tarnybinės / drausminės / materialinės atsakomybės taikymas pavaldiems subjektams.
	Organizuoti ir prižiūrėti nepavaldžių subjektų priežiūros procesą.	Nepavaldžių subjektų priežiūrą reglamentuojantys teisės aktai. Konfliktinių situacijų sprendimas. Kontrolės procesas. Priimtų sprendimų įgyvendinimo peržiūra.
Administracinių paslaugų teikimo organizavimas (LTKS VII)	Organizuoti administracinių paslaugų gavėjų prašymų ir skundų priėmimą.	Bendravimo su administracinių paslaugų gavėjais organizavimas. Prašymų ir skundų priėmimo taisyklės. Viešojo administravimo principai (lygiateisiškumas, nepiktnaudžiavimas valdžia, atsakomybė už priimamus sprendimus ir kt.).
	Organizuoti ir kontroliuoti administracinių paslaugų gavėjų prašymų ir skundų nagrinėjimą.	Prašymų ir skundų nagrinėjimo procedūros viešojo administravimo subjektuose organizavimas. Nagrinėjimo terminų kontrolė. Neteisėto poveikio apraiškų atpažinimas. Neteisėto poveikio apraiškų prevencija. Administracinių paslaugų teikimą ir jų apmokėjimo sąlygas reglamentuojantys teisės aktai.
	Organizuoti informacijos	Informacijos teikimo,

	teikimą administracinių paslaugų gavėjams, taip pat jų konsultavimą.	konsultavimo žodžiu, raštu, telefonu ir elektroninių ryšių priemonėmis organizavimas.
Viešųjų paslaugų teikimo administravimo organizavimas (LTKS VII)	Organizuoti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo stebėseną ir analizę.	Viešųjų paslaugų teikimo tobulinimo sprendimų priėmimas. Viešųjų paslaugų teikimo administravimo reikalavimai. Stebėsenos rodiklių analizė. Viešųjų ir administracinių paslaugų stebėsenos ir analizės informacinė sistema.
	Organizuoti administruojamų viešųjų paslaugų teikimo kontrolę.	Viešųjų paslaugų teikimo kontrolės sprendimų priėmimas. Viešųjų paslaugų kontrolės procesas. Viešųjų paslaugų teikimo kokybės analizė. Bendravimas su viešąsias paslaugas teikiančiais subjektais. Bendravimas su viešųjų paslaugų gavėjais .
Viešojo administravimo subjekto vidaus administravimo organizavimas (LTKS VII)	Valdyti viešojo administravimo kokybę viešojo administravimo subjekto lygiu.	Viešojo administravimo kokybės valdymo sprendimų priėmimas. Viešojo administravimo pokyčių pastebėjimas, įvertinimas, neigiamų pasekmių prevencijos priemonių numatymas. Sprendimų priėmimas dėl viešojo administravimo įstaigos veiklos. Viešojo administravimo įstaigos veiklos planavimas ir organizavimas. Vidaus administravimo kontrolės vykdymas.
	Užtikrinti vidaus administravimo teisės normų įgyvendinimą.	Teisės aktuose ir viešojo administravimo įstaigos vidaus administravimo dokumentuose numatytos vidaus administravimo veiklos vykdymas. Nurodymų pavaldiniams (jei yra pavaldumas) davimas. Vadovo (jei yra pavaldumas) nurodymų vykdymas.
	Organizuoti ir dalyvauti darbo grupių, komisijų veikloje, bendradarbiauti su suinteresuotaisiais.	Darbo grupių, komisijų iniciavimas. Komisijų ir darbo grupių kompetencijos ribos. Komisijų ir darbo grupių veiklos procesai. Vadovavimas darbo grupei, komisijai. Darbas grupėje. Asmeninė ir kolektyvinė

		atsakomybė. Bendradarbiavimas ir suinteresuotų šalių įtraukimas įgyvendinant viešojo administravimo procesus.
	Vidaus administravimo dokumentų, ataskaitų rengimo organizavimas.	Dokumentų rengimo taisyklės ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklės. Asmeninė atsakomybė už savo veiklos rezultatus. Asmeninė atsakomybė už institucijos/įstaigos veiklos rezultatus.
<i>Specializacijos kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Patarėjo veikla (LTKS VII)	Rinkti, vertinti, sisteminti, analizuoti ir apibendrinti informaciją.	Europos Sąjungos teisės aktai, Lietuvos Respublikos įstatymai, Vyriausybės nutarimai ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys viešąjį administravimą ir strateginį planavimą. Pareigybei priskirta viešojo valdymo sritis. Poveikio ekonominė, finansinė ir kita informacija. Planavimo ir vykdymo analizė. Viešojo administravimo institucijos ar įstaigos administracijos padalinių turima informacija. Viešojo administravimo įstaigos administracijos padalinių, reguliavimo sričiai priskirtų organizacijų valdymo, jų veiklos organizavimo tvarka. Sklandus minčių dėstymas raštu ir žodžiu.
	Teikti išvadas, pastabas ir pasiūlymus susijusius su priskirta viešojo valdymo sritimi	Patarimas valstybės politikui, viešojo administravimo institucijos ar įstaigos vadovui valstybės politikos formavimo ir (arba) įgyvendinimo klausimais. Valstybės politikos formavimas ir įgyvendinimas. Viešojo administravimo institucijos ar įstaigos teisės aktų ir kitų dokumentų projektai. Kitų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų parengti teisės aktų projektai. Pareigybei priskirtos veiklos sritys. Viešojo administravimo institucijos ar įstaigos planai, strateginiai

		tikslai. Vyriausybės programa. Pareigybei nukreipti dokumentai, paklausimai.
	Atstovauti valstybės politikui, viešojo administravimo institucijos ar įstaigos vadovui, viešojo administravimo institucijai ar įstaigai..	Komunikavimas. Derybos. Komunikavimas užsienio kalba. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijų ar įstaigų ir užsienio institucijų veikla.
Vadovavimas viešojo administravimo įstaigai / padaliniui (LTKS VII)	Priimti strateginius sprendimus.	Viešojo administravimo institucijų ir įstaigų organizaciniai principai ir jų vidaus administravimo santykiai. Veiklos stipriųjų ir silpnųjų vietų identifikavimas, konteksto analizė, galimybių ir grėsmių numatymas ir įvertinimas, ilgalaikių ir trumpalaikių veiksmų programų sudarymas ir įgyvendinimas.
	Organizuoti padalinio / įstaigos veiklos procesus.	Materialinių ir kitų išteklių planavimas ir valdymas. Vadovavimo pobūdis ir vadovavimo stiliai. Vadovų asmeninio stiliaus formavimasis. Vadovų tipai. Lyderystė. Vadovo asmeniniai bruožai.
	Koordinuoti ir kontroliuoti pavaldžių subjektų darbą.	Viešojo administravimo įstaigos / padalinio ir savo veiklos planavimas ir organizavimas. Valstybės tarnybos ir darbo santykių teisinis reguliavimas. Žmogiškųjų išteklių planavimas ir valdymas.
	Užtikrinti darbo procesų kokybę ir efektyvumą.	Veiklos ir darbo rezultatų santykis. Veiklos analizė. Darbo rezultatų apibendrinimas. Ataskaitų rengimas. Duomenų, būtinų ataskaitai, analizavimas, apibendrinimas, susistemimas. Reikalavimai, keliami ataskaitos turiniui ir formai. Viešojo administravimo įstaigos / padalinio procesų kokybės ir efektyvumo tobulinimo iniciavimas ir dalyvavimas įgyvendinant tobulinimą.

	Pagal įgaliojimus priimti administracinius sprendimus.	Vienasmenis sprendimų priėmimas. Vadovavimas priimant kolektyvinius sprendimus.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; matematinė kompetencija ir gamtos mokslų, technologijų ir inžinerijos kompetencija; skaitmeninė kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, privalo: - įgyti aukštąjį (bakalauro ir magistro arba jam prilygintą vientisųjų studijų magistro kvalifikacinį laipsnį) viešojo administravimo išsilavinimą arba kitą socialinių mokslų ar reikalaujamos srities išsilavinimą (pavyzdžiui, technologijos mokslų, biomedicinos ar kitą); - vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo reikalavimais ir Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1295 redakcija) atitikti kompetencijas, gebėjimus bei kitus specialiuosius reikalavimus nustatytus teisės aktuose ar pareigybės aprašyme; - vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo reikalavimais ir Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1295 redakcija) turėti teigiamą kompleksinio asmens turimų bendrųjų, vadybinių ir lyderystės kompetencijų vertinimo išvadą; - Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 2 priede nustatyta tvarka turėti darbo ir/ar vadovaujamo darbo patirtį (stažą); - jeigu nurodoma pareigybės apraše, atitikti reikalingos užsienio kalbos (-ų) mokėjimo lygį; - jeigu nurodoma pareigybės apraše, turėti pageidaujamą kompiuterinio raštingumo kvalifikaciją.	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetus sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant viešojo administravimo studijų krypties, taip pat kitų studijų krypčių (verslo ir vadybos, teisės, socialinių mokslų studijų krypčių grupių ar kitų mokslų studijų krypčių grupių) antrosios pakopos (magistrantūros) studijose,	

	mokantis neformaliuotu ar savišvietos būdu arba iš profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo nustatyta tvarka gali būti tobulinami tęstinėse studijose, taip pat plečiant specialias profesines žinias, tobulinant valstybės valdymo ir viešojo administravimo administravimo įgūdžius bei gebėjimus (paties valstybės tarnautojo arba valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos iniciatyva per visą tarnybos einant pareigas arba siekiant aukštesnių valstybės tarnautojo pareigų laiką).
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Antrosios pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.

17. Kvalifikacijos pavadinimas: viešosios ekonomikos specialistas, LTKS VII

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: ekonominių ir socialinių procesų analizė, vertinimas ir įrodymais grįstų viešojo valdymo sprendimų priėmimas. Veiklos uždaviniai: 1) analizuoti viešųjų finansų valdymo procesus, priimti viešųjų finansų valdymo sprendimus ir kontroliuoti jų įgyvendinimą; 2) analizuoti ekonominius ir socialinius procesus, priimti viešojo valdymo sprendimus kontroliuoti jų įgyvendinimą; 3) atlikti investicinių projektų ekonominę analizę, priimti sprendimus dėl investicinių projektų ir kontroliuoti jų įgyvendinimą; 4) analizuoti viešojo sektoriaus organizacijų veiklos procesų efektyvumą, priimti veiklos procesų tobulinimo sprendimus ir kontroliuoti jų įgyvendinimą; 5) analizuoti viešojo sektoriaus rinkodaros procesus, priimti rinkodaros sprendimus ir kontroliuoti jų įgyvendinimą. Darbo sąlygos: individualus ir komandinis darbo pobūdis, darbas uždaroje aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: privalu atlikti sveikatos profilaktinį patikrinimą ir turėti asmens medicininę knygelę arba privalomojo sveikatos patikrinimo medicininę pažymą. Darbo priemonės: biuro įranga – kompiuteris, telefonas, internetas, įvairios duomenų apdorojimo programos, teksto redagavimo programos, kanceliarinės priemonės ir kt. Papildoma informacija: šiai kvalifikacijai taip pat priklauso kompetencijos, būdingos auditoriaus ir finansininko kvalifikacijoms, aprašytoms Nekilnojamojo turto operacijų, finansinių, apskaitos ir draudimo paslaugų sektoriaus profesinis standarte.
--	---

<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Viešųjų finansų valdymo procesų analizė, viešųjų finansų valdymo sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	Analizuoti ir vertinti valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų panaudojimo ir kitus valstybės / įstaigos finansinius rodiklius.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, viešojo sektoriaus finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą.
	Prognuoti valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamas.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų mokesines pajamas. Kiekybiniai ir kokybiniai prognozavimo metodai. Makroekonominis modeliavimas.
	Priimti sprendimus dėl valstybės ir savivaldybių biudžetų programų patvirtinimo.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, strateginį planavimą, finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą. Biudžeto sudarymo metodai. Strateginio planavimo pagrindai.
	Vykdyti valstybės ir savivaldybių biudžetų programų įgyvendinimo (asignavimų panaudojimo) kontrolę.	Teisės aktai, reglamentuojantys valstybės ir savivaldybių biudžetų, įstaigos biudžeto sudarymą ir vykdymą, strateginį planavimą, finansinę atskaitomybę ir buhalterinę apskaitą, vidaus kontrolę ir auditą. Finansinis ir vidaus auditas. Efektyvumo ir veiksmingumo vertinimo metodai.
Ekonominių ir socialinių procesų analizė, viešojo valdymo sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	Analizuoti ekonominius procesus įvairiuose visuomenės sektoriuose.	Ūkio šakos / sektoriaus raidos rodiklių statistinė analizė (laiko eilučių analizė, regresinė analizė ir kt.). Statistikos duomenų bazės. Statistinės analizės programinė įranga. Viešojo valdymo sisteminė analizė. Viešosios politikos formavimo proceso ciklas (problemų formulavimas, sprendimų priėmimas, įgyvendinimas, vertinimas). Viešojo valdymo problemų formulavimo metodai ir viešojo valdymo problemų nustatymas.

		Vertinimo metodai. Ekonominius procesus aiškinančios teorijos.
	Atlikti ekonominės raidos įvairiuose visuomenės sektoriuose prognozavimą.	Ekonominių modelių sudarymas ir statistinis patikrinimas. Kiekybiniai ir kokybiniai prognozavimo metodai.
	Priimti viešojo valdymo sprendimus ir tvirtinti strateginius planus.	Teisės aktai, reglamentuojantys strateginį planavimą, viešojo valdymo sistemos posistemes (pavyzdžiui, švietimą, socialinę apsaugą ir kt.) Aplinkos poveikio vertinimą reglamentuojantys teisės aktai. Strateginės analizės metodai (PESTLE (politinė, ekonominė, socialinė, technologinė, teisinė, aplinkosauginė) analizė. SSGG (stiprybių, silpnybių, grėsmių, galimybių) analizė ir kt.). Veiklos rodiklių nustatymas. Viešojo valdymo sprendimų rekomendavimo metodai. Daugiakriterinio vertinimo metodai. Suinteresuotų grupių analizė.
	Vykdyti viešojo valdymo sprendimų ir strateginių planų įgyvendinimo kontrolę.	Teisės aktai, reglamentuojantys strateginį planavimą, viešojo valdymo sistemos posistemes (pavyzdžiui, švietimą, socialinę apsaugą ir kt.), vidaus auditą ir kontrolę. Išeigos, išdavų, veiksmingumo rodiklių analizė. Vertinimo metodai.
Investicinių projektų ekonominė analizė, sprendimų dėl projektų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	Atlikti investicinių projektų ekonominę analizę.	Teisės aktai, reglamentuojantys investicinių projektų rengimą. Investicinių projektų vertinimas. Kaštų-naudos analizė. Kaštų-veiksmingumo analizė. Diskonto norma. Jautrumo analizė. Rizikos analizė.
	Priimti sprendimus dėl investicinių projektų pasirinkimo.	Teisės aktai, reglamentuojantys investicinių projektų rengimą, viešuosius pirkimus, viešojo ir privataus sektorių partnerystę. Sutarčių teisė. Sprendimų rekomendavimo metodai. Galimybių studijų rengimo metodologija.

	Vykdyti investicinių projektų įgyvendinimo kontrolę.	Teisės aktai, reglamentuojantys investicinių projektų rengimą, viešuosius pirkimus, viešojo ir privataus sektorių partnerystę. Sutarčių teisė. Veiksmingumo ir efektyvumo vertinimo metodai.
Viešojo sektoriaus organizacijų veiklos procesų efektyvumo analizė, veiklos procesų tobulinimo sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	Analizuoti viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus.	Teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus. Kokybės vadybos metodai (sugretinimas, kokybės vadybos sistemų standartizavimas, lieknoji vadyba, šešios sigma, apribojimų teorija ir kt.). Veiklos rodiklių nustatymas. Kokybės vadybos auditas.
	Priimti sprendimus dėl viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų tobulinimo.	Teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus. Veiklos rodiklių nustatymas. Sprendimų rekomendavimo metodai.
	Vykdyti sprendimų dėl viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesų tobulinimo įgyvendinimo kontrolę.	Teisės aktai, reglamentuojantys viešojo sektoriaus įstaigų veiklos procesus. Efektyvumo vertinimo metodai. Kokybės vadybos metodai (sugretinimas, kokybės vadybos sistemų standartizavimas, lieknoji vadyba, šešios sigma, apribojimų teorija ir kt.). Pokyčių vadyba.
Viešojo sektoriaus rinkodaros procesų analizė, rinkodaros sprendimų priėmimas ir įgyvendinimo kontrolė (LTKS VII)	Analizuoti viešojo sektoriaus rinkodaros procesus.	Rinkodaros aplinkos analizė. Rinkodaros kompleksas (produktai / paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkų segmentavimo metodai. Viešojo sektoriaus paslaugų paklausos ir paslaugų gavėjų elgsenos analizė. Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara.
	Priimti viešojo sektoriaus rinkodaros sprendimus.	Mokamų paslaugų kainas, reklamą, asmens duomenų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai. Rinkodaros kompleksas (produktai / paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos

		panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara. Rinkodaros plano ir veiklos rodiklių parengimas.
	Vykdyti viešojo sektoriaus rinkodaros sprendimų įgyvendinimo kontrolę.	Mokamų paslaugų kainas, reklamą, asmens duomenų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai. Rinkodaros kompleksas (produktai / paslaugos, kainodara, paskirstymo kanalai, rinkodaros komunikacija). Rinkos ir rinkodaros tyrimų informacijos panaudojimas. Socialinė rinkodara. Skaitmeninė rinkodara.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; skaitmeninė kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija; pilietiškumo kompetencija; matematiniai gebėjimai ir pagrindiniai technologijų gebėjimai), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi turėti ne žemesnį kaip profesinio bakalauro arba bakalauro kvalifikacinį laipsnį.	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami studijuojant ekonomikos studijų krypties antrosios pakopos studijose, mokantis neformaliu arba savišvietos būdais, arba iš profesinės veiklos patirties.	
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Antrosios pakopos studijų trukmė nustatoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu.	
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį.	
<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.	

18. Kvalifikacijos pavadinimas: karys, LTKS VIII

<i>Trumpas kvalifikacijos apibūdinimas</i>	Veiklos objektas: krašto gynyba. Veiklos uždaviniai: 1) vadovauti ir priimti strateginius valdymo sprendimus; 2) stiprinti bendradarbiavimą su paskyrimo valstybės karinėmis ir gynybinėmis institucijomis, užtikrinant
--	--

	Lietuvos krašto gynybos tikslų įgyvendinimą. Darbo sąlygos: darbas biure, darbas lauko sąlygomis, darbas padidinto pavojingumo aplinkoje. Ypatingi reikalavimai sveikatai: nustatomi pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministrų 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymą Nr. V-1142/V-1139 „Dėl sveikatos būklės įvertinimo principų, metodikos ir tinkamumo karo ar civilinei krašto apsaugos tarnybai pagal sveikatos būklę kriterijų patvirtinimo“. Darbo priemonės: individualios apsaugos priemonės, ginklai, speciali apranga, ryšio priemonės, naktinio matymo priemonės, darbo biure priemonės. Papildoma informacija: karys savo veikloje vadovaujasi Karo tarnybos statutu, Kariuomenės drausmės statutu, Kovinių ginklų naudojimo Lietuvos kariuomenėje statutu, Karinės jėgos naudojimo statutu, darbuotojų saugos ir sveikatos, priešgaisrinės apsaugos reikalavimais, kitais kario veiklą reglamentuojančiais teisės aktais. Karių pagrindinis atributas yra uniforma su skiriamaisiais ženklais, nurodančiais karinį laipsnį, priklausymą pajėgų rūšiai ir daliniui, apdovanojimus ir turimas kompetencijas. Įgiję šią kvalifikaciją asmenys galės eiti kariuomenės vado pareigas, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų vadovo, sąjungininkų dalinių vadų (įskaitant ekspedicinių misijų), tokių institucijų štabų viršininkų, štabų ir kitų struktūrinių padalinių skyrių bei poskyrių viršininkų arba specialistų pareigas, karo atašė pareigas Lietuvos diplomatinėse atstovybėse.	
<i>Pagrindiniai kvalifikacijos vienetai (nurodant jų lygį pagal LTKS)</i>	<i>Kompetencijos</i>	<i>Kompetencijų ribos</i>
Vadovavimas ir strateginių valdymo sprendimų priėmimas kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių lygmeniu (LTKS VIII)	Planuoti kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių veiklą.	Vadybos įgūdžiai, lankstaus ir greito sprendimų priėmimo įgūdžiai, iniciatyvos ir proaktyvaus veikimo įgūdžiai, ES ir NATO bei jos šalių narių strateginio gynybos ir saugumo planavimo ir strateginių planų analizės įgūdžiai. Vadovavimas kariuomenės daliniams ir dalinių štabams.
	Nustatyti kariuomenės, kitų krašto apsaugos sistemos institucijų, sąjungininkų dalinių strategiją ir plėtros kryptis, kontroliuoti strategijos įgyvendinimą.	Vadybos įgūdžiai, lankstaus ir greito sprendimų priėmimo įgūdžiai, iniciatyvos ir proaktyvaus veikimo įgūdžiai, ES ir NATO bei jos šalių narių strateginio gynybos ir saugumo planavimo ir strateginių planų analizės įgūdžiai. Vadovavimas kariuomenės daliniams ir dalinių

		štabams.
Kariuomenės atstovavimas užsienyje (LTKS VIII)	Atstovauti Lietuvos kariuomenei ir valstybei Lietuvos diplomatinėse atstovybėse užsienyje.	Etiketas ir protokolas, tarptautiniai santykiai, tarptautinė teisė, diplomatinė tarnyba, nacionalinis ir tarptautinis saugumas.
	Lietuvos krašto gynybos tikslų planavimui ir įgyvendinimui rinkti ir analizuoti duomenis apie užsienio valstybių kariuomenių plėtrą ir veiklą, šių procesų pasekmes Lietuvos nacionaliniam saugumui.	Duomenų ir dokumentų analizės metodų taikymo įgūdžiai.
<i>Profesinei veiklai reikalingi bendrieji gebėjimai</i>	Asmuo, įgijęs nurodytą kvalifikaciją, taip pat turi būti įgijęs ir bendrųjų kompetencijų (raštingumo kompetencija; daugiakalbystės kompetencija; asmeninė, socialinė ir mokymosi mokytis kompetencija; pilietiškumo kompetencija; verslumo kompetencija; skaitmeninė kompetencija), apibrėžtų Rekomendacijoje dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų. Jų ugdymas(is) turi būti integruotas į nurodytai kvalifikacijai reikalingų kompetencijų ugdymo(si) procesą.	
<i>Kvalifikacijai įgyti reikalingas išsilavinimas, kvalifikacija (jei taikoma) ir profesinė patirtis (jei taikoma)</i>	Asmuo, siekiantis įgyti šią kvalifikaciją, turi: - būti Lietuvos Respublikos piliečiu - atitikti minimalius sveikatos ir fizinio parengtumo reikalavimus; - praeiti bazinį kario kursą; - būti pilnamečiu; - tinkami eiti kario pareigas pagal amžių, kaip jį nustato galiojantys teisės aktai; - turėti ne žemesnį kaip vidurinį ar jam prilyginamą išsilavinimą (puskarininkiai); - turėti aukštąjį ar jam prilyginamą išsilavinimą (karininkai).	
<i>Kvalifikacijos įgijimas</i>	Kvalifikacijos vienetų sudarantys kompetencijų deriniai įgyjami išėjus strateginio lygmens karininkų karjeros kursus, iš profesinės veiklos patirties. Kvalifikacijos vienetai įstatymų nustatyta tvarka privalomai tobulinami mokymų ir pratybų metu.	
<i>Rekomenduojama mokymo apimtis kvalifikacijai įgyti</i>	Mokymo pagal strateginio lygmens karininkų karjeros kursų programą apimtis – 30 mokymosi kreditų.	
<i>Kvalifikacijos vertinimo kriterijai ir metodai</i>	Kvalifikacijai įgyti reikalingos asmens turimos kompetencijos vertinamos vadovaujantis kompetencijų formuluotėmis ir jų ribų aprašais, kurie išreiškia slenkstinį (minimalų) kompetencijos įgijimo lygmenį pagal nustatytas specializuotas Lietuvos Kariuomenės organizuojamas arba jos pripažįstamas (sąjungininkų ir partnerių valstybėse) mokymų programas.	

<i>Kvalifikacijos atitiktis Europos Sąjungos ir tarptautiniams standartams (jeigu taikoma)</i>	Netaikoma.
--	------------
